

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

“ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรี
เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”

ของ

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกรรมการ ๓
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา) บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการสิทธิการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

ที่ สว (กมธ ๓) ๐๐๑๙ / (ร ๗๐)

วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง รายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรี
เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสิทธิการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ ประกอบข้อ ๘๕ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกันและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งกรรมการสิทธิการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นายวัลลภ ตังคณานุก์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมณฑิร บุญตัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. พลอากาศเอก ชนัท รัตนอุบล	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. พลตรี จารึก อารีราชการณย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หุ่นเรืองรมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์	กรรมการ
๑๒. รศ.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๓. พลเอก ธีระวัฒน์บุญยะประดับ	กรรมการ
๑๔. นายปรีชา วัชรากัย	กรรมการ
๑๕. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	กรรมการ

๑๖. พลเอก ไพชยนต์...

๑๖. พลเอก ไพชยนต์ ค้าทันเจริญ	กรรมการ
๑๗. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๘. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการ
๑๙. พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๒๐. พลเอก อรุณ สมตน	กรรมการ
๒๑. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา เรื่อง“ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนา ศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน” เสร็จเรียบร้อยแล้ว

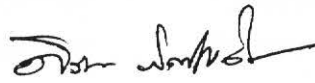
จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติ แห่งชาติต่อไป

(ลงชื่อ) วัลลภ ตั้งคณานุรักษ์

(นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์)

ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศิริพร ภิญโญศิริธร)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการพัฒนาสังคม และกิจการเด็ก
เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สำนักกรรมการ ๓

เพชรรัตน์ พิมพ์
เพชรรัตน์ ทาน
ศิริพร ตรวจ

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรี
เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”
ของคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สถานิติบัญญัติแห่งชาติ

ด้วยในคราวประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ตามข้อบังคับการประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๘๔ ประกอบข้อ ๘๕ วรรคสอง มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำ กิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติ เกี่ยวกับแนวทางการร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และ ผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิต ความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกันและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน

คณะกรรมการได้พิจารณาศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพ สตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน” เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อ ที่ประชุมสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา ดังนี้

๑.๑ คณะกรรมการได้มีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการกิจการสตรี ทำหน้าที่ พิจารณาศึกษา ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	อนุกรรมการ
๕. นางสุทธีณี เมธิประภา	อนุกรรมการ
๖. นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	อนุกรรมการ
๗. นางสุชาดา นันทะพานิชสกุล	อนุกรรมการ
๘. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	อนุกรรมการ
๙. นายสืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑๐. พลตรี วีระศักดิ์ นาทะสิริ	อนุกรรมการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางกีระณา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๒. นายสมชาย เจริญอำนาจสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๔. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๕. นายสุรวัฒน์ ชมภูพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๖. ทันตแพทย์อุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๗. นางพรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

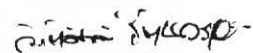
๑.๒ ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้ง นางสาวศิริพร ภิญญโสริธร ผู้บังคับบัญชา กลุ่มงานคณะกรรมการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สำนักกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เพื่อทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสาม

๑.๓ การพิจารณาข้อมูล ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการได้ทำการพิจารณาศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริงจากการเชิญหน่วยงานมาชี้แจง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกรณีที่มีความจำเป็นต้องขอรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเสนอประธานคณะกรรมการให้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานศึกษา เพื่อยกร่างแผนพัฒนาศักยภาพสตรี เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน และดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ “(ร่าง) แผนพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน : ความสำคัญและความจำเป็น” เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำรายงาน ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน (รายละเอียดจะปรากฏในเนื้อหาของรายงานในบทที่ ๓ ๔ และ ๕)

๒. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้เสนอรายงานผลการพิจารณาการศึกษาเรื่อง “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน” ต่อคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ และคณะกรรมการได้มีมติรับรองรายงานดังกล่าว โดยให้ถือว่าเป็นรายงาน ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณาศึกษา คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานผลการพิจารณาการศึกษา พร้อมทั้งข้อสังเกต และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เพื่อให้ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบ กับผลการพิจารณา รวมทั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ ขอได้โปรดแจ้งไปยัง คณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบต่อไป

(นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ)

เลขานุการคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทสรุปโดยประธานคณะกรรมการกิจการสตรี.....	๑
บทที่ ๑ ความเป็นมา.....	๓
บทที่ ๒ ความสำคัญของปัญหาและผลกระทบ.....	๗
๒.๑ ประเทศไทยกับช่องว่างความเสมอภาคระหว่างเพศ โดย World Economic Forum.....	๘
๒.๒ สถานการณ์แรงงานสตรีไทยกับประชาคมอาเซียน.....	๙
๒.๓ ผู้ประกอบการสตรีในเวทีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน.....	๑๓
๒.๔ ความคืบหน้าการดำเนินงานตามแผนงานอาเซียนด้านสตรี.....	๑๙
๒.๕ เครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอาเซียน (ASEAN Women Entrepreneurs' Network).....	๒๐
๒.๖ สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก.....	๒๒
๒.๗ สตรีกับอนามัยเจริญพันธุ์.....	๒๓
๒.๘ สตรีกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง.....	๒๕
บทที่ ๓ วิธีการศึกษา.....	๓๔
บทที่ ๔ ผลการศึกษา “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรี เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”	๓๖
บทที่ ๕ ข้อเสนอ “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรี เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”	๔๐
๕.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วม ทางเศรษฐกิจของสตรีไทย.....	๔๐
๕.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างภาวะผู้นำ กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจในระดับต่างๆของสตรี.....	๔๒
๕.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการเสริมสร้างความตระหนักรู้และยอมรับ ความเสมอภาคระหว่างเพศ.....	๕๐
๕.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความมั่นคง ในชีวิต.....	๕๔
๕.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างกลไกและพัฒนาศักยภาพองค์กรสตรีระดับชาติ.....	๕๗
๕.๖ ข้อเสนอแนะอื่นๆ จากการสัมมนาวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘.....	๕๘

บรรณานุกรม

- ภาคผนวก ก. รายงานของคณะกรรมการสังคมฯ และรายงานของคณะอนุกรรมการกิจการสตรี
- ภาคผนวก ข. รายงานของคณะทำงานพิจารณาศึกษา “แผนพัฒนาศักราชสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”
- ภาคผนวก ค. คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกิจการสตรี
- ภาคผนวก ง. คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาศึกษา “แผนพัฒนาศักราชสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”
- ภาคผนวก จ. ประชาคมอาเซียน : พันธกรณีระหว่างประเทศระดับภูมิภาค

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง ๑ เปรียบเทียบอันดับความเสมอภาคระหว่างเพศหญิงและชายในภูมิภาคเอเชีย (คะแนน ๐ = ไม่มี, ๑ = มีความเสมอภาคเท่าเทียมระหว่างเพศ).....	๙
ตาราง ๒ จำนวนสตรีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ.๒๕๕๗.....	๑๐
ตาราง ๓ สถานภาพการทำงานของสตรีในช่วงปี พ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗	๑๐
ตาราง ๔ ร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๒.....	๑๑
ตาราง ๕ จำนวนแรงงานทักษะจาก ๗ สาขาวิชาชีพจำแนกตามเพศในอาเซียน และช่วงปีที่แตกต่างกัน.....	๑๒
ตาราง ๖ หน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพ ๗ สาขาที่เกี่ยวข้อง.....	๑๓
ตาราง ๗ สรุปลักษณะการณีสภาพกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พ.ศ.๒๕๕๖.....	๑๔
ตาราง ๘ SMEs กับมูลค่าทางเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน พ.ศ.๒๕๕๖.....	๑๕
ตาราง ๙ จำนวนผู้ประกอบการเพศหญิงและเพศชาย พ.ศ.๒๕๕๖.....	๑๖
ตาราง ๑๐ Gender Distribution of Early – Stage Entrepreneurs (TEA) & Necessity VS Opportunity Entrepreneurship by Geographic Region, ๒๐๑๔.....	๑๗
ตาราง ๑๑ สรุปผลทัศนคติต่อผู้ประกอบการหญิงในประเทศไทย.....	๑๘
ตาราง ๑๒ จำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว.....	๒๓
ตาราง ๑๓ ร้อยละของผู้ที่ทำแท้งจำแนกตามกลุ่มอายุ.....	๒๔
ตาราง ๑๔ สถิติผู้สมัครและผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป ๒๖ ครั้ง ระหว่างปี พ.ศ.๒๔๗๖ - ๒๕๕๐.....	๒๖
ตาราง ๑๕ สถิติจำนวนวุฒิสมาชิกจำแนกเพศในระหว่างปี พ.ศ.๒๕๑๘ - ๒๕๕๗.....	๒๙
ตาราง ๑๖ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๗.....	๓๑
ตาราง ๑๗ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๗.....	๓๑
ตาราง ๑๘ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗.....	๓๒
ตาราง ๑๙ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗.....	๓๒
ตาราง ๒๐ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗.....	๓๓
ตาราง ๒๑ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗.....	๓๓

คำนำ

ประเทศไทยมีการเตรียมความพร้อมในระดับประเทศโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนเป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ผู้แทนระดับสูง และผู้แทนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ และมีอธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ เป็นเลขานุการ โดยคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหรือเสนอแนะนโยบาย แนวทาง และท่าทีของไทยในการเข้าร่วมกรอบความร่วมมืออาเซียน ประสานนโยบายและท่าทีในการดำเนินการต่างๆ ในกรอบความร่วมมืออาเซียน ตลอดจนเตรียมความพร้อมให้หน่วยงานต่างๆ ในการเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งกลไกการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ อีก ๕ คณะ ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ดำเนินการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประสานงานระหว่างหน่วยงาน และกำหนดแนวทางในการประสานงานกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ และสำนักเลขาธิการอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้อง (๒) คณะอนุกรรมการดำเนินการตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) และเตรียมการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งพิจารณาผลกระทบด้านกฎหมายและด้านเศรษฐกิจของการปฏิบัติตาม AEC Blueprint ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการรับรู้และการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สำหรับการจัดทำแผนการดำเนินงานของไทยเพื่อบรรลุการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๓) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ดำเนินการสร้างสรรค์สังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน สร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดี และมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน (๔) คณะอนุกรรมการว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียน ดำเนินการติดตามและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีการดำเนินการไปตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียนและเสนอแนะแนวทางและท่าทีไทยในการปฏิบัติตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันอาเซียนและ (๕) คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน ดำเนินการประสานนโยบายการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่สาธารณชน จัดทำแผนและดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาเซียน และรายงานผลการดำเนินการกิจต่อคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ

ในเวลาต่อมา ประเทศไทยตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างจริงจังในปี พ.ศ.๒๕๕๕ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติว่าด้วยเรื่องการเตรียมความพร้อมในปีเดียวกันถึง ๕ มติ ประกอบด้วย (๑) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้มีการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและข้อมูลแก่ประชาชน รวมทั้งให้มีการจัดทำแผนแม่บทในการดำเนินการโดยบูรณาการแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ดำเนินการร่วมกับสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี (สลค.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการจัดทำแผนแม่บทดังกล่าวพร้อมกรอบระยะเวลาในการดำเนินการเรื่องต่างๆ โดยให้นำผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป (๒) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้กระทรวงส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ทบพวน/ปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ต่อไป (๓) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้ทุกกระทรวง ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐเร่งปรับปรุงแผนปฏิบัติการในส่วนของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยให้มีการวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสีย และผลกระทบที่เกี่ยวข้องที่อาจจะเกิดขึ้นแล้วส่งให้ สศช. ภายในภาพรวม และเป็นเจ้าภาพจัดประชุม Workshop ดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ปลัดกระทรวงของทุกกระทรวงเป็นผู้นำเสนอข้อมูลใน Workshop ข้างต้น รวมทั้งให้ทุกกระทรวงพิจารณาจัดตั้งคณะทำงานประจำกระทรวงขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (๔) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ รับทราบและเห็นชอบผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ ๑ และ (๕) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ รับทราบและเห็นชอบผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ ๒ และให้นำยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปี พ.ศ.๒๕๕๗

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ซึ่งเริ่มประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นมา ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ๖ ยุทธศาสตร์ยุทธศาสตร์เหล่านี้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประกอบด้วย (๑)ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม (๒)ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน (๓)ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (๔)ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน (๕)ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน และ(๖)ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมและเพื่อให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนตามมติ

คณะรัฐมนตรีในปี พ.ศ.๒๕๕๕ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนปี พ.ศ.๒๕๕๘ ขึ้นในกลางปี พ.ศ.๒๕๕๕ ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุน ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การเสริมสร้างความมั่นคง และยุทธศาสตร์ที่ ๘ การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการตามกำหนดในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) เป็นความท้าทายและโอกาสใหม่ประเทศไทย ที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง โดยเฉพาะภายใต้เสาประชาสังคม และวัฒนธรรมที่กำหนดให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่ยืดหยุ่น ยึดมั่นในพันธกรณี มีจิตวิญญาณของความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม โดยคำนึงถึงเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ความเท่าเทียมทางเพศ การส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และมุ่งดำเนินงานไปสู่เป้าหมายข้างต้น คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้นำเสนอต่อประธานคณะกรรมการสังคมฯ เพื่อแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาขึ้น และยกร่างแผนพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน และดำเนินการจัดการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเรื่อง “(ร่าง) แผนพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน : ความสำคัญและความจำเป็น” เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๒๗๐๒ ชั้น ๒๗ อาคารสุขประพฤติ ถนนประชาชื่น แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร อันเป็นที่มาของการจัดทำรายงาน “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”

(นายวัลลภ ตังคณานุก์)

ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทสรุป โดยประธานคณะกรรมการกิจการสตรี

ประเทศไทยจะก้าวเข้าเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) นี้ การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นทั้งความท้าทายและโอกาส คณะกรรมการกิจการสตรี ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสตรี ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อทำการศึกษาแนวโน้มและความเป็นไปได้ในด้าน “โอกาส” และ “ผลกระทบ” ที่จะเกิดกับ “ผู้หญิง” ซึ่งเป็นประชากรกว่าครึ่งของประชากรทั้งประเทศและเพื่อศึกษาความก้าวหน้าและผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าและการเตรียมความพร้อมของสตรีไทยในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปีพ.ศ.๒๕๕๘ ที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่ได้เสนอและขับเคลื่อนมาแล้ว พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมของประเทศในการร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียน และเพื่อนำผลการศึกษามาจัดทำเป็น ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน เสนอต่อรัฐบาลและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการผลักดันให้เกิดความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่กำลังจะมีผลอย่างเป็นทางการในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘

ผู้หญิงเป็นประชากรมากกว่าครึ่งหนึ่ง ทั้งในประเทศไทยและประชาคมอาเซียน แต่กระนั้น พลังของผู้หญิงในปัจจุบันยังไม่ถูกพัฒนาเพื่อนำมามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ และผู้หญิงยังขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในภาคเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างเต็มศักยภาพ อันเนื่องมาจากทัศนคติ ค่านิยม การยอมรับ ตั้งเดิมของสังคมไทยในเรื่อง “ชายเป็นใหญ่” แต่ในปัจจุบัน ปฏิเสธไม่ได้ว่าผู้หญิงก็มีความสามารถและมีภาวะความเป็นผู้นำไม่ด้อยไปกว่าผู้ชายเพียงแต่ ยังขาดการส่งเสริมและสนับสนุน รวมทั้งนโยบายต่างๆ ยังขาดความต่อเนื่อง ไม่มีองค์กรภาคเอกชนในการร่วมขับเคลื่อนเท่าที่ควร รวมถึงกฎหมายและกฎระเบียบต่างๆ ยังไม่เพียงพอที่จะรองรับต่อการสนับสนุนงานด้านพัฒนาศักยภาพสตรีไทยให้มีความพร้อมที่จะก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบกับการที่ประเทศไทยมีพันธะผูกพันกับอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ และพันธะสัญญาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายและสิทธิสตรี

การสร้างให้ “ผู้หญิง” เชื่อมั่นในพลังของตนเอง และทำให้กลไกทางสังคมเป็นไปในทาง “คุ้มครองสิทธิสตรี” และ “ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ” รวมทั้ง “เปิดพื้นที่” ให้ผู้หญิงได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจระดับนโยบายของประเทศให้มากขึ้น หากดำเนินการ ๓ ด้านนี้ได้อย่างเข้มแข็งสังคมก็จะมีเชื่อมั่นใน “พลังสตรี” มากขึ้น

รายงานยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมการเตรียมความพร้อมสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง ๓ เสาหลัก รวม ๕ ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสตรีไทย ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างภาวะผู้นำ กักการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจในระดับต่างๆ ของสตรี ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการเสริมสร้างความตระหนักรู้และยอมรับความเสมอภาคระหว่างเพศ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิต และยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างกลไกและพัฒนาศักยภาพองค์กรสตรีระดับชาติ มีข้อเสนอ ๒๘ แผนปฏิบัติการ แบ่งเป็นแผนปฏิบัติการด้านนโยบาย ๒๑ แผน และแผนปฏิบัติการด้านนิติบัญญัติ ๗ แผน เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ของภาครัฐและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญไม่ต่ำกว่า ๑๕ หน่วยงาน รวมทั้งยังครอบคลุมถึงการบูรณาการความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนและกลุ่ม องค์กร เครือข่ายภาคประชาสังคมต่างๆ อย่างหลากหลาย โดยมีกรอบเวลาที่ได้เสนอไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความตื่นตัวและขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมอย่างจริงจังและเร่งด่วน

ยุทธศาสตร์ที่คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้นำเสนอนี้ หากภาครัฐได้ดำเนินการตามกรอบเวลาที่ได้เสนอไว้ตามยุทธศาสตร์ก็เชื่อมั่นว่าจะทำให้ “สตรีไทย” ไม่ต่ำกว่า ๓๓ ล้านคนมีความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นประชาคมอาเซียนได้อย่างแท้จริง และการมีความพร้อมในทั้ง ๓ มิติ ของประชาคม คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านการเมืองและความมั่นคง และมิติด้านสังคมและวัฒนธรรม จะทำให้สตรีไทยมีความเข้มแข็งและจะไม่ตกเป็น “เหยื่อ” หรือเป็นผู้ได้รับ “ผลกระทบ” จากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไม่มากนัก

คณะอนุกรรมการกิจการสตรี ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานผลการศึกษาและข้อเสนอยุทธศาสตร์นี้จะได้รับความสนใจและให้ความสำคัญในการผลักดันขับเคลื่อนเป็นลำดับต้นๆ เพื่อให้ประชากรสตรีที่มีมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรไทยทั้งหมดได้เป็นพลังและกลจักรสำคัญในการพัฒนาประเทศและมีความพร้อมในการร่วมเป็นพลังแห่งพลเมืองในประชาคมอาเซียนที่กำลังจะมีผลอย่างเป็นทางการในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ นี้

(นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์)

ประธานคณะอนุกรรมการกิจการสตรี
ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

บทที่ ๑

ความเป็นมา

ประเทศไทยมีการเตรียมความพร้อมในระดับประเทศโดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๓ เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทน เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงทุกกระทรวง ผู้แทนระดับสูง และผู้แทนภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ และมีอธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศเป็นเลขานุการโดยคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดหรือเสนอแนะนโยบาย แนวทางและท่าทีของไทยในการเข้าร่วมกรอบความร่วมมืออาเซียน ประสานนโยบายและท่าทีในการดำเนินการต่างๆ ในกรอบความร่วมมืออาเซียน ตลอดจนเตรียมความพร้อมให้หน่วยงานต่างๆ ในการเร่งรัดกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งกลไกการดำเนินงานภายใต้คณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ อีก ๕ คณะ ประกอบด้วย (๑) คณะกรรมการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ดำเนินการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์และข้อเสนอแนะการดำเนินการเพื่อจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประสานงานระหว่างหน่วยงาน และกำหนดแนวทางในการประสานงานกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ และสำนักเลขาธิการอาเซียนในส่วนที่เกี่ยวข้อง (๒) คณะอนุกรรมการดำเนินการตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC Blueprint) และเตรียมการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในการดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งพิจารณาผลกระทบด้านกฎหมายและด้านเศรษฐกิจของการปฏิบัติตาม (AEC Blueprint) ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมในการรับรู้และการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สำหรับการจัดทำแผนการดำเนินงานของไทยเพื่อบรรลุการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๓) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ดำเนินการสร้างสังคมที่เอื้ออาหารและแบ่งปัน สร้างสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้านเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน(๔) คณะอนุกรรมการว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน^๑ในอาเซียนดำเนินการติดตามและประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีการดำเนินการไปตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน^๑ในอาเซียนและเสนอแนะแนวทางและท่าทีไทยในการปฏิบัติตามแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกัน^๑ในอาเซียนและ (๕) คณะอนุกรรมการด้านการประชาสัมพันธ์ประชาคมอาเซียน ดำเนินการประสานนโยบายการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนแก่สาธารณชน จัดทำแผนและดำเนินการประชาสัมพันธ์กิจกรรมอาเซียน และรายงานผลการดำเนินการกิจต่อคณะกรรมการอาเซียนแห่งชาติ

ในเวลาต่อมา ประเทศไทยตระหนักถึงการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างจริงจังใน ปีพ.ศ.๒๕๕๕ โดยในคณะรัฐมนตรีมีมติว่าด้วยเรื่องการเตรียมความพร้อมในปีเดียวกันถึง ๕ มติ ประกอบด้วย (๑) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรี

เสนอให้มีการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.๒๕๕๘ โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและข้อมูลแก่ประชาชน รวมทั้งให้มีการจัดทำแผนแม่บทในการดำเนินการ โดยบูรณาการแนวทางการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในแต่ละภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยมีมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ดำเนินการร่วมกับสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี (สลค.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการจัดทำแผนแม่บทดังกล่าว พร้อมกรอบระยะเวลาในการดำเนินการเรื่องต่างๆ โดยให้นำผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาดำเนินการ แล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป (๒) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๕ เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้กระทรวง ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ ทบทวน/ปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.๒๕๕๘ ต่อไป (๓) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เห็นชอบตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอให้ทุกกระทรวง ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐเร่งปรับปรุงแผนปฏิบัติการในส่วนของการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.๒๕๕๘ โดยให้มีการวิเคราะห์ถึงผลดีผลเสีย และผลกระทบที่เกี่ยวข้องที่อาจจะเกิดขึ้น แล้วส่งให้ สศช. ภายในภาพรวม และเป็นเจ้าภาพจัดประชุม Workshop ดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ปลัดกระทรวงของทุกกระทรวงเป็นผู้นำเสนอข้อมูลใน Workshop ข้างต้น รวมทั้งให้ทุกกระทรวงพิจารณาจัดตั้งคณะทำงานประจำกระทรวงขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (๔) มติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ รับทราบและเห็นชอบผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ ๑ และ (๕) มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ รับทราบและเห็นชอบผลการประชุมเชิงปฏิบัติการการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ครั้งที่ ๒ และให้นำยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นกรอบการจัดสรรงบประมาณประจำปีพ.ศ.๒๕๕๗

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ซึ่งเริ่มประกาศใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นมาได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ๖ ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์เหล่านี้ให้ความสำคัญกับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประกอบด้วย (๑) ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม (๒) ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน และยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน (๓) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน และ(๔) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (๕) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม และเพื่อให้สอดคล้องกับการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนตามมติคณะรัฐมนตรีในปีพ.ศ.๒๕๕๕ ได้จัดทำ ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.๒๕๕๘ ขึ้นในกลางปีพ.ศ. ๒๕๕๕ ประกอบด้วย ๘ ยุทธศาสตร์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้าบริการ การค้า และการลงทุนยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนากฎหมาย กฎ และระเบียบ ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การสร้าง

ความรู้ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การเสริมสร้างความมั่นคง ยุทธศาสตร์ที่ ๘ การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการตามกำหนดในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) เป็นความท้าทายและโอกาสใหม่ของประเทศไทย ที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง โดยเฉพาะภายใต้เสาประชาสังคม และวัฒนธรรม ที่กำหนดให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่ยืดหยุ่น ยึดมั่นในพันธกรณี มีจิตวิญญาณของความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม โดยคำนึงถึงเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ความเท่าเทียมทางเพศ การส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และมุ่งดำเนินงานไปสู่เป้าหมายข้างต้น

คณะอนุกรรมการกิจการสตรีได้เสนอให้ประธานคณะกรรมการสังคมฯ แต่งตั้งคณะทำงานศึกษาและยกร่างแผนพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน และดำเนินการจัดการอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเรื่อง “(ร่าง) แผนพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน : ความสำคัญและความจำเป็น” เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๒๗๐๒ ชั้น๒๗ อาคารสุขประพฤติ ถนนประชาชื่น แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ๑๐๘๐๐ อันเป็นที่มาของการจัดทำรายงาน “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”

คณะอนุกรรมการกิจการสตรี ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติกระทำกิจการพิจารณาสอบสวน และศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจการสตรี เพื่อจัดทำเป็นรายงานต่อคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาเห็นชอบให้ดำเนินการต่อไป ซึ่งตั้งแต่ได้รับแต่งตั้ง ๒๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ มีการประชุมคณะอนุกรรมการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน คณะอนุกรรมการกิจการสตรี ได้ประชุมกันแล้วทั้งสิ้น ๑๕ ครั้ง ได้ดำเนินการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ จัดงานสัมมนาและเสวนาวิชาการ ศึกษาดูงาน และดำเนินการพิจารณาสอบสวน และศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจการสตรีไปแล้วหลายเรื่อง อาทิ (๑) การปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ... จนผ่านการพิจารณาของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติประกาศเป็นกฎหมายแล้ว โดยได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘ และจะมีผลบังคับใช้ใน ๑๘๐ วัน นับจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา (หรือวันที่ ๘ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘) (๒) พิจารณาและติดตามการยกร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญและสภาพัฒนาการยกร่างรัฐธรรมนูญแห่งชาติ เพื่อให้มีบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้การรับรอง คุ้มครองสิทธิและหน้าที่ของสตรีอย่างเป็นรูปธรรม (๓) พิจารณาและให้ความเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับเพศ (๔) ร่าง พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่...) พ.ศ. ปรับปรุงการจัดโครงสร้างของส่วนราชการในกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๕) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. (๖) ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว พ.ศ. โดยได้พิจารณาควบคู่ไปกับการทบทวนกฎหมายเดิมที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว

พ.ศ.๒๕๕๐ โดยได้เสนอให้ประธานคณะกรรมการสิทธิการสังคมฯ แต่งตั้งคณะกรรมการข้าราชการ
พระราชบัญญัติคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว พ.ศ. และกฎหมายการคุ้มครองเหยื่อ
ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวของกลุ่มในประเทศอาเซียน โดยมีอำนาจหน้าที่พิจารณาข้าราชการ
พระราชบัญญัติคุ้มครองสวัสดิภาพบุคคลในครอบครัว พ.ศ. และกฎหมายการคุ้มครองเหยื่อ
ผู้ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัวของกลุ่มในประเทศอาเซียนโดยละเอียด รวมทั้งปัญหา อุปสรรค
ตลอดจนข้อเสนอแนะด้านต่าง ๆ เสนอเป็นรายงานต่อคณะกรรมการสิทธิการสังคมฯ (๗) พิจารณาศึกษาและ
ติดตามการปฏิบัติตามการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับด้านสตรีของรัฐบาล อาทิ
การปฏิบัติตาม อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the
Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW), อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิ
เด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC), ปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อ
ความก้าวหน้าของสตรี (Beijing Declaration and Platform for Action: BFPA), เป้าหมายการ
พัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goal: MDGs), ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
(Universal Declaration of Human Rights) (๘) ดำเนินการจัดสัมมนาเรื่อง “Start to Stop
Violence” เพื่อทบทวนสถานการณ์และแผนการดำเนินงานเพื่อการยุติความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก
และบุคคลในครอบครัวอย่างจริงจังและเกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล (๙) พิจารณาเรื่อง “รายงาน
สถานการณ์การค้ามนุษย์ ปีพ.ศ.๒๕๕๗” และแนวทางแก้ไข โดยพิจารณาประกอบกับการแก้ไข
พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ และให้ความหวังใยในสถานการณ์
การอพยพย้ายถิ่นอย่างไม่ปกติในทะเลจีนใต้ในคนชาติโรฮีนจาและบังคลาเทศ อันเป็นส่วนหนึ่งของ
ปัญหาการค้ามนุษย์ โดยการลงพื้นที่ศึกษาดูงานปัญหาการค้ามนุษย์ สวัสดิภาพของผู้อพยพ วิถีชีวิต
ความเป็นอยู่ ตลอดจนการช่วยเหลือดูแลเด็กและสตรีชาวโรฮีนจาที่บ้านพักเด็กและสตรี อำเภอดงแก้วป่า
จังหวัดพังงา และ รับฟังการบรรยายสรุปเรื่องปัญหาโรฮีนจาในพื้นที่ ของทก.ยว.ฉก.ร.๕ และ ตม.๖
ณ ทก.ยว.ฉก.ร.๕ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตตา จังหวัดสงขลา การศึกษาดูงานที่หน่วยเฉพาะกิจ
กรมทหารราบที่ ๕ (ทก.ยว.ฉก.ร.๕)

บทที่ ๒

ความสำคัญของปัญหาและผลกระทบ

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) เป็นความท้าทายและโอกาสใหม่ของประเทศไทย ที่จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง โดยเฉพาะภายใต้เสาประชาสังคม และวัฒนธรรม ที่กำหนดให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่ยืดหยุ่น ยึดมั่นในพันธกรณี มีจิตวิญญาณของความร่วมมือ มีความรับผิดชอบร่วมกัน ส่งเสริมการพัฒนามนุษย์และสังคม โดยคำนึงถึงเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ความเท่าเทียมทางเพศ การส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และมุ่งดำเนินงานไปสู่เป้าหมายข้างต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาศึกษา “แผนพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน” โดยพิจารณาศึกษาบทบาทและศักยภาพของสตรีในด้านการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ในประเทศไทยและระดับอาเซียน ศึกษาปัญหาอุปสรรค ที่สตรีเผชิญหน้าอยู่ และผลกระทบจากการพัฒนาประเทศและการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนต่อสตรี รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์ การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน

เนื่องด้วยผู้หญิงเป็นประชากรครึ่งหนึ่งของอาเซียน และประเทศไทยรวมถึงประเทศสมาชิกในประชาคมอาเซียน ได้เข้าร่วมเป็นภาคีและมีพันธะที่จะต้องดำเนินการด้านต่างๆ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) และแผนปฏิบัติการปักกิ่ง และอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับสิทธิมนุษยชนของผู้หญิง ดังนั้นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพสตรี เพื่อเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้นในอาเซียนและเตรียมพร้อมกับการรับมือผลกระทบที่จะเกิดกับผู้หญิง ในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน ๓ เสาหลัก ประกอบด้วย ประชาคมเศรษฐกิจ (AEC : ASEAN Economic Community) ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (APSC : ASEAN Political-Security Community) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASCC : ASEAN Socio-Cultural Community) อีกด้วยจึงต้องพัฒนาทั้ง ๓ ด้าน และทุกมิติ ตามแผนการดำเนินงานของสามเสาหลักประชาคมอาเซียน (ASEAN Community Blueprint)

๒.๑ ประเทศไทยกับช่องว่างความเสมอภาคระหว่างเพศ โดย World Economic Forum^๑

World Economic Forum (WEF) ได้ให้ความสำคัญถึงพลังของผู้หญิงที่มีส่วนสำคัญในการช่วยให้เกิดการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของคนแต่ละประเทศ ซึ่งพบว่ายังไม่มีประเทศใดบนโลกที่มีระดับความเสมอภาคระหว่างเพศหญิงและชายเท่ากัน (Gender Equality) จากผลการจัดอันดับประเทศที่มีระดับช่องว่างความเสมอภาคระหว่างเพศหญิงชายในปี พ.ศ.๒๕๕๗ (Global Gender Gap Report ๒๐๑๔) โดย World Economic Forum จำนวน ๑๔๒ ประเทศทั่วโลก ซึ่งครอบคลุมมากกว่าร้อยละ ๙๐ ของประชากรโลก

ในภาพรวม ประเทศไทย จัดอยู่อันดับที่ ๖๑ (ดีขึ้นจากปีที่แล้วเล็กน้อยจากอันดับที่ ๖๕) โดยรายงานระบุว่าหญิงไทยยังขาดโอกาสและมีส่วนร่วมในด้านเศรษฐกิจ (Economic participation and Opportunity) เทียบกับผู้ชาย ทั้งในด้านตลาดแรงงานสตรี เงินเดือนรายได้ ต่ำกว่าผู้ชายในตำแหน่งงานเดียวกัน ดำรงตำแหน่งผู้บริหารหรือที่มีบทบาทการตัดสินใจ สัดส่วนน้อยกว่าผู้ชายมาก แต่มีความเท่าเทียมในงานวิชาชีพเฉพาะทาง ในส่วนของระดับการศึกษา (Educational Attainment) พบว่าหญิงและชายมีความเท่าเทียมกันในเรื่องการรู้หนังสืออ่านออก เขียนได้ มีโอกาสเข้ารับการศึกษาและจบในระดับการศึกษาชั้นประถม มัธยมและอุดมศึกษา ด้านสุขภาพและอายุขัยของชีวิต (Health and Survival) หญิงไทยมีความเท่าเทียมกับผู้ชาย เมื่อประเมินจากอัตราการเกิดและรอดชีวิตของทารกแรกเกิด และ อายุขัยเฉลี่ย แต่ในขณะที่หญิงไทยยังมีสัดส่วนการดำรงตำแหน่งสำคัญทางการเมือง (Political Empowerment) ในตำแหน่งในรัฐสภา รัฐมนตรี และผู้นำประเทศ ถือว่ามีน้อยมาก

หากเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอาเซียนแล้ว ประเทศฟิลิปปินส์มีระดับความเสมอภาคระหว่างเพศสูงสุดในอาเซียน (อันดับที่ ๙) รองลงมาสิงคโปร์ (อันดับที่ ๕๙) ลาว (อันดับที่ ๖๐) ไทย (อันดับที่ ๖๑) เวียดนาม (อันดับที่ ๗๖) อินโดนีเซีย (อันดับที่ ๙๗) บรูไน (อันดับที่ ๙๘) มาเลเซีย (อันดับที่ ๑๐๗) และกัมพูชา (อันดับที่ ๑๐๘)

สำหรับประเทศที่ติด ๑๐ อันดับแรกของโลก ได้แก่ ไอซ์แลนด์ ฟินแลนด์ นอร์เวย์ สวีเดน เดนมาร์ก นิการากัว รวันดา ไอร์แลนด์ ฟิลิปปินส์ และเบลเยียม

^๑ The Global Gender Gap Report ๒๐๑๔, WEF

ตาราง ๑ เปรียบเทียบอันดับความเสมอภาคระหว่างเพศหญิงและชายในภูมิภาคเอเชีย
(คะแนน ๐ = ไม่มี, คะแนน ๑ = มีความเสมอภาคเท่าเทียมระหว่างเพศ)

ASIA AND THE PACIFIC		
Country	Overall score	Overall rank
Philippines	0.7814	9
New Zealand	0.7772	13
Australia	0.7409	24
Mongolia	0.7212	42
Singapore	0.7046	59
Lao PDR	0.7044	60
Thailand	0.7027	61
Bangladesh	0.6973	68
Vietnam	0.6915	76
Sri Lanka	0.6903	79
China	0.6830	87
Indonesia	0.6725	97
Brunei Darussalam	0.6719	98
Japan	0.6584	104
Maldives	0.6557	105
Malaysia	0.6520	107
Cambodia	0.6520	108
Nepal	0.6458	112
India	0.6455	114
Korea, Rep.	0.6403	117
Bhutan	0.6364	120
Fiji	0.6286	122
Iran, Islamic Rep.	0.5811	137
Pakistan	0.5522	141

๒.๒ สถานการณ์แรงงานสตรีไทยกับประชาคมอาเซียน

ผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรหรือการสำรวจแรงงาน พ.ศ.๒๕๕๗^๒ พบว่า จำนวนสตรีที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ๒๘.๓๑ ล้านคน โดยอยู่ในกำลังแรงงานประมาณ ๑๗.๕๔ ล้านคน ประกอบด้วยผู้มีทำงาน ๑๗.๓๒ ล้านคน (ในจำนวนนี้เป็นแรงงานนอกระบบไม่มีหลักประกันทางสังคม และการดำรงชีวิตถึงร้อยละ ๕๗.๒) ผู้ว่างงาน ๑.๓๘ แสนคน และผู้รอฤดูกาล ๘.๓ หมื่นคน นอกจากนี้ยังมีสตรีที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานอีก ๑๐.๗๗ ล้านคน

^๒ รายงานการทำงานของสตรีในประเทศไทย โดยกลุ่มสถิติแรงงาน ปีพ.ศ.๒๕๕๗ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/thaiwoman๕๗.pdf>

ตาราง ๒ จำนวนสตรีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำแนกตามสถานภาพแรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๗

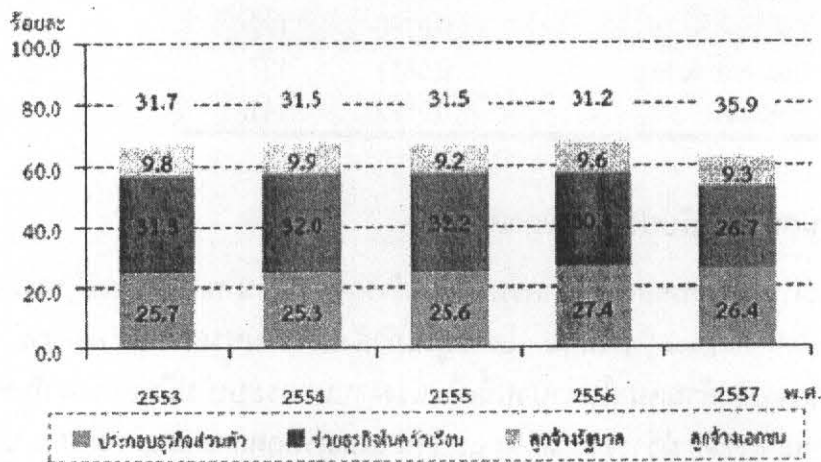
สถานภาพแรงงาน	พ.ศ. 2557				
	ยอดรวม	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
สตรีอายุ 15 ปีขึ้นไป	28,313,697	28,227,600	28,286,722	28,344,174	28,396,291
กำลังแรงงานรวม	17,544,829	17,462,345	17,429,327	17,714,350	17,573,295
- ผู้มีงานทำ	17,323,698	17,164,518	17,137,974	17,540,244	17,452,055
- ผู้ว่างงาน	138,433	148,352	177,814	147,278	80,290
- ผู้รอดูภาค	82,698	149,475	113,538	26,828	40,950
ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	10,768,867	10,765,255	10,857,395	10,629,824	10,822,996
อัตรการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	62.0	61.9	61.6	62.5	61.9
อัตรการทำงานต่อประชากร 15 ปีขึ้นไป	61.2	60.8	60.6	61.9	61.5
อัตรการไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	38.0	38.1	38.4	37.5	38.1

อัตรการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน = (จำนวนกำลังแรงงานรวม/จำนวนผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป)*100
 อัตรการทำงานต่อประชากร 15 ปีขึ้นไป = (จำนวนผู้มีงานทำ/จำนวนผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป)*100
 อัตรการไม่อยู่ในกำลังแรงงาน = (จำนวนผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน/จำนวนผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป)*100

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2557

สถานภาพการทำงานของแรงงานสตรีในช่วงปีพ.ศ.๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ (ตามตารางภาพที่๑) ส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจึร้อยละ ๓๕.๙ ในปีพ.ศ.๒๕๕๗ รองลงมาเป็นผู้ช่วยธุรกิจในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง แต่มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ ๓๒.๒ ในปีพ.ศ.๒๕๕๕ เป็นร้อยละ ๒๖.๗ ในปีพ.ศ.๒๕๕๗

ตาราง ๓ สถานภาพการทำงานของสตรีในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗

หมายเหตุ: รวมไม่ทราบ

ที่มา: การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2553 - 2557

จากข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติปีพ.ศ. ๒๕๕๖^๓ พบว่าแรงงานสตรีส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการ ถึงร้อยละ ๖๑.๑ รองลงมาภาคการศึกษาร้อยละ ๕๙.๕ ภาคผลิตอุตสาหกรรมร้อยละ ๕๔.๓ และมีสัดส่วนน้อยกว่าผู้ชายในภาคเกษตรกรรมร้อยละ ๔๒.๖ และภาคการบริหารราชการแผ่นดิน ร้อยละ ๓๓.๐

ตาราง ๔ ร้อยละของผู้มีงานทำ จำแนกตามอุตสาหกรรมในกลุ่มประเทศอาเซียน

พ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๒

	Agriculture		Industry		Service	
สิงคโปร์ (Singapore)	2	1	26	17	73	83
บรูไน (Brunei)						
มาเลเซีย (Malaysia)	17	9	32	23	51	68
ไทย (Thailand)	44	39	21	18	35	43
ฟิลิปปินส์ (Philippines)	42	24	18	10	40	66
เวียดนาม (Viet Nam)	50	54	24	16	26	30
อินโดนีเซีย (Indonesia)	40	39	21	15	39	46
สหภาพพม่า (Myanmar)	-	-	-	-	-	-
ลาว (Laos)	-	-	-	-	-	-
กัมพูชา (Cambodia)	-	-	-	-	-	-

Source: Human Development Report, 2011

หากเปรียบเทียบการจ้างแรงงานสตรีอาเซียน จำแนกตามภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ ในช่วงปีพ.ศ.๒๕๔๙ - ๒๕๕๒^๔ พบว่ามีแรงงานสตรีจากประเทศเวียดนามอยู่ในภาคเกษตรกรรมค่อนข้างสูง รองลงมาเป็นไทยและอินโดนีเซีย ในขณะที่แรงงานสตรีจากมาเลเซียเข้ามาอยู่ในภาคอุตสาหกรรมมากที่สุด รองลงมาเป็นไทยและสิงคโปร์ และแรงงานสตรีจากสิงคโปร์ทำงานในภาคบริการสูงสุดถึงร้อยละ ๘๓ ของผู้มีงานทำทั้งหมด รองลงมาเป็นมาเลเซียและฟิลิปปินส์

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจะทำให้สถานการณ์แรงงานสตรีมีความซับซ้อนมากขึ้น^๕ เช่น จะมีคนงานต่างชาติเข้ามามากขึ้น รวมถึงแรงงานสตรีนอกระบบซึ่งปัจจุบันมีมากถึงร้อยละ ๕๗.๒ ของแรงงานสตรีวัยทำงานทั้งหมด ซึ่งมีแนวโน้มถูกเอาเปรียบค่าจ้าง ปัญหาคุกคามทางเพศ และความรุนแรงในครอบครัว ความไม่ปลอดภัยในชุมชน เสียเปรียบค่าแรงงาน ภาษาอังกฤษ และคุณภาพแรงงาน จากการประมาณการคาดว่า กำลังแรงงานในปีพ.ศ.๒๕๕๗ จะมีจำนวน ๓๙.๙ ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ.๒๕๕๖ จำนวน ๖.๗ แสนคน แนวโน้มสตรีไทยมีอัตราการมีส่วนร่วมใน

^๓ สำนักงานสถิติแห่งชาติ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๖

^๔ สรุปสถิติที่สำคัญ พ.ศ.๒๕๕๖ โดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข http://www.m-society.go.th/article_attach/๑๑๓๗๘/๑๕๖๙๓.pdf

^๕ แผนพัฒนาแรงงานสตรีตามกรอบประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) พ.ศ.๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

ตลาดแรงงานสูงขึ้น เกือบร้อยละ ๗๐ มากกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกัน เช่น สิงคโปร์ (ร้อยละ ๕๔) เกาหลี (ร้อยละ ๕๐) มาเลเซีย (ร้อยละ ๔๔) และมีแนวโน้มจะมีบทบาทในการเป็นผู้นำมากขึ้นอีกด้วย

ในส่วนของแรงงานฝีมือ หรือแรงงานเชี่ยวชาญโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ๗ สาขาวิชาชีพที่ได้ลงนามตามข้อตกลง Mutual Recognition Arrangements (MRAs) ไปแล้ว ได้แก่ วิศวกร (December ๒๐๐๕), พยาบาล (December ๒๐๐๖), สถาปนิก (November ๒๐๐๗), นักสำรวจ (November ๒๐๐๗), แพทย์ (February ๒๐๐๙), ทันตแพทย์ (February ๒๐๐๙), และนักบัญชี (February ๒๐๐๙) และ ๑ กลุ่มอาชีพ คือ การท่องเที่ยว (November ๒๐๑๒) ซึ่งปัจจุบันแต่ละประเทศสมาชิกยังมีจำนวนแรงงานทักษะโดยเฉพาะ ๗ สาขาวิชาชีพไม่เพียงพอ เพียงอัตราร้อยละ ๐.๓ ถึง ๑.๔ ของอัตราแรงงานตลาดอาเซียนเท่านั้น^๖ สำหรับประเทศไทย ในปีพ.ศ.๒๕๕๓ มีจำนวนแรงงานทักษะจาก ๗ สาขาทั้งสิ้น ๒๕๕,๐๐๐ คน เป็นผู้ชาย ๑๒๔,๖๐๐ คน ผู้หญิง ๑๓๐,๔๐๐ คน หรืออัตราร้อยละ ๕๘ (มากกว่าผู้ชาย) ซึ่งจำเป็นที่หน่วยงานรับผิดชอบทั้งส่วนของสภาวิชาชีพ ภาคการศึกษา และภาครัฐบาล จะต้องวางแผนพัฒนาหลักสูตรการศึกษา ผลิตแรงงานเชี่ยวชาญให้ตรงกับมาตรฐานวิชาชีพ ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้มีอำนาจต่อรองเรื่องรายได้ และสวัสดิการได้สูง ป้อนสู่ตลาดอาเซียนให้มากขึ้น ประกอบกับการพัฒนาด้านภาษาอังกฤษ เพื่อแข่งขันกับประเทศอื่นได้

ตาราง ๕ จำนวนแรงงานทักษะจาก ๗ สาขาวิชาชีพจำแนกตามเพศในอาเซียนและช่วงปีที่แตกต่างกัน

	Employment in the seven occupations (thousand)			Share of seven occupations in total employment (per cent)		
	Total	Men	Women	Total	Men	Women
Cambodia (2012)	70.1	45.5	24.7	1.0	1.2	0.7
Indonesia (2010)	355.3	203.9	151.5	0.3	0.3	0.4
Lao PDR (2010)	37.8	21.2	16.6	1.3	1.4	1.1
Philippines (2011)	454.5	209.5	245.0	1.2	0.9	1.7
Thailand (2010)	295.0	124.6	170.4	0.8	0.6	1.0
Viet Nam (2012)	735.7	345.2	390.5	1.4	1.3	1.6

Note: Sex-disaggregated figures may not add up to total due to rounding; the seven occupations refer to accountants, architects, dentists, engineers, medical doctors, nurses and midwives, and surveyors.
Source: ILO estimates based on official national sources.

^๖ ASEAN Community ๒๐๑๕: Managing Integration for better jobs and shared prosperity, ILO and ADB, ๒๐๑๔

ตาราง ๖ หน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพ ๗ สาขา ที่เกี่ยวข้อง

สาขาวิชาชีพ	วิชาชีพอาเซียน	องค์การที่กำกับดูแลระดับอาเซียน	หน่วยงานกำกับดูแลวิชาชีพของไทย
วิศวกรรม	วิศวกรวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer)	คณะกรรมการประสานงานด้านวิศวกรรมวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Chartered Professional Engineer Coordinating Committee)	สภาวิศวกร
พยาบาล		คณะกรรมการประสานงานด้านพยาบาลวิชาชีพอาเซียน (ASEAN Joint Committee on Nursing)	สภาการพยาบาล
สถาปัตยกรรม	สถาปนิกอาเซียน (ASEAN Architect)	สภาสถาปนิกอาเซียน (ASEAN Architect Council)	สภาสถาปนิก
การสำรวจ			สภาวิศวกร
แพทย์		คณะกรรมการประสานงานด้านวิชาชีพแพทย์อาเซียน (ASEAN Joint Coordinating Committee on Medical Practitioners)	แพทยสภาและกระทรวงสาธารณสุข
ทันตแพทย์		คณะกรรมการประสานงานด้านวิชาชีพทันตแพทย์อาเซียน (ASEAN Joint Coordinating Committee on Dental Practitioners)	ทันตแพทยสภาและกระทรวงสาธารณสุข
บัญชี			สภาวิชาชีพบัญชี

สำหรับกลุ่มวิชาชีพท่องเที่ยว อันประกอบด้วย ๓๒ ตำแหน่งงาน ได้แก่สาขาบริการท่องเที่ยว และโรงแรมที่พักแรม บริการด้านอาหารเครื่องดื่ม ในปีพ.ศ.๒๕๕๕^๖ ประเทศไทยมีแรงงานทั้งสิ้น ๒,๒๕๐,๐๐๐ คน เป็นผู้ชาย ๗๗๐,๐๐๐ คน ผู้หญิง ๑,๕๘๐,๐๐๐ คน (สูงกว่าผู้ชาย) ซึ่งจำเป็นต้องยกระดับพัฒนาฝีมือแรงงานกลุ่มนี้ให้มีผลิตภาพมากขึ้น ให้ได้รับค่าแรงที่เท่าเทียมกันกับเพศชาย รวมทั้งความพร้อมด้านภาษาและมีความรู้เชิงวัฒนธรรมของประเทศอาเซียน เพื่อจะได้แข่งขันได้

๒.๓ ผู้ประกอบการสตรีในเวทีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

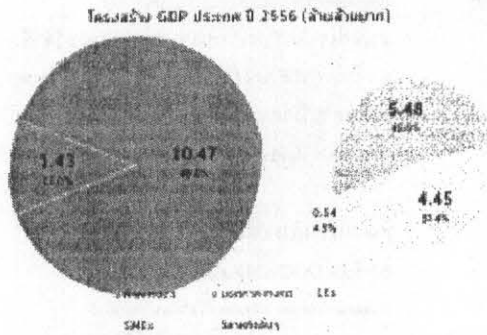
- สถานการณ์ภาพรวม SMEs ของไทย

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ในปีพ.ศ.๒๕๕๖ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๙ ชะลอลดตัวลงเมื่อเทียบกับอัตราการขยายตัว ๖.๕ ในปีก่อนหน้า ทั้งนี้ เนื่องจากผลกระทบจากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอลดตัวและสถานการณ์การเมืองภายในประเทศ โดยมูลค่า GDP ในปี ๒๕๕๖ เท่ากับ ๑๑,๕๖๕,๗๑๐ ล้านบาท สำหรับ GDP ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในปีพ.ศ.๒๕๕๖ มีมูลค่า ๔,๔๕๔,๙๓๙.๖ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓๗.๔ ของ GDP รวมทั้งประเทศ โดยมูลค่า GDP ของ SMEs ขยายตัวร้อยละ ๓.๘ ชะลอลดลงจากการขยายตัวร้อยละ ๖.๖ ในปีก่อนหน้า

^๖ เอกสารการประชุมสัมมนาเรื่อง “การพัฒนาบทบาทสตรี ๒๕๕๕” กับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บรรยายโดย นายอนุสรณ์ ไกรวัตนุสสรณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงแรงงาน

ตาราง ๗ สรุปสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย พ.ศ. ๒๕๕๖

สถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ของไทย (SMEs)

ที่มา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ประเทศไทย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

- 37.4% GDP (SMEs)
- 99.7% ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมด
- 99.52% เป็น SE, 0.48% เป็น ME
- 3.8% (vs 6.6%YA) อัตราเติบโต
- 25.5% ส่งออก (ลดลง 14%)
- จ้างงาน 11 ล้านคน หรือ 84%ของทั้งหมด
- ค้าปลีก ช่อมแซมรถ ร้านอาหาร โรงแรม

สำหรับสถานการณ์การส่งออก SMEs ปีพ.ศ.๒๕๕๗ พบว่า การส่งออก มีมูลค่า ๑,๙๑๗ พันล้านบาท ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อน ร้อยละ ๘.๑๕ มีสัดส่วนร้อยละ ๒๖.๓ ของการส่งออกรวมทั้งประเทศ GDP SMEs ขยายตัวร้อยละ ๐.๕ ตลาดหลักที่ SMEs ไทยส่งออกสินค้ามากที่สุด ได้แก่ กลุ่มประเทศอาเซียน มูลค่า ๕๐๙,๔๓๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖ ของการส่งออกของ SMEs รองลงมา คือ จีน มูลค่า ๒๓๓,๙๔๓ ล้านบาท กลุ่มสหภาพยุโรป มูลค่า ๑๙๘,๓๙๙ ล้านบาท ญี่ปุ่น มูลค่า ๑๘๕,๑๖๗ ล้านบาท และสหรัฐอเมริกา มูลค่า ๑๔๙,๖๓๔ ล้านบาท

ข้อมูลสถิติจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี ๒๕๕๗

ตาราง ๘ SMEs กับมูลค่าทางเศรษฐกิจภูมิภาคอาเซียน พ.ศ. ๒๕๕๖

SME ในอาเซียน

Small and medium Enterprises (SMEs) play an important role in ASEAN economies. The share of SMEs in total number of enterprises is higher than 90 percent in all the ASEAN Member States (AMS). They also represent more than 60 percent of the total employment in most member states.

SMEs share (%) to:	Thailand	Malaysia	Indonesia	Vietnam	Lao	Cambodia
Total enterprises	99.7	97.3	99.9	97	95.7	99
Employment	84	59	97	85	83	88
GDP	37	32	58	39	N/A	76

Source: Economic Intelligence Center, Siam Commercial Bank

- ความร่วมมือระหว่างประเทศต่อความมุ่งมั่นพัฒนาผู้ประกอบการสตรี

ในขณะที่เวที APEC^๙ ได้มีการสนับสนุนผู้ประกอบการเอสเอ็มอี สตรีให้มีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น โดยได้กำหนดใช้ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเปกในปีพ.ศ.๒๕๕๙ รวมทั้งริเริ่มความร่วมมือจัดอุปสรรคทางกฎหมาย เน้นนวัตกรรม สนับสนุนจรรยาบรรณธุรกิจเพื่อยกระดับความสามารถแข่งขันของ SMEs ในตลาดโลก ในขณะที่เวที ASEAN^{๑๐} ได้มีการรวมกลุ่มเครือข่ายนักธุรกิจสตรีอาเซียน หรือ ASEAN Women Entrepreneur Network ปัจจุบันประเทศเวียดนามเป็นประธานเครือข่ายเป็นคนแรกโดยมุ่งหวังให้เกิดความร่วมมือ พัฒนาเครือข่ายห่วงโซ่อุตสาหกรรมภายในกลุ่มนักธุรกิจสตรีอาเซียน สร้างแบรนด์ให้เกิดการยอมรับในตลาดมากขึ้น โดยได้นำโครงการ GREAT Women (Gender Responsive Economic Actions for the Transformation of Women) ซึ่งพัฒนาจากมูลนิธิเพื่อการพัฒนายั่งยืน ECHO Sustainable initiative Foundation จากประเทศฟิลิปปินส์ โดยจะคัดเลือกพัฒนากลุ่มสินค้าสำคัญที่ผลิตจากกลุ่มสตรีเอสเอ็มอี โดยที่เป็นผลผลิตจากธรรมชาติ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ดำรงอัตลักษณ์วัฒนธรรมของความเป็นอาเซียน อันได้แก่ กลุ่มสิ่งทอ สินค้าแปรรูปจากเกษตร เช่น ชา กาแฟ อาหารเสริม เครื่องสำอาง เป็นต้น ของใช้ตกแต่งบ้าน

^๙ <http://www.apec.org/Groups/SOM-Steering-Committee-on-Economic-and-Technical-Cooperation/Working-Groups/Small-and-Medium-Enterprises.aspx>

^{๑๐} <http://www.asean.org/news/asean-secretariat-news/item/asean-women-entrepreneurs-promote-regional-marketing-platform-and-brand-for-inclusive-economic-growth>

• ศักยภาพสตรีไทยกับความเป็นเจ้าของธุรกิจ^{๑๑}

จากข้อมูลสถิติ SMEs ในปีพ.ศ.๒๕๕๖ ในกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา ที่สามารถระบุเพศของเจ้าของกิจการได้จำนวนรวม ๑,๒๔๐,๕๗๐ ราย ปรากฏว่าในภาพรวมของ SMEs มีสัดส่วนเพศหญิงต่อเพศชายไม่แตกต่างกัน คือ สัดส่วน ๕๐:๕๐ แต่จะพบว่าในผู้ประกอบการขนาดกลาง (M) มีสัดส่วนเพศหญิงน้อยกว่า คือ ร้อยละ ๓๘

ตาราง ๙ จำนวนผู้ประกอบการเพศหญิงและชาย พ.ศ. ๒๕๕๖

ผู้ประกอบการ	S		M		SMEs		L		ไม่สามารถระบุขนาด		รวม	
	จำนวน	สัดส่วน (%)	จำนวน	สัดส่วน (%)	จำนวน	สัดส่วน (%)	จำนวน	สัดส่วน (%)	จำนวน	สัดส่วน (%)	จำนวน	สัดส่วน (%)
หญิง	๖๑๕,	๔๙.	๙๑	๓๘.	๖๑๕,	๔๙.	๕	๑๗.	๖๐	๔๑.	๖๑๖,	๔๙.
	๙๐๑	๖๕		๐๘	๙๙๒	๖๔		๒๔		๓๘	๐๕๘	๖๔
ชาย	๖๒๔,	๕๐.	๑๔๘	๖๑.	๖๒๔,	๕๐.	๒๔	๘๒.	๘๕	๕๘.	๖๒๔,	๕๐.
	๖๖๙	๓๕		๙๒	๘๑๗	๓๖		๗๖		๖๒	๙๒๗	๓๖
รวม	๑,๒๔๐, ๕๗๐	๑๐๐	๒๓๙	๑๐๐	๑,๒๔๐, ๘๐๙	๑๐๐	๒๙	๑๐๐	๑๔๕	๑๐๐	๑,๒๔๐, ๙๘๕	๑๐๐

หมายเหตุ ๑. การสำมะโนธุรกิจการค้าและอุตสาหกรรมปีพ.ศ.๒๕๕๖ ในกลุ่มผู้ประกอบการที่เป็นบุคคลธรรมดา มีข้อมูลสามารถระบุเพศของเจ้าของได้ ๒.ผู้ประกอบการในกลุ่มที่เป็นนิติบุคคลไม่สามารถระบุเพศชาย/หญิงได้

จากการศึกษาข้อมูลด้านผู้ประกอบการสตรีจากโครงการการศึกษาเชิงเปรียบเทียบเพื่อการพัฒนา Global Entrepreneurship Monitor ในปีพ.ศ.๒๕๕๗^{๑๒} พบว่าผู้ชายเริ่มต้นทำธุรกิจเนื่องจากแสวงหาโอกาสใหม่ๆ กล้าเสี่ยง มากกว่าผู้หญิง โดยมีสัดส่วนผู้ชายต่อจำนวนแรงงานผู้ชายทั้งหมด เท่ากับ ๒๔.๕๓ ในขณะที่ผู้หญิงเริ่มต้นทำธุรกิจ มีสัดส่วนต่อแรงงานหญิงทั้งหมดเท่ากับ ๒๒.๑๒ ด้วยเหตุผลความจำเป็นเรื่องปากท้อง และแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใกล้เคียงกันกับผู้ชาย

^{๑๑} เอกสารประกอบการชี้แจงการประชุมอนุกรมวิชาการกิจการสตรี โดย นางสาววิมลกานต์ โกสุมาศ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

^{๑๒} <http://www.gemconsortium.org/docs/download/๓๖๑๖>

มากขึ้นและจากการเปรียบเทียบสัดส่วนของผู้หญิงที่เริ่มต้นประกอบธุรกิจ พบว่าผู้หญิงไทยมีสัดส่วนสูงที่สุด รองลงมา ประเทศฟิลิปปินส์ ๒๐.๘

ตาราง ๑๐ Gender Distribution of Early-Stage Entrepreneurs (TEA) & Necessity vs Opportunity Entrepreneurship by Geographic Region, ๒๐๑๔

<i>Regions and GEM economies</i>		MALE TEA (% of adult male population)	FEMALE TEA (% of adult female population)	MALE TEA Opportunity (% of TEA males)	FEMALE TEA Opportunity (% of TEA females)	MALE TEA Necessity (% of TEA males)	FEMALE TEA Necessity (% of TEA females)
	Angola	22.79	20.37	73.91	70.39	21.77	27.09
	Botswana	34.79	30.93	72.22	61.96	24.52	36.25
	Burkina Faso	25.39	18.71	84.73	64.72	12.65	32.94
Africa	Cameroon	40.94	34.10	65.53	52.29	27.63	39.89
	South Africa	7.72	6.29	71.38	71.16	28.62	27.70
	Uganda	33.73	37.15	84.55	77.82	15.20	21.89
	Average (unweighted)	27.56	24.59	75.39	66.39	21.73	30.96
	Australia	15.97	10.32	81.86	80.93	18.14	16.77
	China	16.83	14.18	69.58	60.95	29.39	37.95
	India	8.52	4.58	56.51	66.70	33.04	29.13
	Indonesia	13.23	15.16	80.56	76.85	18.28	22.45
	Iran	21.45	10.47	59.38	63.04	39.77	36.43
	Japan	6.12	1.50	76.41	75.06	17.34	24.94
	Kazakhstan	14.34	13.17	71.13	67.12	26.06	26.71
Asia & Oceania	Malaysia	5.10	6.78	86.16	79.47	13.84	20.53
	Philippines	15.85	20.78	83.93	60.78	15.79	39.22
	Qatar	19.29	10.32	75.50	83.43	23.02	15.75
	Singapore	14.83	7.17	85.53	81.76	11.38	11.44
	Taiwan	10.15	6.83	87.84	85.10	12.16	14.90
	Thailand	24.53	22.12	81.53	80.31	17.12	18.56
	Vietnam	15.13	15.47	71.14	69.43	28.86	30.57
	Average (unweighted)	14.38	11.35	76.22	73.64	21.73	24.67
	Argentina	17.84	11.22	73.88	58.76	22.00	36.93

เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อความเป็นผู้ประกอบการ จำแนกตามเพศชายและหญิงของประเทศไทย ในปีพ.ศ.๒๕๕๗ พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีทัศนคติต่อความกลัวที่จะล้มเหลว (Fear of failure in doing business) และมุมมองต่อการเป็นผู้ประกอบการด้านสถานะและการได้รับความสนใจจากสื่อสูงกว่าเพศชาย โดยทัศนคติต่อความกลัวที่จะล้มเหลวของเพศหญิงมากกว่าเพศชายประมาณร้อยละ ๑๐.๔ ในขณะที่ทัศนคติด้านอื่นๆ ได้แก่ ทัศนคติโอกาสในการทำธุรกิจ (Opportunities doing business) ความรู้และทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurial skills) การสร้างเครือข่ายของผู้ประกอบการ (Entrepreneurial network) การประกอบธุรกิจเป็นอาชีพที่ดี (Good career choice) ผู้ประกอบการได้รับการยกย่องในสังคม (Social status) ผู้ประกอบการมีคุณภาพชีวิตเท่าเทียมกับมาตรฐานสังคม (Equality of standard of living) โดยรวมเพศชายมีสัดส่วนร้อยละมากกว่าเพศหญิง

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในส่วนทัศนคติต่อผู้ประกอบการหญิงในประเทศไทย พบว่าผู้หญิงมีโอกาสและได้รับการยอมรับในสังคมไทยในการประกอบธุรกิจในฐานะผู้ประกอบการ โดยผลสรุปทัศนคติต่อผู้ประกอบการหญิงในประเทศไทยแสดงดังตาราง (คะแนนเต็ม ๕)

ตาราง ๑๑ สรุปผลทัศนคติต่อผู้ประกอบการหญิงในประเทศไทย

คำถาม	สรุปผลทัศนคติต่อผู้ประกอบการหญิงในประเทศไทย	ค่าเฉลี่ย	การแปรผล
๑	ในประเทศไทย การให้บริการต่างๆทางสังคมมีมากเพียงพอที่จะทำให้ผู้หญิงสามารถทำงานได้ถึงแม้ว่าจะมีครอบครัวแล้ว	๔.๐๐	มาก
๒	ในประเทศไทย การเริ่มทำธุรกิจใหม่เป็นอาชีพที่สังคมให้การยอมรับสำหรับผู้หญิง	๓.๙๖	มาก
๓	ในประเทศไทย ทั้งผู้ชายและผู้หญิงมีระดับความรู้ความสามารถที่ทัดเทียมกันสำหรับการเริ่มต้นธุรกิจใหม่	๔.๑๒	มาก
๔	ในประเทศไทย ผู้หญิงมีเครือข่ายความสัมพันธ์ในระดับท้องถิ่นที่แข็งแกร่งกว่า	๓.๕๗	มาก

จะเห็นชัดเจนว่าการขยายตัวของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) มีการขยายตัวมากกว่าเศรษฐกิจของประเทศ^{๓๓} วิสาหกิจขนาดกลางและย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ถือเป็นกลุ่มธุรกิจที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเป็นกลไกหลักที่สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมและการเติบโตทางเศรษฐกิจ รวมถึงเป็นแหล่งจ้างงานและการส่งออกที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังปรากฏตัวเลขเฉลี่ยทางสถิติว่าวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมคิดเป็นร้อยละ ๙๖ ของจำนวนวิสาหกิจทั้งหมดของระบบเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน และมีส่วนสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจประมาณร้อยละ ๔๒ ของมูลค่ารวมทางเศรษฐกิจของภูมิภาค โดยอยู่ในภาคส่งออกร้อยละ ๒๕ ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด และภาคการจ้างงานถึงร้อยละ ๗๓ ของการจ้างงานทั้งหมดในระบบเศรษฐกิจ^{๓๔}

^{๓๓} <http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=๑๕dca๗fb-bf๒e-๔๖๔e-๙๗๕๕-๔๔๐๓๒๑๐๔๐๕๗๐&ID=๒๐๙๕>

^{๓๔} <http://www.thai-aec.com/๘๐๐#ixzz๒mMoN๖Xye>

๒.๔ ความคืบหน้าการดำเนินงานตามแผนงานอาเซียนด้านสตรี

คณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี ได้มีมติร่วมกันในการใช้แผนงานอาเซียนด้านสตรีในปีพ.ศ.๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ (ACW Work plan ๒๐๑๑ – ๒๐๑๕) เป็นแนวทางจัดโครงการส่งเสริมความก้าวหน้าของสตรีและความเสมอภาคระหว่างเพศ ทั้งนี้ ประเทศไทย โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัววัยบริการกิจ เป็นผู้ประสานงานตามเป้าหมายย่อยที่ ๔.๔ Gender Sensitive education ภายใต้เป้าหมายหลักที่ ๔ เป้าหมายการบูรณาการมิติหญิงชายในเสาหลักด้านสังคมและวัฒนธรรม (Gender Mainstreaming in Other Cooperation in Socio-Cultural Pillar) ซึ่งประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ได้แก่

๑) การจัดประชุมระดับภูมิภาคร่วมกับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน (Senior Officials Meeting on Education – SOMED) เรื่องการถอดเทรนมิตินหญิงชายในหลักสูตร โดยคำนึงถึงการขจัดอคติทางเพศและภาษาที่แสดงถึงอคติทางเพศ (Collaborate with SOMED to convene a Regional Meeting on engendering school curriculum with a view to eliminate stereotyping women and sexist language)

๒) ร่วมกับเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน (Senior Officials Meeting on Education – SOMED) ในการจัดพิมพ์หนังสือตัวอย่างที่ดีในเรื่องการถอดเทรนมิตินหญิงชายในหลักสูตร (Collaborate with SOMED to publish a sourcebook on best practices in engendering the school curriculum, including at the tertiary level) โดยเป็นโครงการต่อเนื่องกับการจัดประชุมระดับภูมิภาค สำหรับโครงการนีอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์ได้แสดงความจำนงในการเข้าร่วมเป็นประเทศผู้ประสานงาน

ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และประเด็นท้าทายในด้านการถอดเทรนมิตินหญิงชายในหลักสูตร โดยผลที่คาดว่าจะได้รับคือ การจัดทำข้อเสนอเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาที่มีการคำนึงถึงมิตินหญิงชายเพื่อนำไปใช้ในประชาคมอาเซียน โดยทั้ง ๒ โครงการมีกำหนดการดำเนินการในปีพ.ศ.๒๕๕๘ (ประมาณเดือนพฤศจิกายน)

จากการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ ๑๓ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ ณ กรุงย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ที่ประชุมได้หารือถึงความเป็นไปได้ในการประสานงานดำเนินงานโครงการตามแผนงานของคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ACWC) และคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี (ACW) ทั้งนี้ โครงการตามแผนงาน ACW ของประเทศไทยดังกล่าวมีประเด็นเนื้อหาคล้ายคลึงกับโครงการ “Development of guidelines on non-gender stereotyping in curriculum and textbook writing for higher education level” ของ ACWC ฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม โครงการของ ACWC ฟิลิปปินส์ มุ่งเน้นที่การถอดเทรนมิตินหญิงชายในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาเท่านั้น แต่ผู้แทนประเทศไทยมีความเห็นว่าการปรับปรุงหลักสูตรดังกล่าวควรเริ่มต้นตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัย ทั้งนี้ ผู้แทน ACWC ฟิลิปปินส์ ได้แจ้งว่ายินดีที่จะมีการหารือทวิภาคีเพื่อหาแนวทางในการจัดโครงการร่วมกันต่อไป โดยหากทั้ง ACW และ ACWC สามารถรวมโครงการของทั้งสองฝ่ายเป็นหนึ่งเดียวได้ย่อมจะเป็นผลดีในการประหยัดทรัพยากรและสร้างผลกระทบในวงกว้าง รวมทั้งเอื้อต่อการได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการศึกษาของอาเซียน (ASEAN Senior Officials Meeting on Education - SOM-ED)

สำหรับในด้านเงินทุนสนับสนุนนั้น ขณะนี้ ข้อเสนอโครงการ (concept paper) ของประเทศไทย ที่ได้เสนอต่อสหภาพยุโรป (EU) เพื่อขอรับการพิจารณาการให้เงินทุนสนับสนุนโครงการตามกรอบความร่วมมือ ASEAN-EU Cooperation (READI) ได้รับความเห็นชอบแล้ว โดยผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียนได้แจ้งให้ประเทศไทย เตรียมการเพื่อแจ้งข้อมูลอัตราค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ READI ทราบต่อไป

๒.๕ เครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอาเซียน (ASEAN Women Entrepreneurs' Network)

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้ยื่นข้อเสนอในการจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอาเซียน (ASEAN Women Entrepreneurs' Network) ในการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ ๙ เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๓ ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา โดยสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามรับหน้าที่เป็นผู้จัดทำร่างรายละเอียดและข้อกำหนดของการจัดตั้งเครือข่ายดังกล่าว ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ ๑๐ เมื่อวันที่ ๓ - ๔ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๔ ณ เมืองโบกอร์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ที่ประชุมมีมติให้ความเห็นชอบต่อการจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอาเซียน โดยสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจะดำเนินการจัดทำโครงการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

การจัดตั้งเครือข่ายดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์อันสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของอาเซียน ในการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมประเทศสมาชิกได้มีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากกระบวนการสร้างความเชื่อมโยงในประชาคมอาเซียน

วัตถุประสงค์

- เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางธุรกิจให้ผู้ประกอบการสตรีในภูมิภาคอาเซียน
- สร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี และการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในกลุ่มผู้ประกอบการสตรีในภูมิภาคอาเซียน
- ส่งเสริมผู้ประกอบการสตรีในภูมิภาคอาเซียนในการประกอบธุรกิจทั้งในระยะเริ่มต้น และระยะดำเนินการ
- สนับสนุนการประสานความร่วมมือทางธุรกิจร่วมกับองค์กรหรือเครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอื่น ๆ

ในการประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ ๑๑ เมื่อวันที่ ๑๖ - ๑๗ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๕ ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ประเทศสมาชิกเสนอชื่อผู้แทนเพื่อเป็นสมาชิกก่อตั้งของเครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอาเซียน ทั้งนี้ สำนักส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ในฐานะผู้ประสานงานคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี (ACW Focal Point) ของประเทศไทย ได้ขอความอนุเคราะห์ให้หน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้องพิจารณาเสนอชื่อผู้แทนเข้าร่วมเป็นสมาชิกก่อตั้งของเครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอาเซียน จำนวน ๔ ท่าน ได้แก่

- Mr.Ramphueng Thamacharoen

Director of Division of Workforce and Entrepreneur Competence Development Ministry of Labour

- Mrs. Phantip Chaichana
Chairman of the Northern OTOP Cluster Network - Fabric and Dress
- Mrs. Smol Chakuttadagul
Managing Director, UD Autoglass Co., Ltd.
- Miss Kwanchanok Adjimatera
Capacity Builder, Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives

จากการประชุม Launching Workshop of the ASEAN Women Entrepreneurs' Network (AWEN) and Related Workshop ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗ ที่ประชุมได้พิจารณาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของเครือข่ายผู้ประกอบการสตรีอาเซียน สรุปได้ดังนี้

๑) ประเทศสมาชิกอาเซียนจะหมุนเวียนกันทำหน้าที่ผู้ประสานงานเครือข่ายฯ (Coordinator) และฝ่ายเลขานุการ ทุกๆ ๒ ปี โดยพิจารณาตามความสมัครใจและความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยเวียดนามในฐานะผู้ริเริ่มเครือข่ายฯ ปฏิบัติหน้าที่ในช่วงปี ค.ศ.๒๐๑๔ - ๒๐๑๕ และฟิลิปปินส์ รับผิดชอบในช่วงปี ค.ศ.๒๐๑๖ - ๒๐๑๗

๒) การประสานงานและการติดต่อระหว่างสมาชิกเครือข่ายฯ จะกระทำโดยผ่านสื่อออนไลน์ โดยมาเลเซียรับหน้าที่เป็นผู้จัดตั้งช่องทางในการสื่อสารสำหรับสมาชิกเครือข่ายฯ โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ในฐานะ ACW focal point รับผิดชอบหน้าที่เป็น AWEN focal point สำหรับประเทศไทยด้วย

๓) ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการจัดการประชุมเครือข่าย AWEN เป็นประจำทุกปี โดยจะจัดให้มีการจับคู่ทางธุรกิจระหว่างสมาชิกเครือข่ายฯ การแลกเปลี่ยนความรู้และแนวปฏิบัติที่ดี โดยจะมีการกำหนดหัวข้อประจำปี เป็นต้น

๔) ที่ประชุมได้เสนอกิจกรรมสำหรับเครือข่ายฯ ในขั้นเริ่มต้น สำหรับช่วงปี ค.ศ.๒๐๑๔ - ๒๐๑๕ ภายใต้การประสานงานของเวียดนาม ได้แก่ การกำหนดประเด็นเร่งด่วนของเครือข่ายฯ โดยจะจัดให้สมาชิกเครือข่ายฯ ได้มีการแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางออนไลน์ตามข้อ ๒ การจัดทำแผนพับแนะนำประวัติสมาชิกเครือข่ายฯ เพื่อความร่วมมือทางธุรกิจในอนาคต การจัดทำเว็บไซต์เครือข่ายฯ การศึกษา baseline study เกี่ยวกับฐานข้อมูลผู้ประกอบการสตรีในอาเซียน เป็นต้น

๕) ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานเครือข่ายฯ ต่อที่ประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี (ACW) เป็นประจำทุกปี

ทั้งนี้ เวียดนามได้กำหนดจัดการประชุม ASEAN Women Entrepreneurs Forum ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๖ - ๘ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ณ กรุงฮานอย โดยนอกจากการประชุมเครือข่ายผู้ประกอบการสตรี ผู้จัดการประชุมได้กำหนดให้มีพิธีมอบรางวัลเพื่อเป็นเกียรติแก่สตรีผู้ประกอบการผู้มีผลงานโดดเด่น (Outstanding ASEAN Women Entrepreneurs) โดยได้ขอความร่วมมือให้ประเทศสมาชิกอาเซียน เสนอรายชื่อสตรีผู้ประกอบการผู้มีคุณสมบัติเหมาะสมเข้าร่วมงาน ประเทศละ ๑๐ ท่าน โดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้ติดต่อประสานไปยังสมาคมสตรีนักธุรกิจและวิชาชีพแห่งประเทศไทย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการพิจารณาเสนอชื่อสตรีผู้ประกอบการผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม

๒.๖ สถานการณ์ความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก

ประเทศไทยมีการดำเนินงานด้านขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กมาเป็นเวลาหลายทศวรรษแล้ว ตั้งแต่การเข้าร่วมเป็นภาคีและให้สัตยาบันอนุสัญญาว่าด้วยเรื่องการค้ามนุษย์และการขายมนุษย์หลายฉบับ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก (พ.ศ.๒๕๖๔) อนุสัญญาเพื่อการปราบปรามการค้าบุคคล และการแสวงประโยชน์ จากการค้าประเวณีของผู้อื่น (พ.ศ.๒๕๗๖) อนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (พ.ศ.๒๕๒๐) ฯลฯ นอกจากนี้ประเทศไทยยังได้กำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหารุขกิจบริการทางเพศ (พ.ศ.๒๕๓๙) กฎหมายที่ต่อต้านความรุนแรงทางเพศ เช่น พระราชบัญญัติป้องกันปราบปรามการค้าประเวณี (พ.ศ.๒๕๓๙) พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก (พ.ศ.๒๕๔๐)

ในการบริหารราชการแผ่นดิน คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๒ เห็นชอบให้เดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และโครงการริบบิ้นสีขาวที่รณรงค์ให้ผู้ชายและกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการขจัดความรุนแรง คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๓ เห็นชอบนโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี และมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก (พ.ศ.๒๕๕๖) ประเทศไทยให้การสนับสนุนปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อสตรีในภูมิภาคอาเซียน (Declaration on the Elimination of Violence against Women in the ASEAN Region) วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๗ อย่างเต็มที่ เนื่องจากสอดคล้องกับนโยบายและการดำเนินการของประเทศไทย การให้บริการในรูปแบบศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตจากความรุนแรง (One Stop Crisis Center : OSCC) ซึ่งเป็นศูนย์ที่จัดตั้งขึ้นในโรงพยาบาลเครือข่ายทั่วประเทศ เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ.๒๕๔๗ บังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว (พ.ศ.๒๕๕๐) และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (พ.ศ.๒๕๕๑)

กล่าวโดยเฉพะนโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๓ เห็นชอบนโยบายและแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี โดยกำหนดให้เป็นนโยบายและแผนแห่งชาติ และมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการประสานการปฏิบัติตามนโยบายในลักษณะสหวิชาชีพพร้อมกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และนักวิชาการด้านความรุนแรงต่อเด็กและสตรี รวมทั้งกระบวนการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงของไทยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว (พ.ศ.๒๕๕๐) วัตถุประสงค์ของแผนขจัดความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ประกอบด้วย

(๑) เพื่อให้มีนโยบายและกลไกทุกระดับ ในการป้องกันแก้ไขปัญหาความรุนแรง ต่อเด็กและสตรี เพื่อให้เด็กและสตรีได้รับการปกป้องคุ้มครองไม่ให้เกิดเป็นเหยื่อของการกระทำรุนแรง

(๒) เพื่อให้มีการพัฒนาศักยภาพ ความรู้และทักษะของบุคลากร และส่งเสริมให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ

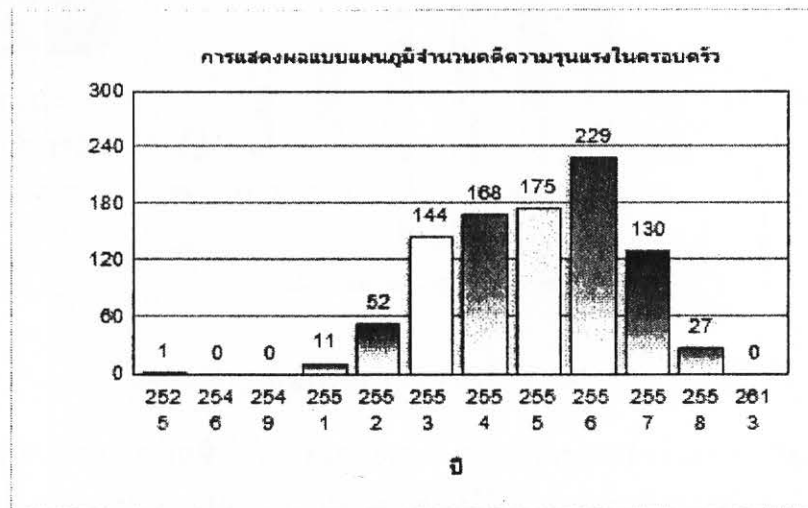
(๓) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและเยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่เหมาะสม ตระหนักในสิทธิเด็กและสตรี และมีทักษะในการแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการเป็นผู้กระทำความรุนแรง และเป็นผู้ถูกระทำ

(๔) เพื่อสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน และองค์กรท้องถิ่น มีส่วนร่วมช่วยดูแล ฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาส ทุกขั้นตอน

(๕) เพื่อให้มีการสร้างเครือข่ายการประสานการดำเนินงานในลักษณะสหสาขาวิชาชีพ ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ท้องถิ่น และประชาชน

อย่างไรก็ตามสถิติการกระทำความรุนแรงในครอบครัว (ต่อเด็กและสตรี) รวบรวมข้อมูลโดยศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าในปีพ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๖ สถิติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาเป็นลำดับ จาก ๑๑ ราย ในปีพ.ศ.๒๕๕๑ เพิ่มขึ้นเป็น ๕๒ ราย ในปีพ.ศ.๒๕๕๒ (เพิ่มขึ้น ๔.๗ เท่า) เพิ่มขึ้นเป็น ๑๔๔ ราย ในปีพ.ศ.๒๕๕๓ (เพิ่มขึ้น ๒.๗ เท่า) เพิ่มขึ้นเป็น ๑๖๘ ราย ในปีพ.ศ.๒๕๕๔ (เพิ่มขึ้น ๑.๒ เท่า) เพิ่มขึ้นเป็น ๑๗๕ ราย ในปีพ.ศ.๒๕๕๕ (เพิ่มขึ้น ๑ เท่า) และเพิ่มขึ้นเป็น ๒๒๙ ราย ในปีพ.ศ.๒๕๕๖ (เพิ่มขึ้น ๑.๓ เท่า) ส่วนสถิติในปีพ.ศ.๒๕๕๗ ลดลงเหลือ ๑๓๐ ราย (ลดลง ๐.๕๗ เท่า)

ตาราง ๑๒ จำนวนคดีความรุนแรงในครอบครัว

(ที่มา : รวบรวมข้อมูลโดยศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

๒.๗ สตรีกับอนาถาภัยพิบัติ

นอกจากนี้แล้ว ปัญหาด้านอนาถาภัยพิบัติของประเทศไทยได้ถดถอยสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม การแท้งที่ไม่ปลอดภัย การทอดทิ้งหรือการทำร้ายทารุณ อนาถาภัยพิบัติ การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ มะเร็งของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ และปัญหาสุขภาพในวัยทองและวัยสูงอายุ ดังจะเห็นได้ว่า ประเทศไทย

มีสถิติคุณแม่ที่เป็นวัยรุ่นสูงเป็นอันดับที่ ๒ ของโลก และเป็นอันดับ ๑ ของเอเชีย^{๑๕} ประกอบกับสถิติการทำแท้งจำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีสถิติการทำแท้งที่สูงสุดอยู่ที่ช่วงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี หรือกลุ่มวัยรุ่น โดยคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘ รองลงมา คือ ช่วงอายุ ๒๐ - ๒๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑ ตามด้วยช่วงอายุ ๓๐ - ๓๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖ ช่วงอายุ ๒๕ - ๒๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑ ช่วงอายุ ๓๕ - ๓๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓ ช่วงอายุ ๔๐ - ๔๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๗.๔ ช่วงอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ และช่วงอายุสูงกว่า ๔๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑.๑ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถิติดังกล่าวล้วนแล้วแต่อยู่ในช่วงวัยทำงานหรือในวัยรุ่นด้วยกันทั้งสิ้น^{๑๖}

ตาราง ๑๓ ร้อยละของผู้ที่ทำแท้งจำแนกตามกลุ่มอายุ

12

(ที่มา : สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย)

จากสถิติดังกล่าวทั้งสองสถิติ ล้วนแล้วแต่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในสังคมไทย อันมีความซับซ้อน และมีอิทธิพลต่อสุขภาพหญิงตลอดช่วงชีวิต ซึ่งควรได้รับความส่งเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสม อันเป็นไปตามหลักการตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women - CEDAW) ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคี และรับหลักการเพื่อดำเนินงานด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ แต่ทั้งนี้ ยังไม่ปรากฏว่าประเทศไทยได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว

^{๑๕} กระทรวงสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๕๖ <http://hilight.kapook.com/view/๘๐๙๑๐>

^{๑๖} สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย พ.ศ.๒๕๕๕

๒.๘ สถิติกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สภาพการณ์ของบทบาทสตรีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจระดับนโยบายสำคัญๆ ของประเทศนั้นยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร สะท้อนได้จากสถิติของผู้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายนิติบัญญัติ โดยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งหรือได้รับการคัดเลือกสรรหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา รวมทั้งได้รับแต่งตั้งให้เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหารในฐานะรัฐมนตรี ที่ยังมีสัดส่วนไม่เกิน ร้อยละ ๒๐ ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

สถิติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีนับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย ในการเลือกตั้ง ทั้งหมด ๒๖ ครั้ง นับแต่ประเทศไทยมีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๗๖ จนถึงการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๔ พบว่า สตรีได้รับการเลือกตั้งเข้ามาน้อยมาก โดยมีสัดส่วนต่ำสุด ร้อยละ ๓.๓ (ในปีพ.ศ.๒๔๙๕) และสูงสุดร้อยละ ๑๖ (ในปีพ.ศ.๒๕๕๔) โดยที่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกในประเทศไทยในปี พ.ศ.๒๔๗๖ มีสตรีอย่างน้อย ๑ คน ชื่อ อนงค์ บุนนาค ลงสมัครเข้ารับเลือกตั้งที่เมืองหลวง คือ จังหวัดพระนคร แต่ไม่ได้รับเลือกสตรีได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อเวลาผ่านไป ๑๗ ปี โดยในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๙๒ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งเพิ่มเติมปรากฏว่าหนึ่งในสองคนของผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานีเป็นสตรี คือ คุณอรพิน ไชยกาล จากพรรคประชาชนที่มี นายเสียง ไชยกาล เป็นหัวหน้าพรรคการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๔๙๕ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งหลังจากที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตยแล้วถึง ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๔๗๕ - ๒๔๙๕) นับได้ว่าเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่สตรีได้รับเลือกตั้งมากถึง ๔ คน ถือเป็นสัดส่วน ร้อยละ ๓.๓ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งหมด ๑๒๓ คน โดยถึงปีพ.ศ.๒๕๔๔ สัดส่วนจำนวนสตรีในสภาผู้แทนราษฎรอยู่ระดับต่ำกว่า ร้อยละ ๑๐ และนับจากการเลือกตั้งปีพ.ศ.๒๕๔๘ เป็นต้นมา สัดส่วนจำนวนสตรีในสภาผู้แทนราษฎรได้เพิ่มขึ้นเกิน ร้อยละ ๑๐ เป็นต้นมา และเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆจนถึงระดับ ร้อยละ ๑๖ ในปีพ.ศ.๒๕๕๔

ตาราง ๑๔ สถิติผู้สมัครและผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป ๒๕ ครั้ง
ระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๗๖ - ๒๕๕๐

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ผู้สมัคร			ผู้ได้รับการเลือกตั้ง		
		หญิง	ชาย	รวม	หญิง	ชาย	รวม
๑	๑๕ พฤศจิกายน ๒๔๗๖	-	-	-	๐	๗๘	๗๘
๒	๗ พฤศจิกายน ๒๔๘๐	-	-	-	๐	๙๑	๙๑
๓	๑๒ พฤศจิกายน ๒๔๘๑	-	-	-	๐	๙๑	๙๑
๔	๖ มกราคม ๒๔๘๓	-	-	-	๐	๙๖	๙๖
๕	๕ สิงหาคม ๒๔๘๓	-	-	-	-	-	-
๖	๕ มิถุนายน ๒๔๙๒	-	-	-	๑		
๗	๒๓ มกราคม ๒๔๙๑	-	-	-	๐	๙๙	๙๘
๘	๕ มิถุนายน ๒๔๙๒	-	-	๒๑	-	-	-
๙	๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๔๙๕	-	-	-	๔ (3.3%)	๑๑๙ (96.7%)	๑๒๓
๑๐	๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๐	-	-	-	๑ (0.6%)	๑๕๙ (99.4%)	๑๖๐
๑๑	๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๐	-	-	-	๔ (2.5%)	๑๕๖ (97.5%)	๑๖๐
๑๒	๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๒	๒๗ (2.15%)	๑,๒๒๖ (97.85%)	๑,๒๕๓	๕ (2.28%)	๒๑๕ (97.72%)	๒๑๙
๑๓	๒๖ มกราคม ๒๕๑๓	-	-	-	๓ (1.1%)	๒๖๖ (98.9%)	๒๖๙

¹ ที่มา : ข้อมูลการเลือกตั้งรวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูลประกอบด้วย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการเลือกตั้ง และสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา (Gender Development Research Institute-GDRI)

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ผู้สมัคร	ผู้ได้รับการเลือกตั้ง	ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ผู้สมัคร	ผู้ได้รับ บ การ เลือก กตั้ง
๑๕	๔ พฤษภาคม ๒๕๑๙	-	-	-	๗ (2.5%)	๒๗๒ (97.5%)	๒๗๙
๑๕	๒๒ เมษายน ๒๕๒๒	-	-	-	๙ (3%)	๒๙๒ (97.5%)	๓๐๑
๑๖	๑๘ เมษายน ๒๕๒๖	๕๕ (2.87%)	๑,๘๒๖ (97.13%)	๑,๘๘๐	๑๓ (4.01%)	๓๑๑ (95.09%)	๓๒๔
๑๗	๒๗ กรกฎาคม ๒๕๒๙	๓๖๒ (9.5%)	๓,๔๔๙ (90.5%)	๓,๘๑๑	๑๒ (3.5%)	๓๓๔ (96.5%)	๓๔๗
๑๘	๒๔ กรกฎาคม ๒๕๓๑	๓๖๖ (10.13%)	๓,๒๕๖ (89.87%)	๓,๖๑๒	๑๐ (2.8%)	๓๔๗ (97.2%)	๓๕๗
๑๙	๒๒ มีนาคม ๒๕๓๕	๒๑๒ (7.17%)	๒,๗๔๒ (92.83%)	๒,๙๕๔	๑๒ (3.33%)	๓๕๘ (96.67%)	๓๖๐
๒๐	๑๓ กันยายน ๒๕๓๕	๒๔๒ (10.01%)	๒,๑๗๕ (89.99%)	๒,๔๑๗	๑๕ (4.17%)	๓๔๔ (95.86%)	๓๙๑
๒๑	๒ กรกฎาคม ๒๕๓๘	๒๔๒ (10.20%)	๒,๑๓๐ (89.80%)	๒,๓๗๒	๒๔ (6.14%)	๓๖๗ (93.86%)	๓๙๑
๒๒	๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๙	๓๔๗ (12.47%)	๑,๙๕๐ (84.42%)	๒,๓๑๐	๒๒ (5.6%)	๓๗๑ (94.86%)	๓๙๓

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ผู้สมัคร	ผู้ได้รับการเลือกตั้ง	ลำดับ	วัน/เดือน/ปี	ผู้สมัคร	ผู้ได้รับการเลือกตั้ง
๒๓	๖ มกราคม ๒๕๔๔	๓๔๗ (12.47%)	๒,๔๓๕ (87.53%)	๒,๗๘๒	รวม	รวม	๕๐๐
					๔๕	๔๕๕	๕๐๐
					(9%)	(91%)	
๒๔	๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘	๒๘๑ (12.02%)	๒,๐๕๖ (87.98%)	๒,๓๓๗	ส.ส. เขต ๓๙	ส.ส. เขต ๓๖๑	๕๐๐
					(9.8%)	(91.2%)	
					ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๖	ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๙๔	๑๐๐
					(6%)	(94%)	
๒๔	๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘	๒๘๑ (12.02%)	๒,๐๕๖ (87.98%)	๒,๓๓๗	รวม	รวม	๕๐๐
					๕๓	๔๔๗	๕๐๐
					(10.6%)	(89.4%)	
๒๕	๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐	๔๒ (16.35%)	๔,๓๐๗ (83.65%)	๕,๑๔๙	ส.ส. เขต ๔๗	ส.ส. เขต ๓๕๓	๕๐๐
					(11.8%)	(88.2%)	
					ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๖	ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๙๔	๑๐๐
					(6%)	(94%)	
๒๕	๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐	๔๒ (16.35%)	๔,๓๐๗ (83.65%)	๕,๑๔๙	รวม	รวม	๔๘๐
					๕๕	๔๒๕	๔๐๐
					(11.46%)	(88.54%)	
๒๕	๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐	๔๒ (16.35%)	๔,๓๐๗ (83.65%)	๕,๑๔๙	ส.ส. เขต ๔๙	ส.ส. เขต ๓๕๑	๕๐๐
					(12.25%)	(87.75%)	
					ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๖	ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๗๔	๘๐
					(7.5%)	(92.5%)	

ในส่วนของวุฒิสภา สถิติในช่วงเกือบ ๔ ทศวรรษ ระหว่างปีพ.ศ.๒๕๑๘ ถึงพ.ศ.๒๕๕๗ พบว่ามีสตรีได้รับเลือกตั้งและสรรหาแต่งตั้งให้เป็นวุฒิสมาชิกในสัดส่วนที่ต่ำกว่า ร้อยละ ๑๐ ตลอดมา โดยในช่วงปีพ.ศ.๒๕๒๐ ถึง ปีพ.ศ.๒๕๓๗ สัดส่วนของวุฒิสมาชิกที่เป็นสตรีมีต่ำมากโดยไม่เกิน ร้อยละ ๔ ตลอดระยะเวลา ๑๗ ปี เมื่อบรรยากาศประชาธิปไตยเบ่งบานเต็มที่ภายหลังจากการใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช ๒๕๔๐ และมีการเลือกตั้งวุฒิสมาชิกครั้งแรกในปีพ.ศ.๒๕๔๓

มีผู้หญิงได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภามากถึง ๒๐ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐ ในจำนวนสมาชิกวุฒิสภาจากการเลือกตั้ง ทั้งหมด ๒๐๐ คน และเพิ่มเป็น ๒๔ คน ในปีพ.ศ.๒๕๕๑ โดยเป็นสมาชิกวุฒิสภา ประเภทสรรหา ๑๒ คน และประเภทเลือกตั้ง ๑๒ คน จะเห็นได้ว่าสัดส่วนจำนวนสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นสตรียังมีสัดส่วนที่น้อยมาก และจำเป็นที่จะต้องมีการพิเศษเพื่อส่งเสริมให้เพิ่มจำนวนสตรีในวุฒิสภา

ตาราง ๑๕ สถิติจำนวนวุฒิสมาชิกจำแนกเพศในระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๕๗^{๑๗}

ปี	รวม	จำนวน		ร้อยละ	
		หญิง	ชาย	หญิง	ชาย
๒๕๑๘	๑๐๐	๙	๙๑	๙%	๙๑%
๒๕๑๙	๓๔๐	๑๘	๓๒๒	๕.๒๙%	๙๔.๗๑%
๒๕๒๐	๓๖๐	๑๐	๓๕๐	๒.๗๘%	๙๗.๒๒%
๒๕๒๒	๒๒๕	๓	๒๒๒	๑.๓๓%	๙๘.๖๗%
๒๕๒๔	๒๒๕	๓	๒๒๒	๑.๓๓ %	๙๘.๖๗ %
๒๕๒๖	๒๔๓	๔	๒๓๙	๑.๖๕ %	๙๘.๓๕ %
๒๕๒๙	๒๖๐	๕	๒๕๕	๑.๙๒ %	๙๘.๐๘ %
๒๕๓๐	๒๖๐	๕	๒๕๕	๑.๙๒ %	๙๘.๐๘ %
๒๕๓๑	๒๖๗	๕	๒๖๒	๑.๙ %	๙๘.๑ %
๒๕๓๒	๒๖๗	๖	๒๖๑	๒.๒ %	๙๗.๘ %
๒๕๓๔	๒๙๒	๑๑	๒๘๑	๓.๘ %	๙๖.๒ %
๒๕๓๕	๒๗๐	๗	๒๖๓	๒.๖ %	๙๗.๔ %
๒๕๓๖	๒๖๔	๙	๒๕๕	๓.๔ %	๙๖.๖ %
๒๕๓๗	๒๗๐	๑๐	๒๖๐	๓.๗ %	๙๖.๓ %
๒๕๓๙	๒๖๒	๒๑	๒๔๑	๘.๐ %	๙๒.๐ %
๒๕๔๓	๒๐๐	๒๐	๑๘๐	๑๐ %	๙๐ %
๒๕๕๑	๑๕๐	๒๔	๑๒๖	๑๖ %	๘๔ %
		สรรหา ๑๒	สรรหา ๖๒		

^{๑๗} ที่มา : ข้อมูลจำนวนสมาชิกวุฒิสภาปีพ.ศ.๒๕๑๘-๒๕๕๗ รวบรวมมาจากเว็บไซต์ของสำนักงานรัฐสภา และคณะกรรมการเลือกตั้ง

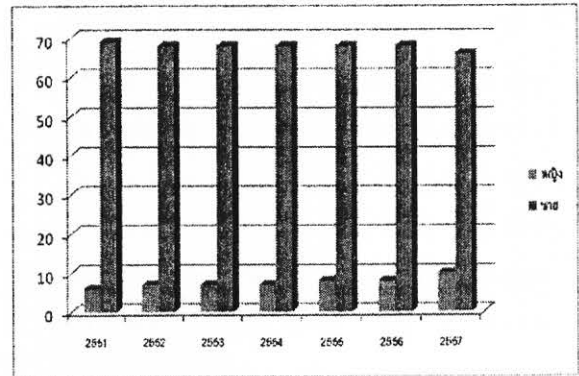
		เลือกตั้ง ๑๒	เลือกตั้ง ๖๔		
๒๕๕๔	สรรหา ๗๔	๑๒	๖๒	๑๖%	๘๔%
๒๕๕๗	เลือกตั้ง ๗๗	๑๒	๖๕	๑๕.๕๘%	๘๔.๔๒%

สำหรับการมีส่วนร่วมของสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่าในช่วงปีพ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗ สัดส่วนจำนวนของสตรีในตำแหน่งบริหารระดับสูง อาทิ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และนายกเทศบาล อยู่ในระดับต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ ส่วนในสัดส่วนของสตรีในการเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาเทศบาลอยู่ในระดับต่ำกว่า ร้อยละ ๑๗ ซึ่งเป็นสัดส่วนการมีส่วนร่วมที่ถือว่าต่ำ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด^{๑๔} มีดังนี้

^{๑๔} รวบรวมจากกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

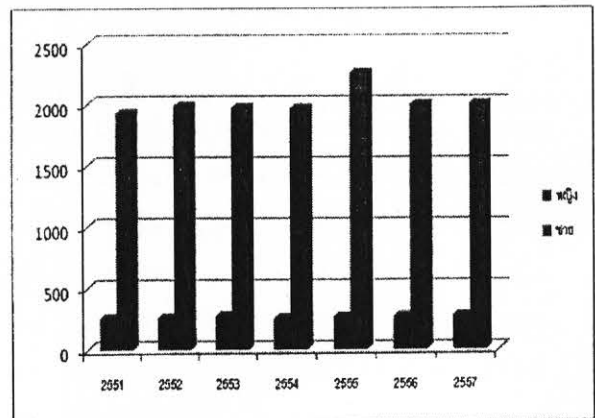
ตาราง ๑๖ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗

ปี	รวม	หญิง	%	ชาย	%
๒๕๕๑	๗๕	๖	๘	๖๙	๙๑
๒๕๕๒	๗๕	๗	๙	๖๘	๙๑
๒๕๕๓	๗๕	๗	๙	๖๘	๙๑
๒๕๕๔	๗๕	๗	๙	๖๘	๙๑
๒๕๕๕	๗๖	๘	๑๑	๖๘	๘๙
๒๕๕๖	๗๖	๘	๑๑	๖๘	๘๙
๒๕๕๗	๗๖	๑๐	๑๓	๖๖	๘๗

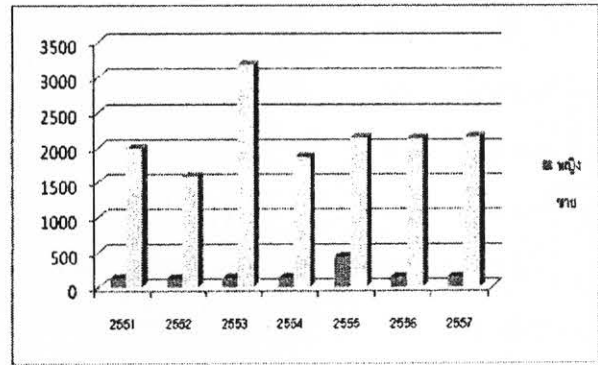
ตาราง ๑๗ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๗

ปี	รวม	หญิง	%	ชาย	%
๒๕๕๑	๒,๑๙๐	๒๕๘	๑๒	๑,๙๓๒	๘๘
๒๕๕๒	๒,๒๔๗	๒๕๘	๑๑	๑,๙๘๙	๘๙
๒๕๕๓	๒,๒๕๐	๒๗๕	๑๒	๑,๙๗๕	๘๘
๒๕๕๔	๒,๒๒๙	๒๕๘	๑๒	๑,๙๗๑	๘๘
๒๕๕๕	๒,๕๓๑	๒๖๗	๑๑	๒,๒๖๔	๘๙
๒๕๕๖	๒,๒๖๙	๒๖๙	๑๒	๒,๐๐๐	๘๘
๒๕๕๗	๒,๒๘๐	๒๗๖	๑๒	๒,๐๐๔	๘๘

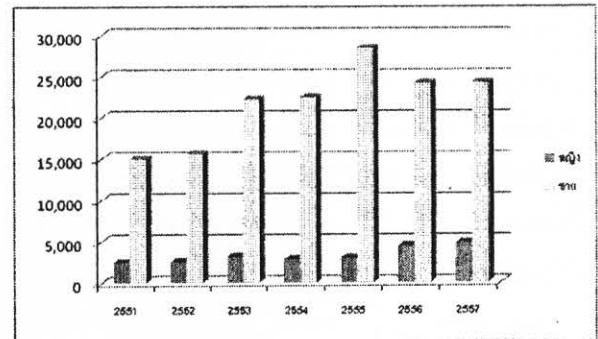
ตาราง ๑๘ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗

ปี	รวม	หญิง	%	ชาย	%
๒๕๕๑	๒,๑๒๖	๑๓๕	๖	๑,๙๙๑	๙๔
๒๕๕๒	๑,๗๗๖	๑๓๐	๘	๑,๕๘๖	๙๒
๒๕๕๓	๓,๓๑๖	๑๓๖	๔	๓,๑๘๐	๙๖
๒๕๕๔	๒,๐๑๐	๑๔๐	๗	๑,๘๗๐	๙๓
๒๕๕๕	๒,๕๗๘	๔๓๖	๑๗	๒,๑๔๒	๘๓
๒๕๕๖	๒,๒๗๖	๑๔๕	๖	๒,๑๓๑	๙๔
๒๕๕๗	๒,๔๓๙	๑๕๓	๖	๒,๒๘๕	๘๘

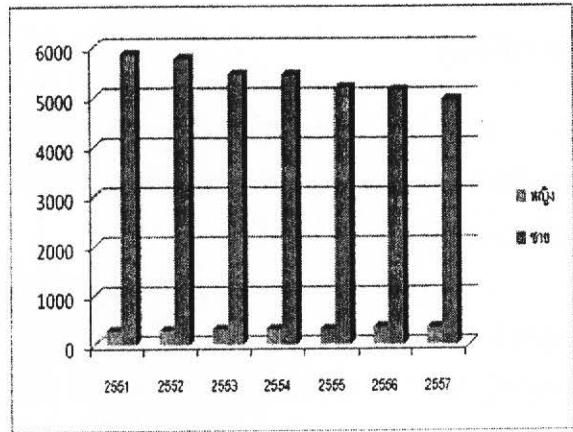
ตาราง ๑๙ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล พ.ศ.๒๕๕๑ - ๒๕๕๗

ปี	รวม	หญิง	%	ชาย	%
๒๕๕๑	๑๗,๕๒๘	๒,๕๑๗	๑๔	๑๕,๐๑๑	๘๖
๒๕๕๒	๑๘,๒๒๓	๒,๕๙๑	๑๔	๑๕,๖๓๒	๘๖
๒๕๕๓	๒๕,๓๘๘	๓,๑๘๐	๑๓	๒๒,๒๐๘	๘๗
๒๕๕๔	๒๕,๒๙๖	๒,๘๔๗	๑๑	๒๒,๔๔๙	๘๙
๒๕๕๕	๓๑,๔๓๙	๒,๙๙๑	๑๐	๒๘,๔๔๘	๙๐
๒๕๕๖	๒๘,๖๗๔	๔,๔๗๓	๑๖	๒๔,๒๐๑	๘๔
๒๕๕๗	๒๙,๑๐๐	๔,๘๓๘	๑๗	๒๔,๒๖๒	๘๓

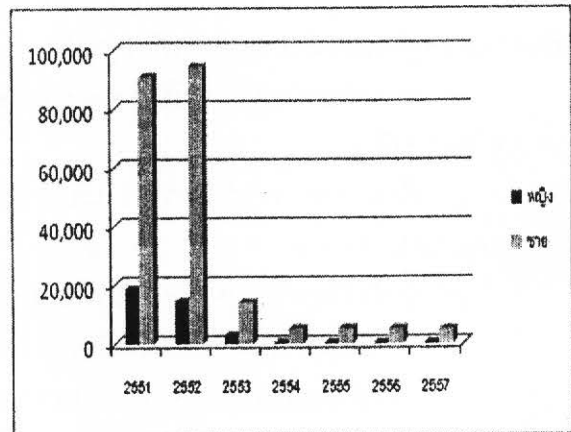
ตาราง ๒๐ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๗

ปี	รวม	หญิง	%	ชาย	%
๒๕๕๑	๖,๑๕๐	๒๘๖	๕	๕,๘๖๔	๙๕
๒๕๕๒	๖,๐๖๐	๒๙๑	๕	๕,๗๖๙	๙๕
๒๕๕๓	๕,๗๖๙	๓๑๖	๕	๕,๔๕๓	๙๕
๒๕๕๔	๕,๗๖๕	๓๒๐	๖	๕,๔๔๕	๙๔
๒๕๕๕	๕,๕๑๑	๓๑๗	๖	๕,๑๙๔	๙๔
๒๕๕๖	๕,๔๙๙	๓๖๔	๗	๕,๑๓๕	๙๓
๒๕๕๗	๕,๓๓๖	๓๕๗	๗	๔,๙๗๙	๙๓

ตาราง ๒๑ ข้อมูลจำแนกเพศผู้ดำรงตำแหน่งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๗

ปี	รวม	หญิง	%	ชาย	%
๒๕๕๑	๑๐๙,๕๒๘	๑๘,๔๙๘	๑๗	๙๑,๐๓๐	๘๓
๒๕๕๒	๑๐๘,๙๑๑	๑๔,๓๗๒	๑๓	๙๔,๕๓๙	๘๗
๒๕๕๓	๑๖,๘๙๔	๒,๘๒๔	๑๗	๑๔,๐๗๐	๘๓
๒๕๕๔	๕,๔๙๙	๓๖๔	๗	๕,๑๓๕	๙๓
๒๕๕๕	๕,๕๑๑	๓๑๗	๖	๕,๑๙๔	๙๔
๒๕๕๖	๕,๔๙๙	๓๖๔	๗	๕,๑๓๕	๙๓
๒๕๕๗	๕,๓๓๖	๓๕๗	๗	๔,๙๗๙	๙๓

บทที่ ๓

วิธีการศึกษา

จากการศึกษาถึงประเด็นปัญหาดังกล่าว ได้มีวิธีการศึกษาข้อมูลเพื่อใช้มาประกอบกับการจัดทำแผนเพื่อนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืนดังต่อไปนี้

๑. กฎบัตรต่าง ๆ อาทิเช่น อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (พ.ศ.๒๕๒๘) แผนปฏิบัติการปักกิ่ง (พ.ศ.๒๕๓๘) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องความก้าวหน้าของผู้หญิงในภูมิภาคอาเซียน (พ.ศ.๒๕๓๑) ปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงในภูมิภาคอาเซียน (พ.ศ.๒๕๔๗) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก (พ.ศ.๒๕๔๗) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องสวัสดิการและการพัฒนาผู้หญิงและเด็ก (พ.ศ.๒๕๕๓) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องสิทธิมนุษยชน (พ.ศ.๒๕๕๕)

๒. แผนยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

๓. แผนพัฒนาสตรีฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) โดยออกให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ ๕

๔. ศึกษาจากงานวิจัย อาทิ งานวิจัยของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ MDGs & post ๒๐๑๕ GLOBAL GENDER GAP REPORT ๒๐๑๔

๕. รับฟังปัญหาจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งสิ้น ๑๓ หน่วยงาน อาทิ

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน
- กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
- กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- สถาบันพระปกเกล้า
- กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
- สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม

แห่งชาติ

๖. รับฟังการระดมความคิดเห็นร่างแผนครั้งที่หนึ่ง โดยจัดสัมมนาระดมความคิดเห็นรวมพลังสตรีสู่ประชาคมอาเซียน ต่อร่างแผนดังกล่าวในวัน พุธ ที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ณ ห้องประชุม หมายเลข ๒๗๐๒ ชั้น ๒๗ อาคารสุขประพฤติ โดยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาแสดงความคิดเห็น อาทิ

- พลเอก นิพัทธ์ ทองเล็ก อดีตปลัดกระทรวงกลาโหม และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
- นายสุรียา จินดาวงษ์ รองอธิบดีกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ
- นางสาวจินนาค์กูร โรจนนันต์ ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และการวางแผนพัฒนาทางสังคม รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานคณะกรรมการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

- นายสมชาย เจริญอำนวยสุข อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- นายเกียรติชัย พงษ์พาณิชย์ คอลัมน์นิสต์อิสระ และอดีตสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญ
- คุณหญิงทิพาวดี เมฆสวรรค์ นายกสมาคมติดตามการพัฒนาสตรี (ตพส.)

๗. ระยะเวลาในการศึกษา

ตั้งแต่เดือนมกราคม - เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๘ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๘. วิเคราะห์ปัญหาทั้งหมด และจัดทำข้อสรุป

บทที่ ๔

ผลการศึกษา “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”

ได้กำหนดกรอบการพิจารณาจากการนำแผนพัฒนาสตรีฯ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) มาเป็นแนวทางในการศึกษาและพิจารณาศึกษาทั้ง ๓ เสาหลัก ได้แก่ ๑. เสาประชาคมการเมือง ความมั่นคงอาเซียน ๒. เสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ๓. เสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน และผลการประเมินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาสตรีฯ ฉบับที่ ๑๑ ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้จัดทำขึ้นซึ่งศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย ผู้แทนจากจังหวัดต่างๆ นอกจากนี้ยังนำกรอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำการศึกษา ได้แก่ อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (พ.ศ.๒๕๒๘) แผนปฏิบัติการปักกิ่ง (พ.ศ.๒๕๓๘) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องความก้าวหน้าของผู้หญิงในภูมิภาคอาเซียน (พ.ศ.๒๕๓๑) ปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงในภูมิภาคอาเซียน (พ.ศ.๒๕๔๗) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องการค้ามนุษย์โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก (พ.ศ.๒๕๔๗) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องสวัสดิการและการพัฒนาผู้หญิงและเด็ก (พ.ศ.๒๕๕๓) ปฏิญญาอาเซียนเรื่องสิทธิมนุษยชน (พ.ศ.๒๕๕๕) และ MDGs & post ๒๐๑๕ และปัญหาความเสมอภาคระหว่างเพศเป็นปัญหาใหญ่ที่ทุกประเทศทั่วโลกประสบปัญหานี้ จากรายงานของ GLOBAL GENDER GAP REPORT ๒๐๑๔

ทางคณะทำงานฯ ได้รวบรวมข้อมูลจากหน่วยงาน และเชิญหน่วยงานที่รับผิดชอบในภาครัฐต่างๆ มาให้ข้อมูลเพิ่มเติม ได้แก่ กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน, กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์, กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, สถาบันพระปกเกล้า, กรมอาเซียน กระทรวงต่างประเทศ, สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง, สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ในการดำเนินงานสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน และจากข้อมูลเอกสารจากสมาคมติดตามการพัฒนาสตรีในประเทศไทย องค์การเพื่อความเสมอภาคระหว่างเพศและเสริมพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women)

นอกจากนี้ คณะกรรมาธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยคณะอนุกรรมาธิการกิจการสตรี ยังได้จัดงานสัมมนาระดมความคิดเห็นรวมพลังสตรีสู่ประชาคมอาเซียน ต่อร่างแผนดังกล่าวในวันพุธที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมหมายเลข ๒๗๐๒ ชั้น ๒๗ อาคารสุขประพฤติ โดยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิและหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาแสดงความคิดเห็น ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปได้ ดังนี้

๔.๑ ยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ ยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มีผลความคืบหน้าในแต่ละยุทธศาสตร์ที่แตกต่างกัน

ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับผลการศึกษากการขับเคลื่อนแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ในระยะครึ่งแผนโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมของสตรีไทย มีการดำเนินงานมากที่สุด ในขณะที่ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างเจตคติและการยอมรับด้านความเสมอภาคหญิงชาย มีการดำเนินงานน้อยที่สุด ซึ่งไม่ตรงตามลำดับของยุทธศาสตร์

๔.๒ ยุทธศาสตร์ การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมของสตรีไทย มีปัญหาความซ้ำซ้อนและยุ่งยากของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขาดการบูรณาการและการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลร่วมกันและขาดข้อมูลการจำแนกเพศอย่างจริงจังและมีนัยสำคัญ

ยุทธศาสตร์ด้านนี้ พบว่ามีการขับเคลื่อนได้มาก โดยมีอันดับที่ ๑ การดำเนินงานภายใต้แผนงานด้านพัฒนาศักยภาพสตรี อย่างไรก็ตาม ยังพบว่ามีปัญหาความซ้ำซ้อนและยุ่งยากของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ขาดการบูรณาการและการเชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูลร่วมกัน ขาดข้อมูลการจำแนกเพศเพื่อเก็บสถิติ การพัฒนาฝีมือแรงงานของสตรียังไม่สอดคล้องและเท่าทันความต้องการของตลาดอาเซียน สวัสดิภาพคุ้มครองแรงงานสตรียังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะแรงงานสตรีนอกระบบ ซึ่งปัจจุบันมีมากถึงร้อยละ ๕๗.๒ ของแรงงานสตรีวัยทำงานทั้งหมด และกลุ่มสตรีผู้เปราะบาง ซึ่งทั้งนี้มีแนวโน้มถูกเอาเปรียบค่าจ้าง ปัญหาคุกคามทางเพศ และความรุนแรงในครอบครัว ความไม่ปลอดภัยในชุมชน เสียเปรียบค่าแรงงาน ภาษาอังกฤษ และคุณภาพแรงงาน รวมทั้งแผนงานที่จะพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพสตรีในกลุ่ม ๗ สาขาวิชาชีพที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมอาเซียน ยังไม่ชัดเจน ตลอดจนขาดความรู้ในด้านภาษาและวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้ ยังคงพบปัญหาเจตคติการยอมรับความเสมอภาคหญิงชาย และขาดองค์กรสตรีที่เป็นกลไกกลางในการขับเคลื่อน ในขณะที่เวทีอาเซียนได้มีการจัดตั้งเครือข่ายองค์กรสตรีนักธุรกิจอาเซียน (AWEN) นำโดยกลุ่มนักธุรกิจสตรีชาวเวียดนาม แต่ยังขาดองค์กรสตรีไทยซึ่งเป็นตัวแทนองค์กรทางภาคเอกชนเข้าไปขับเคลื่อนในเครือข่ายนี้ อีกทั้งนโยบายของภาครัฐก็ควรจะต้องเอื้อต่อการพัฒนาของสตรีมากกว่านี้

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นที่ควรคำนึงถึงกลุ่มสตรีที่ไม่ได้อยู่ในระบบแรงงาน เช่น กลุ่มสตรีที่ทำงานบ้าน กลุ่มสตรีผู้สูงวัย ซึ่งมีจำนวนถึงร้อยละ ๕๗.๒ ของแรงงานสตรีวัยทำงานทั้งหมดไม่ได้นำไปคิดประเด็นทางแรงงาน โดยแท้จริงแล้ว สตรีกลุ่มทำงานบ้านนั้นเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังสถาบันครอบครัว ขณะที่สตรีผู้สูงวัย ก็มีส่วนมาจากสตรีกลุ่มทำงานบ้านที่ไม่อาจกลับเข้าสู่ระบบแรงงานได้ แต่นำเสียตายเป็นที่ไม่มี การคำนวณตัวเลขทางเศรษฐกิจให้แก่บุคคลกลุ่มนี้ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว สตรีกลุ่มนี้ต้องแบกรับภาระหนี้สิน อันเกิดจากการกู้ยืมมาใช้จ่ายในครัวเรือน และเพื่อประคองสภาพคล่องของครอบครัว อีกทั้งโอกาสที่สตรีกลุ่มนี้จะกลับเข้าสู่แรงงานในระบบยังคงค่อนข้างจะน้อย เพราะขาดประสบการณ์ในขณะที่อยู่แต่ในบ้าน ซึ่งถ้าหากนำประเด็นสตรีที่ทำงานบ้านมาคำนวณคุณค่าทางเศรษฐกิจ ก็จะทำให้ภาพรวมทางเศรษฐกิจที่ชัดเจนขึ้น และยังคงควรสนับสนุนศักยภาพของสตรี

ในทุกกลุ่ม เพื่อทั้งในการพัฒนาศักยภาพของตน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ที่นับวันจะมีการแข่งขันกันสูงขึ้นได้

อีกประการหนึ่งที่นำคำนึงถึง คือ ประเด็นความเกี่ยวโยงของสตรีในกลุ่มทุกวัย ที่ยังคงค่อนข้างขาดการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเอกภาพ ซึ่งหากพัฒนาในส่วนนี้ได้ จะทำให้ศักยภาพสตรีไทยพัฒนาไปมากกว่านี้

๔.๓ ยุทธศาสตร์ การเสริมสร้างเจตคติและการยอมรับด้านความเสมอภาคหญิงชายมีการขับเคลื่อนที่น้อยปัญหาเรื่องทัศนคติ ขาดการยอมรับ และความเข้าใจในมิติหญิงชาย ประชาชนส่วนใหญ่ยังมองเป็นเรื่องนามธรรม และอยู่ในกรอบประเพณีที่ผู้ชายเป็นใหญ่ อีกทั้งยังพบสถิติความรุนแรงต่อเด็กหญิงและสตรีสูง

ยุทธศาสตร์ด้านนี้ พบว่ามีการขับเคลื่อนที่น้อย โดยมีอันดับที่ ๕ การดำเนินงานภายใต้แผนงานด้านพัฒนาศักยภาพสตรี เนื่องจากปัญหาเรื่องทัศนคติ ขาดการยอมรับ และความเข้าใจในมิติหญิงชาย ประชาชนส่วนใหญ่ยังมองเป็นเรื่องนามธรรม และอยู่ในกรอบประเพณีที่ผู้ชายเป็นใหญ่ อีกทั้งยังพบสถิติความรุนแรงต่อเด็กหญิงและสตรีสูง ซึ่งในปี.ศ.๒๕๕๖ ประเทศไทยมีเด็กและสตรีถูกระทำรุนแรงสูงขึ้น ซึ่งเป็นความรุนแรงต่อคู่ของตนเอง โดยไทยอยู่ในลำดับที่ ๓๖ จาก ๗๕ ประเทศที่มีการกระทำรุนแรงทางกายมากที่สุด และอยู่ในลำดับที่ ๗ จาก ๗๑ ประเทศที่มีการกระทำรุนแรงทางเพศมากที่สุด^{๑๑} และยังจะเห็นได้ว่า สื่อต่างๆ ยังคงนำเสนอประเด็นเรื่องความรุนแรงโดยปราศจากความเข้าใจถึงปัญหา ผลกระทบหรือซ้ำร้ายเป็นการซ้ำเติมผู้เสียหายอีกครั้ง ทั้งในแง่ของการนำเสนอข่าว หรือละครที่นำเสนอสู่สาธารณชน ที่มีลักษณะในการปลุกฝังความรุนแรงให้คงอยู่สืบไป ไม่เพียงแต่ประเทศไทย แต่ยังมีอีกหลายประเทศในเอเชียที่มีประเด็นเรื่องความรุนแรงต่อสตรี ซึ่งจากการศึกษาายังพบว่าไม่มีองค์กรภาคเอกชนด้านสตรีที่ทำหน้าที่หน่วยงานกลางในการประสานงานกลาง และค้นพบว่ายังขาดการติดตามความคืบหน้าของการพิจารณาตีความรุนแรงต่อสตรี ที่ยังไม่มีความต่อเนื่องและชัดเจนเท่าที่ควร

นอกจากนี้แล้ว ปัญหาเรื่องการขาดแคลนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เป็นสตรี โดยเฉพาะในการสอบสวน ประเด็นความผิดเกี่ยวกับเพศ ยังคงเป็นอีกปัญหาที่ต้องคำนึงถึง เพราะประเด็นความผิดเกี่ยวกับเพศ เป็นเรื่องละเอียดอ่อน หากปราศจากความเข้าใจถึงประเด็นปัญหาก็จะสร้างความรู้สึกลึกที่ไม่ดีต่อผู้เสียหายได้ มากไปกว่านี้ ปัญหาการสอบสวนความผิดทางเพศในหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ควรจะมีหลักเกณฑ์เดียวกับกรณีผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพื่อให้ใช้ความเข้าใจที่ตรงกัน

^{๑๑} <http://www.thairath.co.th/content/๔๔๐๖๘๑>

๔.๔ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาวะ คุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิตมีการขับเคลื่อนที่มาก แต่ยังมีความซับซ้อน รวมถึงยังไม่มีระบบที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เพียงพอ

ยุทธศาสตร์ด้านนี้ พบว่ามีการขับเคลื่อนเป็นอันดับที่ ๒ การดำเนินงานภายใต้แผนงานด้านพัฒนาศักยภาพสตรีเนื่องจากอาสาสมัครสาธารณสุขส่วนใหญ่เป็นสตรี จึงคุ้นเคยงานด้านสุขภาพ และสามารถดำเนินโครงการได้ แต่อย่างไรก็ตาม การทำงานของอาสาสมัครในพื้นที่ ยังมีความซับซ้อน รวมถึงยังไม่มีระบบที่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ที่เพียงพอ นอกจากนี้ จากงานวิจัยของ World Economic Forum พบว่า เด็กไทยตั้งครรถ์ในวัยเรียนสูงเป็นอันดับที่ ๒ ของโลก และอันดับที่ ๑ ของเอเชีย ที่ส่งผลต่อการได้รับโอกาสทางการศึกษา และปัญหาด้านสุขอนามัยของวัยรุ่น เช่น การตั้งครรถ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่แม้อัตราการเกิดของประชากรไทย จะลดลงในช่วงห้าปีที่ผ่านมา แต่อัตราการเกิดของเด็กอันเกิดจากแม่ที่เป็นวัยรุ่น กลับพุ่งสูงขึ้น ถึงกว่า ๕๓ ต่อพันคน^{๖๐} และเด็กที่จะเกิดมาในอนาคต หรือและการติดเชื้อ HIV ที่ในปัจจุบันพบว่ากว่าร้อยละ ๕๐ ของผู้ติดเชื้อ HIV รายใหม่ เป็นกลุ่มวัยรุ่น^{๖๑} ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดความเข้าใจถึงการป้องกันทางเพศ และสะท้อนให้เห็นว่าการคุ้มครองสุขภาพสตรีตลอดช่วงชีวิต ยังไม่เพียงพอต่อการส่งเสริมด้านสุขอนามัยที่ควรจะเป็น

นอกจากนี้ ยังค้นพบว่าสตรีในชนบทยังขาดความรู้ความเข้าใจถึงประเด็นทางข้อกฎหมาย ซึ่งทำให้สตรีกลุ่มนี้มักถูกเอารัดเอาเปรียบอยู่บ่อยครั้ง

๔.๕ ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าร่วมทางการเมือง การบริหารและการตัดสินใจในระดับต่างๆ มีการขับเคลื่อนที่น้อย สตรีไทยไม่มีส่วนร่วมในทางการเมืองเท่าที่ควร

ยุทธศาสตร์ด้านนี้ พบว่ามีการขับเคลื่อนที่น้อย โดยมีอันดับที่ ๓ การดำเนินงานภายใต้แผนงานด้านพัฒนาศักยภาพสตรี ในขณะที่สัดส่วนประชากรสตรีที่มีสิทธิเลือกตั้งสูงกว่าร้อยละ ๕๐ แต่จนถึงการเลือกตั้งครั้งล่าสุดในวันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๕๔ พบว่าสตรีได้รับการเลือกตั้งเข้ามา น้อยมากโดยมีสัดส่วนต่ำสุดร้อยละ ๓.๓ (ในปีพ.ศ.๒๕๕๕) และสูงสุดเพียงแค่อ้อยละ ๑๖ (ในปีพ.ศ. ๒๕๕๔) เนื่องจากขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งจากนโยบายภาครัฐ และภาคการเมือง ขาดอาสาสมัครสตรีที่จะลงเข้าสู่ภาคการเมือง อีกทั้งยังขาดความเป็นเอกภาคขององค์กรสตรี ภาคเอกชนที่จัดตั้งตามกฎหมาย ซึ่งทำให้ขาดการจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐ มาสนับสนุนในการทำหน้าที่ประสานและขับเคลื่อนงานด้านพัฒนาสตรีในทุกมิติของประเทศไทย นอกจากนี้ยังขาดการให้ความรู้และทักษะทางการเมืองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับการบริหารและนโยบาย รวมถึงการผลักดันให้มีการดำเนินงานสร้างเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศหญิงชายภายในหน่วยงานของภาครัฐอย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

^{๖๐} สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกองทุนประชากรแห่งสหประชาชาติ. รายงานการศึกษาเรื่อง แม่วัยใส:ความท้าทายการตั้งครรถ์ในวัยรุ่น. ปี พ.ศ.๒๕๕๖

^{๖๑} <http://www.isranews.org/isranews-scoop/item/๓๒๓๗๑-hiv.html>

บทที่ ๕

ข้อเสนอ ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน

การศึกษาแผนความก้าวหน้าและผลการปฏิบัติตามแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ ๑๑ รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าและการเตรียมความพร้อมของสตรีไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทั้ง ๓ เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนตามยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘ ที่จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่ได้เสนอและขับเคลื่อนมาแล้ว พร้อมทั้งศึกษาแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมของประเทศในการร่วมผลักดันให้เกิดการสร้างประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบการศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะประกอบกับการรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำมาสู่การจัดทำข้อเสนอ “ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน” ซึ่งประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ มีรายละเอียด ดังนี้

๕.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การพัฒนาศักยภาพและการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสตรีไทย

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ และข้อเสนอแนะ สอดคล้องและสนับสนุนกับแผนการดำเนินงานของสามเสาหลักประชาคมอาเซียน ในเสาประชาคมเศรษฐกิจ โดยการเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว เพื่อยกระดับเคลื่อนย้ายฝีมือแรงงานสตรี สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมซึ่งลดช่องว่างและพัฒนา SMEs ในระหว่างกลุ่มอาเซียนด้วยกัน และเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรม โดยการพัฒนามนุษย์ เสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี ให้ความคุ้มครองและสวัสดิการสังคม และลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างอาเซียน ตลอดจนเสริมสร้างอัตลักษณ์อาเซียนด้านภาษาและวัฒนธรรม และส่งเสริมบทบาทด้านเศรษฐกิจของสตรีในทุกรูปแบบทั้งในระบบและนอกระบบ โดยจะมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพ (Potential) และพลังอำนาจ (Empower) ของสตรี ด้วยการเสนอให้มโนนโยบายส่งเสริมศักยภาพและการมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสตรี

แผนปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ ๑ ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๖ แผน และแผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๒ แผน ดังนี้

แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย : ในการส่งเสริมศักยภาพสตรีตามยุทธศาสตร์นี้ ภาครัฐควรจะต้องมีนโยบายในการผลักดันการจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการสตรี เพื่อให้ผู้ประกอบการสตรีสามารถรวมตัวกัน และสร้างความเข้มแข็งขึ้น ผลักดันให้มีคณะอนุกรรมการสตรีด้านเศรษฐกิจ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานภาพสตรีแห่งชาติ (กยส.) เพื่อให้สะดวกต่อการประสานงานและการออกนโยบายในภาครัฐ ควรมีการผลักดันให้บรรจุแผนแผนการส่งเสริมพัฒนาสตรีธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในแผนฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อเตรียมพร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลักดันให้เกิดข้อตกลงร่วมกันระหว่างรัฐต่อรัฐ เพื่อเพิ่มจำนวนสตรีในตลาดแรงงานต่าง ๆ

และเอื้อต่อการให้ความรู้ต่างๆ ตลอดจนความเข้าใจในแง่พหุวัฒนธรรมต่างๆ ของแต่ละประเทศอาเซียน ผลักดันให้มีการพัฒนาทักษะและคุณภาพฝีมือแรงงานสตรีใน ๗ สาขาวิชาชีพ และอีก ๑ กลุ่มวิชาชีพ การท่องเที่ยว ที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมอาเซียนให้เป็นรูปธรรม เปิดโอกาสให้สตรีเข้าถึงองค์ความรู้ด้านนวัตกรรม รวมถึงการสร้างความรู้ในประเด็นทรัพย์สินทางปัญญา

แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ : ในแง่ของประเด็นทางนิติบัญญัติ สมควรที่จะผลักดัน ร่างกฎหมายพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเข้าสู่สภา และผลักดันให้เกิดพระราชบัญญัติ วิชาชีพ พ.ศ. สำหรับสาขาวิชาชีพที่เข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับ

ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา
แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๑) ผลักดันการจัดตั้งเครือข่ายผู้ประกอบการสตรีไทยในปัจุบันประมาณ ๒๕๕๙	๑) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ภายใน ๙ เดือน
๒) ผลักดันการแต่งตั้งคณะกรรมการสตรีด้านเศรษฐกิจ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศถานภาพสตรี (กยส.)	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ภายใน ๖ เดือน
๓) ผลักดันบรรจุแผนการส่งเสริมพัฒนาสตรีธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในแผนฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ของ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อเตรียมพร้อมรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	ภายใน ๖ เดือน
๔) ผลักดันให้เกิดข้อตกลงร่วมกันระหว่างรัฐต่อรัฐ ในการโยกย้ายแรงงานสตรีไทยในอาเซียน เพื่อเพิ่มจำนวนสตรีแรงงานฝีมือให้ตรงตามตลาดอาเซียนมากขึ้น รวมไปถึงการให้การอบรมความรู้ด้านกฎหมาย ภาษา และวัฒนธรรม ตลอดจนเพิ่มการคุ้มครองสวัสดิภาพและความปลอดภัยให้แรงงานสตรีไทย	๑) กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ๒) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน	ภายใน ๖ เดือน

๕) ให้พิจารณาให้มีแผนส่งเสริมพัฒนาทักษะและคุณภาพฝีมือแรงงานสตรีใน ๗ สาขาวิชาชีพ และ ๑ กลุ่มวิชาชีพการท่องเที่ยว ที่สามารถย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีในประชาคมอาเซียน ให้เป็นรูปธรรม	กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน	ภายใน ๖ เดือน
๖) ส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจต่อประเด็นทรัพย์สินทางปัญญา และการพัฒนาเชิงนวัตกรรมแก่สตรี	๑) กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน ๒) กระทรวงอุตสาหกรรม ๓) กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์	ไม่กำหนด
แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ		
๗) ผลักดันร่างกฎหมายพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี	กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย	ภายใน ๖ เดือน
๘) ผลักดันให้มีพระราชบัญญัติวิชาชีพ พ.ศ. สำหรับสาขาวิชาชีพที่เข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่ยังไม่มีกฎหมายรองรับ	กระทรวงแรงงาน	ภายใน ๙ เดือน

๕.๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การพัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างภาวะผู้นำ ด้วยการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจในระดับต่างๆ ของสตรี

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เป็นเสาที่สำคัญและส่งผลและอิทธิพลต่อความยั่งยืนของเสาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนโดยตรง และปัจจัยหนึ่งของการเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและความมั่นคงในประชาคมอาเซียนนั้นก็คือการลดความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือการเสริมสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศในบทบาททางการเมือง (Gender Equality in Political Positions) และการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจระดับนโยบาย (Decision Making Participation in Policy Levels)

แม้ว่าปัจจุบัน “สิทธิสตรี” และ “ความเสมอภาคหญิงชาย” จะดูเหมือนเป็นเรื่องที่สังคมไทยยอมรับและไม่มีกรณี “เลือกปฏิบัติ” ต่อสตรีที่ชัดเจน แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีก็มีน้อยมาก โดยสะท้อนจาก สถิติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสตรีนับตั้งแต่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยในการเลือกตั้งทั้งหมด ๒๕ ครั้ง นับแต่ประเทศไทยมีการเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๔๗๖ พบว่าสตรีได้รับการเลือกตั้งเข้ามาน้อยมากโดยมีสัดส่วนต่ำสุดร้อยละ ๓.๓ (ในปีพ.ศ.๒๔๙๕) และสูงสุดร้อยละ ๑๖ (ในปีพ.ศ.๒๕๕๔) โดยที่การเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกในประเทศไทยในปีพ.ศ.๒๔๗๖ มีสตรีอย่างน้อย ๑ คน ชื่อณรงค์ บุนนาค ลงสมัครเข้ารับเลือกตั้งที่เมืองหลวง คือ จังหวัดพระนครแต่ไม่ได้รับเลือก สตรีได้รับเลือกตั้งเป็นครั้งแรกเมื่อเวลาผ่าน

มา ๑๗ ปี โดยในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๔๒ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งเพิ่มเติมปรากฏว่าหนึ่งในสองคนของผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานีเป็นสตรี คือ คุณอรพิน ไชยกาล จากพรรคประชาชนที่มี นายเลียง ไชยกาล เป็นหัวหน้าพรรคการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั่วไปเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งหลังจากที่ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตยแล้วถึง ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๔๗๕ - ๒๕๔๕) นับได้ว่าเป็นการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกที่สตรีได้รับเลือกตั้งมากถึง ๔ คน ถือเป็นสัดส่วนร้อยละ ๓.๓ ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมด ๑๒๓ คน โดยถึงปีพ.ศ.๒๕๔๔ สัดส่วนจำนวนสตรีในสภาผู้แทนราษฎรอยู่ระดับต่ำกว่าร้อยละ ๑๐ และนับจากการเลือกตั้งปีพ.ศ.๒๕๔๘ เป็นต้นมา สัดส่วนจำนวนสตรีในสภาผู้แทนราษฎรได้เพิ่มขึ้นเกินร้อยละ ๑๐ เป็นต้นมาและเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ จนถึงระดับร้อยละ ๑๖ ในปีพ.ศ.๒๕๕๔

การส่งเสริมให้สตรีตื่นตัวทางการเมืองและเข้าสู่การทำหน้าที่ทางการเมืองในรัฐสภาไม่ว่าจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือ สมาชิกวุฒิสภา จึงเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างจริงจังเพื่อให้เกิด ความสมดุลระหว่างเพศ (Gender Balance) ทั้งนี้ เพราะว่าตัวชี้วัดความเป็นประชาธิปไตยตัวหนึ่งก็คือเรื่อง ความสมดุลระหว่างเพศ (Gender Balance) ของประชากรหญิงชาย ด้วย

คำนิยาม : ระบบสัดส่วนหญิงชาย (Gender Quota System) หมายถึง มาตรการที่เป็นคุณ (positive measure) ที่จะกำหนดเปอร์เซ็นต์ที่แน่นอน หรือ จำนวนผู้แทนของกลุ่มเฉพาะ ระบบสัดส่วนหญิงชายอาจหมายถึงรวมถึงการกำหนดเป็น (ในเรื่องการเลือกตั้ง มาตรการด้านความเสมอภาค แรงงาน และ กฎหมายรัฐธรรมนูญ) หรือการประยุกต์ใช้บนฐานของความสมัครใจ (เช่น ความสมัครใจที่จะกำหนดให้มีระบบโควตาในพรรคการเมือง หรือการกำหนดกลุ่มที่อยู่นอกการเมืองและเข้าไม่ถึงกระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบาย)

หลักการเหตุผล :

- สิทธิและความเสมอภาคระหว่างประเทศได้รับการให้ความสำคัญมากขึ้น เมื่อสหประชาชาติได้มีคณะกรรมการดำเนินงานตามอนุสัญญาCEDAW (อนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกๆรูปแบบ) ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ผู้หญิงมีโอกาสได้นำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่หลากหลายและแตกต่างกันไปเข้าปัญหาเพื่อพัฒนาสังคม/ประเทศได้ในอีกมิติหนึ่ง
- จากการศึกษาเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายเพื่อการส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของผู้หญิงในหลายๆ ประเทศ พบว่า มาตรการทางกฎหมายที่ประเทศต่างๆ ใช้ในการส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองมี ๓ ระบบคือ ระบบโควตาในกฎหมายรัฐธรรมนูญ ระบบโควตาในกฎหมายเลือกตั้ง และระบบโควตาในกฎหมายพรรคการเมือง

ความสำคัญ: การกำหนดบทบัญญัติว่าด้วยสิทธิเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชาย และมาตรการทางกฎหมายเพื่อส่งเสริมสิทธิทางการเมืองการปกครองของสตรีไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญจะเป็นมาตรการสำคัญที่จะบรรลุการส่งเสริมโอกาสให้สตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจสำคัญๆ ระดับนโยบายสาธารณะที่จะมีผลโดยตรงต่อสวัสดิภาพ สวัสดิการของพลเมืองสตรี (ที่มีฐานประชากรกว่าร้อยละ ๕๑ หรือประมาณ ๓๓ ล้านคน ใน ๖๕ ล้านคน) และเป็นการสร้างสมดุลในเรื่องความเสมอ

ภาคหญิงชายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สัดส่วนของผู้หญิงในสภาผู้แทนราษฎรในปีพ.ศ.๒๕๕๗ มีเพียงร้อยละ ๑๘ ในวุฒิสภามีเพียงร้อยละ ๑๖ และในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีเพียงร้อยละ ๑๑)

กรณีตัวอย่างประเทศที่ใช้ระบบโควตา

ประเทศราวัลด้า

๑. เป็นประเทศในทวีปแอฟริกาใต้ที่มีสัดส่วนจำนวนที่นั่งของผู้หญิงในสภามากที่สุด

๒. ปัจจัยที่ส่งผลให้ผู้หญิงราวัลด้าได้รับการเลือกตั้งมากขึ้น คือ

๒.๑ การเคลื่อนไหวของหลากหลายองค์กรด้านสิทธิสตรี ภายในประเทศเพื่อให้ผู้หญิงราวัลด้ามีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยใช้กลไกการเป็นตัวแทนในฝ่ายบริหาร ตัวแทนในฝ่ายนิติบัญญัติและการเป็นตัวแทนของประชาชนในประเทศ ภายใต้แนวคิดด้านสิทธิและความเสมอภาคระหว่างเพศของสหประชาชาติและการประสานงานขององค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ผู้นำประเทศราวัลด้าต้องการให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในการปกครองประเทศเพื่อนโยบายที่ไม่นำพาประเทศสู่สถานการณ์ความรุนแรงเช่นในอดีต

๒.๓ กฎหมายใหม่ของประเทศราวัลด้าได้กำหนดจำนวนที่นั่งของผู้หญิงในสภาไว้ร้อยละ ๓๐ แต่ในความเป็นจริงพบว่า มีผู้หญิงอยู่ในสภาเกือบครึ่งหนึ่ง ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากการที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในระบบบัญชีรายชื่อ มี ๓ บัญชีรายชื่อ คือ บัญชีรายชื่อผู้ชาย บัญชีรายชื่อผู้หญิง และบัญชีรายชื่อคนหนุ่มสาวซึ่งเป็นคนที่มีการศึกษาของประเทศ

๒.๔ มีการตั้งกระทรวงเพศและสตรีเพื่อการพัฒนาและการตั้งสภาสตรีในประเทศราวัลด้าก็น่าจะส่งผลให้ผู้หญิงราวัลด้าเข้าสู่ทางการเมืองได้มากยิ่งขึ้นเช่นกัน

ประเทศเยอรมนี

๑. สมาชิกนิติบัญญัติของประเทศเยอรมันจะมีอุดมการณ์ที่ชัดเจน แน่นอน และมีการรวมตัวกันของนักการเมืองสตรีระหว่างพรรคการเมือง

๒. มีชมรมและเว็บไซต์ของรัฐสภาสตรีที่มีบทบาทในระดับวุฒิสภา มีระบบการปกครอง (ระบบงบประมาณ) ที่สนับสนุนองค์กรเอกชนด้านสิทธิสตรีอย่างทั่วถึง

๓. มีกฎหมายรัฐธรรมนูญ/มาตรการพิเศษชั่วคราว ช่วยให้คนผู้ถูกกีดกันหรือได้รับการเลือกปฏิบัติสามารถใช้นโยบายพรรคมากกว่าการเป็นตัวแทนของบุคคล/หัวหน้าพรรคและแต่ละพรรคจะมีเกณฑ์ในการพิจารณาจัดลำดับในบัญชีรายชื่อได้อย่างเหมาะสม

๔. ผู้หญิงเยอรมันส่วนใหญ่อยู่ในภาคราชการ (ผู้ชายอยู่ในภาคธุรกิจ) และคาดหวังหรือต้องการที่จะทำหน้าที่แม่ หน้าที่ภรรยาและประกอบอาชีพราชการไปพร้อมๆ กัน จึงอาจส่งผลให้ผู้หญิงเยอรมันมีความต้องการเป็นตัวแทนเพื่อเข้าไปทำหน้าที่/ดำเนินบทบาทอยู่ในระดับนโยบายมากขึ้น

ประเทศฝรั่งเศส

๑. ผู้หญิงฝรั่งเศสมีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.๑๙๔๔ ต่อมาอีก ๑ ปี (ค.ศ.๑๙๔๕) ผู้หญิงจึงมีการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก และเป็นครั้งแรกที่ผู้หญิงได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น จำนวน ๓๙ คน ซึ่งปรากฏการณ์ครั้งนี้ได้รับการวิเคราะห์ว่ามีที่มาจาก ๑) อิทธิพลของการที่ผู้หญิงมีกิจกรรมอยู่เบื้องหลังมากยิ่งขึ้น ๒) กรณีที่ผู้หญิงมีแรงกดดันต่อการทำงานด้านการเมืองมากขึ้น และ ๓) กรณีการลี้ภัยในฝรั่งเศส อย่างไรก็ตามคะแนนเสียงผู้หญิงที่มีเพิ่มมากขึ้นนี้เป็นคะแนนเสียงต่างตอบแทนของผู้หญิงด้วยกัน

๒. ในปี ค.ศ.๑๙๔๗ ฝรั่งเศสมีรัฐธรรมนูญเป็นครั้งแรก โดยทำหน้าที่ดูแลกิจกรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับ การสาธารณสุขและครอบครัว ต่อมาในปี ค.ศ.๑๙๗๔ ฝรั่งเศสมีรัฐธรรมนูญช่วยกิจการด้านสตรี ซึ่งในทางปฏิบัติเป็นบทบาทที่ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ คือไม่มีสิทธิเข้าประชุมคณะรัฐมนตรี จึงไม่สามารถแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะ ที่สำคัญคือไม่ได้รับงบประมาณในการดำเนินงานด้าน กิจการสตรีแต่อย่างใด เป็นสาเหตุให้เกิดการเรียกร้องด้านสิทธิสตรีในฝรั่งเศสมากยิ่งขึ้น

๓. ปี ค.ศ.๑๙๘๑ ฝรั่งเศสมีรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงสิทธิสตรีเป็นครั้งแรก โดยกระทรวงสิทธิ สตรีนี้เป็นกระทรวงที่ถูกจัดตั้งขึ้นตามนโยบายของพรรคการเมืองซึ่งได้แถลงไว้ในตอนหาเสียงเลือกตั้ง (โครงสร้างกระทรวง ทบวง กรมของประเทศจะสะท้อนนโยบายของพรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล) แต่กระทรวงสิทธิสตรี ที่ตั้งขึ้นใหม่นี้ เป็นกระทรวงที่มีความสำคัญน้อยกว่ากระทรวงหลักดั้งเดิมที่มีอยู่ ก่อนหน้าแต่เมื่อพิจารณาการดำเนินงานด้านสตรีของฝรั่งเศสจะพบว่าปีค.ศ.๑๙๘๑ เป็นปีที่ฝรั่งเศส มีความชัดเจนในเรื่องการให้ความสำคัญต่อสิทธิสตรีอย่างเป็นรูปธรรม เพราะที่ผ่านมากิจการด้านสตรี ของฝรั่งเศสถูกผนวกอยู่ในกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง และกระทรวงพาณิชย์ (กรณีวิกฤติด้านอำนาจการซื้อของเศรษฐกิจ คราวเรือน) กระทรวงยุติธรรม (เพื่อออกกฎหมายในบางกรณี อาทิ กฎหมายแรงงานสตรี) และครั้งหนึ่ง กิจการสตรีถูกผนวกไว้ในภาระงานเฉพาะกิจของรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

๔. ปัจจุบันฝรั่งเศสมีการดำเนินกิจการด้านสตรีอยู่ในขอบเขตงานด้านสังคมของประเทศ ทั้งนี้ ภายใต้กฎหมายระดับพระราชบัญญัติซึ่งทำให้การดำเนินงานด้านสตรีในฝรั่งเศสมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ เมื่อเกิดกรณีผู้หญิงฝรั่งเศสเรียกร้องความเสมอภาคทางการเมืองจึงเป็นที่มาของความเสมอภาคด้านต่างๆ ซึ่งผู้หญิงฝรั่งเศสได้รับในแต่ละช่วงเวลา คือ

๔.๑ ปี ค.ศ.๑๙๖๕ มีการปฏิรูปกฎหมายครอบครัวให้ผู้หญิงสามารถบริหารทรัพย์สิน ส่วนตัวได้เอง โดยไม่ต้องรอให้สามีรับทราบก่อนแต่อย่างใด

๔.๒ ปี ค.ศ.๑๙๖๗ มีกฎหมายอนุญาตให้ผู้หญิงฝรั่งเศสสามารถคุมกำเนิดได้ ขณะที่ก่อนหน้านั้นการคุมกำเนิดจะเป็นประเด็นปัญหาในด้านศาสนา

๔.๓ ปี ค.ศ.๑๙๗๐ มีกฎหมายออกมารองรับกรณีให้ลูกต้องอยู่ในความดูแลของทั้งพ่อและแม่

๔.๔ ปี ค.ศ.๑๙๗๕ มีกฎหมายให้ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้อย่างเสรีโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย แต่อย่างใด

๔.๕ ปี ค.ศ.๑๙๗๗ มีการปฏิรูปกฎหมายแพ่งว่าด้วยการลงโทษการกระทำความรุนแรงของ สามีที่มีต่อภรรยา

๔.๖ ปี ค.ศ.๑๙๘๐ มีกฎหมายห้ามไล่ผู้หญิงต้องออกจากงาน

๔.๗ ปี ค.ศ.๑๘๘๒ มีกฎหมายว่าด้วยความเสมอภาคในการประกอบอาชีพของผู้หญิง และผู้ชาย

๕. ปี ค.ศ.๑๘๘๒ มีพัฒนาการด้านความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในฝรั่งเศส เมื่อที่สภารัฐธรรมนูญได้มีมติผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยระบบโควตาหญิง : ชาย (๓๐ : ๗๐) จึงทำให้ผู้หญิงมีโอกาสทางการเมืองมากขึ้น ซึ่งเป็นวิธีการประนีประนอมให้สังคมเปิดโอกาสแก่นักการเมืองสตรีมากยิ่งขึ้น

๖. ปี ค.ศ.๑๘๙๔ พรรคสังคมนิยมนำระบบโควต้ามานำใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในฝรั่งเศส โดยการเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภายุโรปแบบหญิง ๑ ชาย ๑

๗. ปี ค.ศ.๑๘๙๖ มีรัฐมนตรีหญิงฝรั่งเศสมากถึง ๑๐ คน สะท้อนให้เห็นถึงการสนับสนุนให้ผู้หญิงมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกับผู้ชายทางการเมือง

๘. เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ค.ศ.๒๐๐๐ รัฐสภามีมติรับร่างกฎหมายว่าด้วยการแก้ไขรัฐธรรมนูญฝรั่งเศส มาตรา ๓ และมาตรา ๔ ดังนี้

- แก้มตรา ๓ โดยการเพิ่มกรณีการส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชายในการเลือกตั้งและการทำหน้าที่ด้านการเลือกตั้งในทุกระดับ
- แก้มตรา ๔ โดยการเพิ่มกรณีให้พรรคการเมืองต้องมีส่วนในการดำเนินกฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ พรรคเพิ่มเติม (คือ การส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชายในการเลือกตั้งและการทำหน้าที่ด้านการเลือกตั้งในทุกระดับ)

๙. จากการเรียนรู้เส้นทางสู่ความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในฝรั่งเศสทำให้พบปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จสำหรับการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้ผู้หญิงมีบทบาททางการเมืองได้อย่างเสมอภาคกับบุรุษ ๕ ประการ ดังนี้

- ๙.๑ ความสนใจการเมืองของประชากรสตรีในประเทศ
- ๙.๒ ความจริงใจของพรรคการเมืองที่มีต่อการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้หญิงเข้ามา มีบทบาททางการเมือง
- ๙.๓ นักการเมืองรุ่นใหม่ที่มีความสำคัญและโอกาสในการแสดงบทบาทแก่นักการเมืองผู้หญิง
- ๙.๔ ความต่อเนื่องในการให้โอกาสในการทำงานแก่นักการเมืองสตรีของคณะรัฐมนตรีในแต่ละชุด
- ๙.๕ ความเข้าใจและตระหนักถึงความจำเป็น กรณีความเสมอภาคทางการเมืองระหว่างหญิงและชายในสังคมฝรั่งเศส

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การพัฒนาศักยภาพ และเสริมสร้างภาวะผู้นำ กกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และการตัดสินใจในระดับต่างๆ ของสตรีและข้อเสนอแนะ สอดคล้องและสนับสนุนกับแผนการดำเนินงานในเสาประชาคมการเมืองและความมั่นคง โดยการส่งเสริมความเท่าเทียมด้านสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ในการลดช่องว่างความไม่เสมอภาคทางเพศระหว่างหญิงชาย สร้างความแข็งแกร่ง ธรรมภิบาล และนิติธรรมแก่ระบอบประชาธิปไตย

แผนปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ ๒ ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๔ แผน และ แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๑ แผน ดังนี้

แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย : ในการผลักดันศักยภาพสตรีตามยุทธศาสตร์นี้ ทางภาครัฐควรจะต้องมีนโยบายในการผลักดันให้นำผลงานวิจัยเรื่อง “การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาผู้นำ และการมีส่วนร่วมของผู้หญิงทางการเมืองและการตัดสินใจ” เพื่อใช้พัฒนาศักยภาพสตรีให้มีภาวะผู้นำสูงขึ้นควรผลักดันให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง โดยอาศัยการออกกฎหมาย พรรการเมือง เพื่อเพิ่มจำนวนนักการเมืองผู้หญิงให้สูงขึ้น และเสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่เคลื่อนไหวเพื่อรณรงค์ให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยให้ทำงานประสานกันกับทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดพลังมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้สามารถเป็นปาก เป็นเสียงให้กับผู้หญิงได้ และควรขับเคลื่อนให้มีหลักสูตรการพัฒนาผู้หญิงเพื่อยกระดับความเป็นผู้นำ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจ โดยต้องคำนึงถึงบริบทสังคมการเมืองของไทย

แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ : ในแง่ของประเด็นทางนิติบัญญัติ ควรที่จะผลักดันให้มีกฎหมาย จัดตั้งสภาองค์กรสตรีภาคเอกชน (non-governmental organization) ที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลัก เพื่อเป็นตัวแทนขององค์กรสตรีภาคเอกชนระดับชาติ และเป็นกลไกระดับชาติในการพัฒนาศักยภาพ สตรีและการรณรงค์ให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และขับเคลื่อนส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง

ข้อเสนอแนะ	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๑) เร่งผลักดันให้นำผลงานวิจัยเรื่อง “การจัดทำ แผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาผู้นำและการมีส่วนร่วม ของผู้หญิงทางการเมืองและการตัดสินใจ” ซึ่งจัดทำ โครงการเสริมสร้างภาวะผู้นำของผู้หญิงและการ วางแผนและจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงมิติหญิงชาย ของสถาบันพระปกเกล้า^{๒๖} โดยการสนับสนุนจาก องค์กรเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women) ซึ่งใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลจากงานวิจัยนี้ทำให้สามารถพัฒนาให้เกิด แผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาผู้นำและการมีส่วนร่วม ของผู้หญิงในทางการเมืองและการตัดสินใจ	๑) คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติ แห่งชาติ ๒) กรมกิจการสตรีและสถาบัน ครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ๓) สำนักงานคณะกรรมการการ เลือกลงตั้ง ๔) กรมประชาสัมพันธ์ ๕) สภาพัฒนาการเมือง ๖) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน	ภายใน ๖ เดือน

^{๒๖} การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาผู้นำและการมีส่วนร่วมของผู้หญิงทางการเมืองและการตัดสินใจ

	แห่งชาติ ๗) สถาบันพระปกเกล้า ๘) องค์กรเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women)	
๒) ผลักดันให้มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง โดยระบุไว้ในกฎหมายพรรคการเมืองว่าต้องมีผู้หญิงอย่างน้อย ๓๐% ดำรงตำแหน่งในพรรคการเมือง และต้องมีจำนวนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้หญิงอย่างน้อย ๓๐% ของผู้สมัครทั้งหมด และในรายชื่อของพรรคที่เสนอนั้น ในแต่ละ ๓ อันดับ ต้องมีผู้หญิงอย่างน้อย ๑ คน โดยหากมีจำนวนผู้หญิงไม่ถึง ๓๐% พรรคการเมืองจะถูกลงโทษโดยการปรับ แต่ยังสามารถแข่งขันต่อไปได้	๑) คณะกรรมาธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๒) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๔) กรมประชาสัมพันธ์ ๕) สภาพัฒนาการเมือง ๖) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๗) สถาบันพระปกเกล้า ๘) องค์กรเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women)	ภายใน ๖ เดือน
๓) เสนอให้มีการจัดตั้งองค์กรที่ทำหน้าที่เคลื่อนไหวเพื่อรณรงค์ให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยให้ทำงานประสานกันกับทุกหน่วยงานเพื่อให้เกิดพลังมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้สามารถเป็นปากเป็นเสียงให้กับผู้หญิงได้	๑) คณะกรรมาธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๒) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ภายใน ๖ เดือน

	๓) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๔) กรมประชาสัมพันธ์ ๕) สภาพัฒนาการเมือง ๖) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๗) สถาบันพระปกเกล้า ๘) องค์กรเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังผู้หญิงแห่งประเทศไทย (UN Women)	
๔) เสนอให้มีการขับเคลื่อนหลักสูตรการพัฒนาผู้หญิงเพื่อยกระดับความเป็นผู้นำ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการตัดสินใจ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีการพัฒนาปรับปรุงจากต้นแบบหลักสูตรการอบรมทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้มีความเหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทยให้มากที่สุด โดยใช้ระยะเวลาในการอบรมระยะสั้น มีความยืดหยุ่นสูง และมีกลุ่มเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง โดยมีความมุ่งหวังว่า หลักสูตรนี้จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มทั้งจำนวนและสัดส่วนในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงมากขึ้น พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพและจริยธรรมของผู้นำที่เป็นสตรีในระดับต่างๆ ต่อไป	๑) คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ๒) กระทรวงศึกษาธิการ ๓) กระทรวงวัฒนธรรม ๔) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๕) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๖) กรมประชาสัมพันธ์ ๗) สภาพัฒนาการเมือง ๘) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๙) สถาบันพระปกเกล้า ๑๐) องค์กรเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังผู้หญิงแห่งประเทศไทย (UN Women)	ภายใน ๖ เดือน

แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๕) เสนอให้มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรสตรีภาคเอกชนที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลัก เพื่อเป็นตัวแทนสตรีภาคเอกชนและเป็นกลไกระดับชาติในการพัฒนาศักยภาพสตรี และรณรงค์ให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และขับเคลื่อนส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน องค์กรเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ภายใน ๖ เดือน

๕.๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาการเสริมสร้างความตระหนักรู้และยอมรับความเสมอภาคระหว่างเพศ

วัฒนธรรมในที่นี่ก็คือ “เจตคติ” ของสังคมที่เคยชินกับการเอนเอียงไปในการส่งเสริมเพศหนึ่งให้เหนือกว่าอีกเพศหนึ่ง ซึ่งความเหลื่อมล้ำทางเพศนี้สะท้อนชัดในระบบคิด “ชายเป็นใหญ่” หรือระบบคิด “นิยมเพศชาย” ดังนั้น ขณะที่สังคมมีค่านิยมยกย่อง “เพศชาย” ให้มีบทบาทสำคัญๆ ทั้งในระดับ “ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล” “ครัวเรือน” “ชุมชน” และ “ประเทศชาติ” ก็ “กดขี่” เพศหญิงไปพร้อมๆ กันด้วย สังคมไทยเรามีค่านิยมที่ “กดขี่” เพศหญิงในเกือบทุกด้าน อาทิ ด้านบทบาทผู้นำ/หัวหน้าครัวเรือน ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจการค้า ด้านการศึกษา และรวมถึงด้านศิลปวัฒนธรรม ที่ทำให้ผู้หญิงเป็นเพียง “วัตถุทางเพศ” (sex object) หรือ “วัตถุดึงดูดทางเพศ” (sex appeal) จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาศักยภาพสตรีให้สามารถที่จะ “ต่อสู้” กับการเอาเปรียบทางเพศได้ในทุกๆ มิติ และสามารถที่จะสร้างศักยภาพในการ “ปกป้องและคุ้มครอง” ตนเองไม่ให้ถูกล่วงละเมิด ถูกกระทำความรุนแรง และถูกค้า (มนุษย์) รวมถึงมี “ความฉลาดรู้” ในการดำเนินชีวิตที่จะไม่เป็นเหยื่อของวัฒนธรรมที่ “กดขี่” ผู้หญิง พร้อมๆ กับการเสริมสร้างศักยภาพสตรีในด้านนี้ จำเป็นจะต้องมีการรณรงค์เพื่อปรับเปลี่ยนเจตคติและค่านิยมของสังคมให้ไปสู่การมีเจตคติต่อความเสมอภาคหญิงชาย การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปราบปรามการค้ามนุษย์ในผู้หญิงและเด็กหญิง

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ปีพ.ศ.๒๕๕๗ ของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นแรงกดดันอีกด้านหนึ่งให้รัฐบาลในประเทศอาเซียน ๑๐ ประเทศ ต้องสนใจในเรื่องของสิทธิสตรีและสิทธิเด็กให้มากขึ้นกลุ่มอาเซียน ๑๐ ประเทศ ล้วนมีปัญหาค้ามนุษย์ทั้งสิ้น ในปี ๒๕๕๗ ไม่มีประเทศใดอยู่อันดับ ๑ เลย ประเทศที่อยู่อันดับ ๒ (ประเทศที่ไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำในการขจัดการค้ามนุษย์ตาม Trafficking Victim Protection Act ๒๐๐๐ (TVPA) คือ บรูไน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม ประเทศที่อยู่อันดับ ๒ ที่ถูกจับตา (Tier ๒ Watch List) คือ กัมพูชา ลาว และพม่า และประเทศที่อยู่ท้ายสุด อันดับ ๓ คือ ไทย และ มาเลเซีย กลุ่มบวก ๓ (เกาหลีใต้ จีน และ ญี่ปุ่น) : ญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าเป็นประเทศพัฒนามากยังอยู่อันดับ ๒ จีน อยู่อันดับ ๒ Watch List โดยเพิ่งได้รับการยกระดับจากระดับ ๓ ซึ่งก่อนที่จะเป็นระดับ ๓ จีนเคยเป็นระดับ ๒ WL ถึง ๙ ปี เกาหลีใต้ได้รับการจัดเป็นอันดับ ๑ นั้น สหรัฐก็บอกว่าประเทศที่อยู่ในอันดับ ๑ ก็มีปัญหาค้ามนุษย์เช่นกัน เพียงแต่ว่าได้ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐทั้งด้านการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์และการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ กลุ่มอาเซียน +๖ (อินเดีย

นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย) : อินเดีย อยู่อันดับ ๒ ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ค้ำมนุษย์เพื่อซื้อขายอวัยวะมาก นิวซีแลนด์และออสเตรเลีย อยู่อันดับ ๑ แต่ก็ยังมีปัญหาการค้ำมนุษย์เช่นกัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการเสริมสร้างความตระหนักรู้และยอมรับความเสมอภาคระหว่างเพศและข้อเสนอแนะ สอดคล้องและสนับสนุนกับแผนการดำเนินงานของสามเสาหลักประชาคมอาเซียน ในเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรม โดยการขจัดแนวคิดที่เลือกปฏิบัติต่อสตรี และขจัดแนวคิดความรุนแรงต่อสังคม ประชาธิปไตย

แผนปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ ๓ ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๕ แผนและแผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๑ แผน ดังนี้

แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย : ในการผลักดันศักยภาพสตรีตามยุทธศาสตร์นี้ ทางภาครัฐควรจะต้องมีนโยบายให้มีการจัดทำหลักสูตรเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศ ตั้งแต่ชั้นปฐมวัยเป็นต้นไป จัดทำละครภาพยนตร์สร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องความเสมอภาค รวมทั้งรณรงค์ให้มีการโฆษณาในทุกภาคส่วน สร้างแรงจูงใจ ให้องค์กรสื่อ สนับสนุนให้หน่วยงานเอกชนที่รณรงค์ในเรื่องการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศให้ได้รับการยกย่องด้วยการมอบรางวัลและสิทธิประโยชน์ทางภาษี ผลักดันให้ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายห้ามการเผยแพร่ในเรื่องความรุนแรงต่อเด็กและสตรีอย่างจริงจัง ผลักดันให้ปัญหาการคุกคามทางเพศในที่ทำงานเป็นประเด็นสำคัญ ผลักดันให้มีการเฝ้าติดตามปัญหาความรุนแรงต่อสตรีตลอดจนถึงคอยสังเกตความคืบหน้าของกระบวนการยุติธรรม และผลักดันให้ในการจัดทำงบประมาณให้คำนึงถึงมิติหญิงชาย

แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ : ในแง่ของประเด็นทางนิติบัญญัติ สมควรที่จะผลักดันให้มีการติดตามการบังคับใช้พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.๒๕๕๘ เนื่องจากเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเหตุแห่งความแตกต่างระหว่างเพศ และส่งเสริมความเท่าเทียมระหว่างเพศซึ่งเป็นเจตนารมณ์สำคัญของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน โดยในอาเซียนมีคณะกรรมการอาเซียนด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและสิทธิสตรี (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children, ACWC) ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการให้ความตระหนักรู้และผลักดันเรื่องสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ มีผู้แทนจาก ๑๐ ประเทศอาเซียน ประเทศละ ๒ คน (สิทธิเด็ก ๑ คน สิทธิสตรี ๑ คน) รวม ๒๐ คน มีวาระดำรงตำแหน่ง ๓ ปี ผู้แทนไทย คือ ดร.สายสุรี จุติกุล และ คุณกานดา วัชรารักษ์ และปัจจุบัน คุณกานดา วัชรารักษ์ ก็ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นประธาน ACWC ต่อจากประธานในสมัยแรก คือ ประเทศบรูไน)

ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา
แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย		
๑) ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศ	๑) กระทรวงศึกษาธิการ ๒) กรมกิจการสตรีและสถาบัน	ภายใน ๙ เดือน

๑.๑ จัดทำหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงปริญญาโท ๑.๒ จัดทำหลักสูตรการอบรมระยะสั้นให้กับวิทยากรในทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เรื่องเจตคติความเสมอภาคระหว่างเพศในประชาคมอาเซียน เสนอให้ใช้รูปแบบการฝึกอบรมของกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงานอันเป็นต้นแบบที่ดี ๑.๓ จัดทำหลักสูตรภาคบังคับการฝึกอบรมเรื่องความเสมอภาคระหว่างเพศในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Gender Equality in Local Government) เสนอให้ใช้รูปแบบหลักสูตรของ UN Habitat^{๒๓} ๑.๔ ส่งเสริมให้มีการจัดทำหลักสูตรความเสมอภาคระหว่างเพศให้กับคู่สมรส	ครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓) กระทรวงวัฒนธรรม ๔) กระทรวงมหาดไทย ๕) กระทรวงสาธารณสุข ๖) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ๗) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค	
๒) จัดทำละครภาพยนตร์สร้างทัศนคติที่ดีในเรื่องความเสมอภาค รวมทั้งรณรงค์ให้มีการโฆษณา หนังสือเผยแพร่สื่อวิทยุ โทรทัศน์ บิลบอร์ด เว็บไซต์ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพสตรีไทย (ปัจจุบัน Google ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ และกระทรวงแรงงานจัดทำเว็บไซต์ www.womenwill.com)^{๒๔}	๑) กระทรวงศึกษาธิการ ๒) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓) กระทรวงวัฒนธรรม ๔) กระทรวงแรงงาน ๕) สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ๖) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ๗) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ๘) กรมประชาสัมพันธ์	ภายใน ๖ เดือน

^{๒๓} UN Habitat

^{๒๔} <http://www.womenwill.com>

๓) สร้างแรงจูงใจ ให้องค์กรสื่อ สนับสนุนให้หน่วยงาน เอกชนที่รณรงค์ในเรื่องการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่าง เพศให้ได้รับการยกย่องด้วยการมอบรางวัลและสิทธิ ประโยชน์ทางภาษี	๑) กรมกิจการสตรีและสถาบัน ครอบครัว กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กระทรวงวัฒนธรรม ๓) กระทรวงการคลัง ๔) สำนักงานคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ ๕) สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ ๖) กรมประชาสัมพันธ์	ภายใน ๖ เดือน
๔) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายห้ามการเผยแพร่ในเรื่อง ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีอย่างจริงจัง ๔.๑ ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการกระทำ ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีอย่างยิ่ง รวมทั้งมีการจัดตั้ง กลไกการเฝ้าระวัง และติดตามการแก้ปัญหาความรุนแรง ต่อสตรีอย่างเป็นรูปธรรม ๔.๒ ดำเนินการให้มีมาตรการคุ้มครองป้องกันการถูก คุกคามทางเพศในสถานประกอบการทั้งแรงงานในระบบ และแรงงานนอกระบบ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ	๑) กรมกิจการสตรีและสถาบัน ครอบครัว กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กระทรวงวัฒนธรรม ๓) สำนักงานคณะกรรมการ กิจการกระจายเสียง กิจการ โทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคม แห่งชาติ	ภายใน ๖ เดือน
๕) ผลักดันให้ในการจัดทำงบประมาณให้คำนึงถึงมิติหญิง ชายในหน่วยงานของรัฐ	๑) กระทรวงการคลัง ๒) ผู้ตรวจการแผ่นดิน	ภายใน ๖ เดือน
แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๖) ติดตามการเตรียมความพร้อมเพื่อการบังคับใช้ พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘	คณะกรรมการสิทธิการสังคม กิจการ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คน พิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติ บัญญัติแห่งชาติ	ภายใน ๓ เดือน

๕.๔ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิต

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิต และข้อเสนอแนะ สอดคล้องและสนับสนุนกับแผนการดำเนินงานของสามเสาหลักประชาคมอาเซียน ในเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรม โดยเป็นการให้ความสำคัญต่อการศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ เป็นการคุ้มครองสวัสดิการสังคม เข้าถึงการดูแลสุขภาพ รวมถึงส่งเสริมให้มีการดำรงชีวิตให้มีสุขภาพให้สิทธิและสวัสดิการสำหรับกลุ่มที่ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อ่อนแอ เน้นการเชื่อมโยงสตรีจากทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในประเด็นพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายสตรีที่รวมตัวกันในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะจดทะเบียนหรือไม่ก็ตาม และหาความเชื่อมโยงของผู้หญิงแต่ละรุ่น (Generation) ว่าจะทำอย่างไรให้สามารถเชื่อมโยงความต่างระหว่างวัยได้ สุขภาวะของสตรีในช่วงวัยต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มสตรีวัยรุ่น วัยทำงาน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญ และมีแนวโน้มของสัดส่วนจำนวนประชากรลดลง ในขณะที่สตรีชรา คนพิการ จะมีสัดส่วนประชากรมากขึ้นในอนาคต

ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วก่อนหน้านี้ ปัญหาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ของไทยได้ถีบตัวสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การล่วงละเมิดทางเพศ การตั้งครรภ์ที่ไม่พร้อม การแท้งที่ไม่ปลอดภัย การทอดทิ้งหรือการทำร้ายทารก อนามัยวัยรุ่น การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ มะเร็งของระบบอวัยวะสืบพันธุ์ และปัญหาสุขภาพในวัยทองและวัยสูงอายุ ไทยมีสถิติคุณแม่ที่เป็นวัยรุ่นสูงเป็นอันดับที่ ๒ ของโลก และเป็นอันดับ ๑ ของเอเชีย ประกอบกับสถิติการทำแท้งจำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุที่มีสถิติการทำแท้งที่สูงสุดอยู่ที่ช่วงอายุ ๑๕ - ๑๙ ปี หรือกลุ่มวัยรุ่น โดยคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๘ รองลงมา คือ ช่วงอายุ ๒๐ - ๒๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๑ ตามด้วยช่วงอายุ ๓๐ - ๓๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖ ช่วงอายุ ๒๕ - ๒๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๑ ช่วงอายุ ๓๕ - ๓๙ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๓ ช่วงอายุ ๔๐ - ๔๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๗.๔ ช่วงอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓.๖ และช่วงอายุสูงกว่า ๔๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑.๑ ซึ่งจะเห็นได้ว่าสถิติดังกล่าว ล้วนแล้วแต่อยู่ในช่วงวัยทำงานหรือในวัยรุ่นด้วยกันทั้งสิ้น ล้วนแล้วแต่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ในสังคมไทย อันมีความซับซ้อน และมีอิทธิพลต่อสุขภาพหญิงตลอดช่วงชีวิต ซึ่งควรได้รับการส่งเสริมและคุ้มครองอย่างสอดคล้องและเหมาะสม อันเป็นไปตามหลักการตามอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women - CEDAW) ซึ่งประเทศไทยเป็นรัฐภาคี และรับหลักการเพื่อดำเนินงานด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ แต่ทั้งนี้ ยังไม่ปรากฏว่าประเทศไทยได้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิต และเสริมสร้างความมั่นคงในชีวิต
แผนปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ ๔ ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๔ แผน และ
แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๒ แผน ดังนี้

แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย : ภาครัฐควรจะต้องมีนโยบายผลักดันให้มีการจัดแผนงบประมาณของกองทุนบทบาทสตรีในสัดส่วนของการปรับปรุงคุณภาพชีวิตสตรีให้มีความมั่นคงมากขึ้น ผลักดัน

ให้มีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยมิกลไกเฝ้าระวังปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร โดยควรส่งเสริมการเรียนการสอนด้านเพศศึกษาโดยเริ่มตั้งแต่ชั้นปฐมวัย การสร้างความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาในหมู่สถานศึกษา โดยไม่จำเป็นต้องตัดอนาคตเด็ก ผลักดันให้มีมาตรการในการคุ้มครองดูแลเยาวชนสตรี และเด็กในภาวะภัยพิบัติ รวมถึง ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และผลักดันส่งเสริมให้ความรู้กฎหมายแก่เด็กและสตรีในชุมชนต่างๆ

แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ : ควรเร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ พ.ศ. ... ออกมาบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อคุ้มครองประเด็นปัญหาเด็กและเยาวชนที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในวัยเรียน รวมถึงสุขภาพของผู้หญิงตลอดช่วงชีวิต

ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา
แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๑) ผลักดันให้มีการจัดแผนงบประมาณของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในสัดส่วนของการปรับปรุงคุณภาพชีวิตสตรีให้มีความมั่นคงมากขึ้น	กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย	ภายใน ๖ เดือน
๒) ผลักดันให้มีมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ๒.๑ ให้จัดตั้งคณะกรรมการชาติเพื่อทำหน้าที่ขับเคลื่อนและให้เพิ่มบุคลากรในการทำงานมากขึ้น ๒.๒ ให้มีหน่วยงานภาคเอกชน ๒.๓ ผลักดันให้มีการทำวิจัยและการติดตามผล ๒.๔ ให้มีการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษาตั้งแต่ชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ ๒.๕ ผลักดันให้เกิดชุมชนเข้มแข็งเป็นต้นแบบในเรื่องการแก้ปัญหาแม่วัยรุ่น ๒.๖ ผลักดันให้เกิดความเข้าใจถึงปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยที่ไม่จำกัดโอกาสในการศึกษา	๑) กระทรวงการพัฒนาลังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กระทรวงสาธารณสุข ๓) กระทรวงศึกษาธิการ ๔) กระทรวงมหาดไทย ๕) กระทรวงวัฒนธรรม	ภายใน ๙ เดือน
๓) ผลักดันให้มีมาตรการในการคุ้มครองดูแลเยาวชนสตรีและเด็กในภาวะภัยพิบัติ รวมถึง ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	๑) กระทรวงการพัฒนาลังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กระทรวงสาธารณสุข ๓) กระทรวงศึกษาธิการ	ภายใน ๖ เดือน

	๔) กระทรวงมหาดไทย ๕) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
๔) ผลักดันให้ความรู้ทางด้านกฎหมายแก่เด็กและสตรีในแต่ละชุมชน	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ไม่กำหนด
แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๕) ผลักดันกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กและเยาวชนในเรื่องปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ รวมถึงสุขภาพของผู้หญิงตลอดช่วงชีวิต โดยพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ๒ ร่าง ประกอบด้วย ๑.ร่างพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. เสนอโดย นายเจตน์ ศิรธรานนท์ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และ ๒.ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิอนามัยการเจริญพันธุ์และสุขภาพทางเพศ พ.ศ. (ฉบับ มุลนิธิสร้างความสำเร็จเรื่องสุขภาพผู้หญิง (สคส.))	๑) กระทรวงสาธารณสุข ๒) กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๓) กระทรวงศึกษาธิการ ๔) กระทรวงมหาดไทย ๕) คณะกรรมการสังคมกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ภายใน ๖ เดือน
๖) ผลักดันให้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ ^{๒๕} อย่างมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้มีการพิจารณาแก้ไขบางมาตราที่ยังเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงกลไกของกฎหมาย	๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ๒) กระทรวงสาธารณสุข ๓) กระทรวงมหาดไทย ๔) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ๕) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๖) คณะกรรมการสังคมกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ภายใน ๓ เดือน

^{๒๕} พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑

๕.๕ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ : การสร้างกลไกและพัฒนาศักยภาพองค์กรสตรีระดับชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างกลไกและพัฒนาศักยภาพองค์กรสตรีระดับชาติ และข้อเสนอแนะ สอดคล้องและสนับสนุนกับแผนการดำเนินงานของทั้งสามเสาหลักประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย เสาประชาคมเศรษฐกิจ เสาการเมืองและความมั่นคง และเสาสังคมและวัฒนธรรม โดยการลดช่องว่าง ความเหลื่อมล้ำระหว่างเพศและส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกๆ มิติของสังคมและทุกๆ ด้าน เพื่อให้เกิดการเสริมสร้าง พัฒนา และส่งเสริมบทบาท ศักยภาพ และสถานภาพของสตรีอย่างแท้จริง ทั้งในกลุ่มสตรีนักธุรกิจ นักบริหาร นักการเมือง นักพัฒนาสังคมของไทย เพื่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพสตรีผ่านการขับเคลื่อนผลักดันโดยองค์กรสตรีภาคเอกชนระดับชาติที่ได้รับการยอมรับ ในเสาประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๕ จะเป็นการพัฒนามนุษย์ เสริมสร้างภาวะความเป็นผู้นำ ให้มีการพัฒนาตนเอง และช่วยส่งเสริมสวัสดิการให้แก่กลุ่มสตรีด้วยโอกาส และคุ้มครอง สวัสดิภาพแรงงานสตรีรวมถึงสุขภาพอนามัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การสร้างกลไกและพัฒนาศักยภาพองค์กรสตรีระดับชาติ และข้อเสนอแนะ แผนปฏิบัติการในยุทธศาสตร์ที่ ๕ ประกอบด้วย แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๒ แผน และ แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๑ แผน ดังนี้

แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย : รัฐควรจะต้องมีนโยบายผลักดันให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์สตรี แห่งชาติ (กยส.) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมและพัฒนา ศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคม อาเซียนอย่างยั่งยืน ผลักดันปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานของผู้บริหารด้านการเสริมสร้าง บทบาทหญิงชายในทุกหน่วยงานของรัฐ และองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ

แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ : รัฐควรที่จะผลักดันให้มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรสตรีภาคเอกชนที่ ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลัก เพื่อเป็นตัวแทนสตรีภาคเอกชนเป็นกลไกระดับชาติในการพัฒนา ศักยภาพสตรี รณรงค์ให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และขับเคลื่อนส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง

ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ระยะเวลา
แผนปฏิบัติการเชิงนโยบาย ๑) ผลักดันให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์สตรี แห่งชาติ (กยส.) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การเตรียม ความพร้อมและพัฒนา ศักยภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน เสนอในการ ขับเคลื่อนให้มีส่วนร่วมของสตรีภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน ร่วมอยู่ด้วย	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ มั่นคงของมนุษย์	ภายใน ๓ เดือน

๒) เร่งรัดการปรับปรุงกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ผู้บริหารด้านการเสริมสร้างบทบาทหญิงชาย (Chief Gender Equality Officer - CGEO) ในทุกหน่วยงานของรัฐ และองค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ	กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	ภายใน ๖ เดือน
แผนปฏิบัติการเชิงนิติบัญญัติ ๓) เสนอให้มีกฎหมายจัดตั้งองค์กรหลักของสตรีภาคประชาสังคม ที่ทำหน้าที่เป็นองค์กรหลัก เพื่อให้เป็นตัวแทนสตรีภาคประชาสังคมเป็นกลไกระดับชาติในการพัฒนาศักยภาพสตรี รณรงค์ให้เกิดความเสมอภาคระหว่างเพศ และขับเคลื่อนส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ	ภายใน ๖ เดือน

๕.๖ ข้อเสนอแนะอื่นๆ จากงานสัมมนาวันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘

นอกจากนี้ จากงานสัมมนา ณ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๘ ยังมีข้อเสนอประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับสตรีเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ในยุทธศาสตร์ทั้ง ๕ โดยเฉพาะประเด็นสตรีในกลุ่มเปราะบาง เช่น สตรีผู้พิการ ว่าควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนควบคู่กันไป ไม่ใช่รอรับแต่การสงเคราะห์จากภาครัฐหรือภาคเอกชน นอกจากนี้ ยังมีการตั้งข้อสังเกตถึงปัญหาที่สตรีผู้พิการบางส่วน ถูกบังคับให้ทำหมัน ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อสิทธิทางร่างกายของสตรีกลุ่มนี้

บรรณานุกรม

- การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาผู้นำและการมีส่วนร่วมของผู้หญิงทางการเมือง
และการตัดสินใจ : ตามเอกสารท้ายแนบ
- กระทรวงสาธารณสุข ๒๕๕๖ <http://highlight.kapook.com/view/๘๐๙๑๐>
- ข้อมูลการเลือกตั้งรวบรวมจากหลายแหล่งข้อมูลประกอบด้วย กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
คณะกรรมการเลือกตั้ง และสถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา (Gender
Development Research Institute-GDRI)
- ข้อมูลจำนวนสมาชิกวุฒิสภาปี ๒๕๑๘-๒๕๕๗ รวบรวมมาจากเว็บไซต์ของสำนักงานรัฐสภา
และคณะกรรมการเลือกตั้ง
- ข้อมูลสถิติจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี ๒๕๕๗
- ประกาศสำนักทะเบียนกลางเรื่องจำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๗
<http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/๒๕๕๘/E/๐๔๙/๑๑.PDF>
- แผนพัฒนาแรงงานสตรีตามกรอบประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๕๙
- พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘ : เอกสารตามแนบ
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑ : เอกสารตามท้ายแนบ
- รวบรวมจากกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
- รายงานการทำงานของสตรีในประเทศไทย โดยกลุ่มสถิติแรงงาน ปี ๒๕๕๗ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/themes/files/thaiwoman๕๗.pdf>
- ร่างกฎหมายพระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตามเอกสารท้ายแนบ
- ร่างกฎหมายพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ : เอกสารตามท้ายแนบ
- สถิติการติดเชื้อ HIV <http://www.isranews.org/isranews-scoop/item/๓๒๓๗๑-hiv.html>
- สถิติความรุนแรงต่อสตรี <http://www.thairath.co.th/content/๔๔๐๖๘๑>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกองทุนประชากรแห่ง
สหประชาชาติ. รายงานการศึกษาเรื่อง แม่วัยใส:ความท้าทายการตั้งครภภในวัยรุ่น.
ปี พ.ศ.๒๕๕๖
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประมวลโดย สำนักงานส่งเสริม
วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี ๒๕๕๖
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๖
- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย ๒๕๕๕

สรุปสถิติที่สำคัญ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข

http://www.m-society.go.th/article_attach/๑๑๓๗๘/๑๕๖๙๓.pdf

เอกสารการประชุมสัมมนาเรื่อง “การพัฒนาบทบาทสตรี ๒๕๕๕” กับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน บรรยายโดย นายอนุสรณ์ ไกรวัตนุสสรณ์ ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงแรงงาน เอกสารประกอบการชี้แจงการประชุมอนุกรรมการกิจการสตรี โดย นางสาววิมลกานต์ โกสุมาศ วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗

ASEAN Community ๒๐๑๕: Managing Integration for better jobs and shared prosperity, ILO and ADB, ๒๐๑๔

<http://www.apec.org/Groups/SOM-Steering-Committee-on-Economic-and-Technical-Cooperation/Working-Groups/Small-and-Medium-Enterprises.aspx>

<http://www.asean.org/news/asean-secretariat-news/item/asean-women-entrepreneurs-promote-regional-marketing-platform-and-brand-for-inclusive-economic-growth>

<http://www.gemconsortium.org/docs/download/๓๖๑๖>

<http://www.sme.go.th/Lists/EditorInput/DispF.aspx?List=๑๕dca๗fb-bf๒e-๔๖๔e-๙๗e๕-๔๔๐๓๒๑๐๔๐๕๗๐&ID=๒๐๙๕>

<http://www.thai-aec.com/๘๐๐#ixzz๒mMoN๖Xye>

<http://www.womenwill.com>

The Global Gender Gap Report ๒๐๑๔, WEF

UN Habitat

ภาคผนวก ก
รายนามคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายมณฑิเตอร์ บุญตัน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. คุณหญิงทรงสุตา ยอดมณี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. พลอากาศเอก ชนทร์ต้นอุบล	โฆษกคณะกรรมการ
๖. นายแถมสิน รัตนพันธุ์	กรรมการและที่ปรึกษา
๗. พลตรี จารึก อาริราชการณีย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๘. พลเรือเอก สุรศักดิ์ หรุ่นเริงรมย์	กรรมการและที่ปรึกษา
๙. พลเอก วีรฉัตร ฉันทศาสตร์โกศล	กรรมการและที่ปรึกษา
๑๐. นางกาญจนารัตน์ สิวโรจน์	กรรมการ
๑๑. รศ.กิตติชัย ไตรรัตนศิริชัย	กรรมการ
๑๒. พลเอก อีระวัฒน์บุญยะประดับ	กรรมการ
๑๓. นายปรีชา วัชรภักย์	กรรมการ
๑๔. พลเรือเอก พลวัฒน์ สีโรตม	กรรมการ
๑๕. พลเอก ไพชยนต์ คำทันเจริญ	กรรมการ
๑๖. นายยุทธนา ทัพเจริญ	กรรมการ
๑๗. พลเอก ยุทธศิลป์ โดยชื่นงาม	กรรมการ
๑๘. พลเอก อุดลยเดช อินทะพงษ์	กรรมการ
๑๙. พลเอก อรุณ สมตน	กรรมการ
๒๐. พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์	กรรมการ
๒๑. นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ	เลขานุการคณะกรรมการ

รายนามคณะอนุกรรมการกิจการสตรี
และที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการกิจการสตรี

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางกาญจนารัตน์ ลีโรจน์	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	อนุกรรมการ
๕. นางสุทธินี เมธีประภา	อนุกรรมการ
๖. นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	อนุกรรมการ
๗. นางสาวชานดา นันทะพานิชสกุล	อนุกรรมการ
๘. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	อนุกรรมการ
๙. นายสืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	อนุกรรมการ
๑๐. พลตรี วีระศักดิ์ นาทะสิริ	อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๑. นางกิระณา สุมาวงศ์	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๒. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๔. นางอำไพวรรณ ตรีสกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๕. นายสุรวัฒน์ ชมภูพงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๖. นายอุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ
๑๗. นางพรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ภาคผนวก ข

รายนามคณะกรรมการศึกษา

“แผนพัฒนาศักราชภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”

ของ คณะอนุกรรมการกิจการสตรี

ในคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ
และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๑. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	คณะกรรมการ
๓. นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	คณะกรรมการ
๔. นางสาวชานดา นันทะพานิชสกุล	คณะกรรมการ
๕. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	คณะกรรมการ
๖. นายอุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	คณะกรรมการ
๗. นายสืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	คณะกรรมการ
๘. นางสาวประทุมพร ชัยรัตน์	คณะกรรมการ
๙. นายดำรงค์ ไฉยศ	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวปวีณา สุมิมารส	คณะกรรมการ
๑๑. นายรำพึง ธรรมเจริญ	คณะกรรมการ
๑๒. นายพจน์ หาญพล	คณะกรรมการ
๑๓. นางรมิตา จรินทร์พิทักษ์	คณะกรรมการ
๑๔. นายสังต์ พิซพันธ์	คณะกรรมการ
๑๕. นายประมวล มุ่งมาตร	คณะกรรมการ
๑๖. นางสาวศิริณี ศิริพงษ์พันธ์	คณะกรรมการ
๑๗. นางปิยนุช วุฒิสอน	คณะกรรมการ
๑๘. ผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม	คณะกรรมการ
๑๙. ผู้แทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ	คณะกรรมการ
๒๐. นางกรรณิการ์ จรัสอุไรสิน	เลขานุการคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน
๒. นางกัระณา สุมาวงศ์	ที่ปรึกษาคณะทำงาน

(๖)

ภาคผนวก ค

คำสั่ง

คณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่ ๒/ ๒๕๕๗
เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการกิจการสตรี

ด้วยคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับ แนวทางการร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส การส่งเสริมศักยภาพของชุมชน ด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้าง หลักประกันและความมั่นคง ในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน อาศัยอำนาจตามความในข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ ข้อ ๙๑ วรรคสี่ และวรรคห้า ประกอบกับมติของที่ประชุมคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ จึงได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกิจการสตรีขึ้น

คณะอนุกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติกระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน และศึกษาประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจการสตรี โดยเมื่อได้กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน และศึกษาเรื่องใด ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อพิจารณาต่อไป

คณะอนุกรรมการชุดนี้ ประกอบด้วย

- นางสุวรรณี สิริเวชชะพันธ์
- นางกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์

เป็นประธานคณะอนุกรรมการ

เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง

๓. พลเอก วีรณ ฉันทศาสตร์โกศล	เป็นรองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	เป็นอนุกรรมการ
๕. นางสุทธินี เมธีประภา	เป็นอนุกรรมการ
๖. นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	เป็นอนุกรรมการ
๗. นางสาวชานันท์พานิชสกุล	เป็นอนุกรรมการ
๘. นายพิสุทธิ ทรัพย์วิจิตร	เป็นอนุกรรมการ
๙. นายสืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	เป็นอนุกรรมการ
๑๐. พลตรี วีระศักดิ์ นาทะสิริ	เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางกัระณา สุมาวงศ์	เป็นประธานที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. นายสมชาย เจริญอำนวยสุข	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๓. นายเกียรติศักดิ์ เทพผดุงพร	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๔. นางอำไพวรรณ ศรีสกุล	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๕. นายสุรวุฒน์ ชมพูพงษ์	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๖. นายอุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๗. นางพรรณรัตน์ เกรียงวัฒนา	เป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๙ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๗

(นายวัลลภ ตังคณานุก์ษ)

ประธานคณะกรรมการสังคม กิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ภาคผนวก ง

คำสั่ง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สภาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ที่ ๑๐ / ๒๕๕๘
เรื่อง เปลี่ยนแปลงคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาศึกษา
“แผนพัฒนาศักราชภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน”

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สภาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๗ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญหรือร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณา สอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ ที่เกี่ยวกับสังคม กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ คณะกรรมการได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกิจการสตรีขึ้น โดยผลของการ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าว ได้มีข้อเสนอขอให้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นภายใต้คณะอนุกรรมการ กิจการสตรี ที่ประชุมคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๗ จึงได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการ ศึกษา “แผนพัฒนาศักราชภาพสตรีเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน” มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณา ศึกษาผู้หญิงกับการเป็นผู้ประกอบธุรกิจในประเทศไทยและระดับอาเซียน ปัญหาอุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะ ด้านต่างๆ ต่อมาในการประชุมคณะกรรมการ เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้มีมติเปลี่ยนแปลง คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพิ่มเติม

คณะกรรมการชุดนี้เมื่อได้พิจารณาศึกษาและดำเนินการใดๆ แล้ว ให้รายงานต่อคณะอนุกรรมการ กิจการสตรี และคณะอนุกรรมการกิจการสตรีจะได้พิจารณาเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สภาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

คณะกรรมการชุดนี้ ประกอบด้วย

๑. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายสมชาย เจริญอำนาจสุข	คณะกรรมการ
๓. นางสาวสุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล	คณะกรรมการ

๔. นางสาวชานันท์ นันทะพานิชสกุล	คณะกรรมการ
๕. นายพิสุทธิ์ ทรัพย์วิจิตร	คณะกรรมการ
๖. นายอุดมศักดิ์ ศรีสุทิวา	คณะกรรมการ
๗. นายสืบสวัสดิ์ วุฒิวรดิษฐ์	คณะกรรมการ
๘. นางสาวประชมพร ชัยรัตน์	คณะกรรมการ
๙. นายดำรงค์ ใจยศ	คณะกรรมการ
๑๐. นางสาวปวีณา สุภิมารส	คณะกรรมการ
๑๑. นายรำพึง ธรรมเจริญ	คณะกรรมการ
๑๒. นายพจน์ หาญพล	คณะกรรมการ
๑๓. นางรมิดา จรินทร์พิทักษ์	คณะกรรมการ
๑๔. นายสงัด พีชพันธุ์	คณะกรรมการ
๑๕. นายประมวล มุ่งมาตร	คณะกรรมการ
๑๖. นางสาวศิริณี ศิริพงษ์พันธ์	คณะกรรมการ
๑๗. นางปิยนุช วุฒิสอน	คณะกรรมการ
๑๘. ผู้แทนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม	คณะกรรมการ
๑๙. ผู้แทนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ	คณะกรรมการ
๒๐. นางกรรณิการ์ จรัสอโรสิน	เลขานุการคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒. นางกัระณา สุมาวงศ์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นไป
สั่ง ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์)

ประธานคณะกรรมการส่งเสริมกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

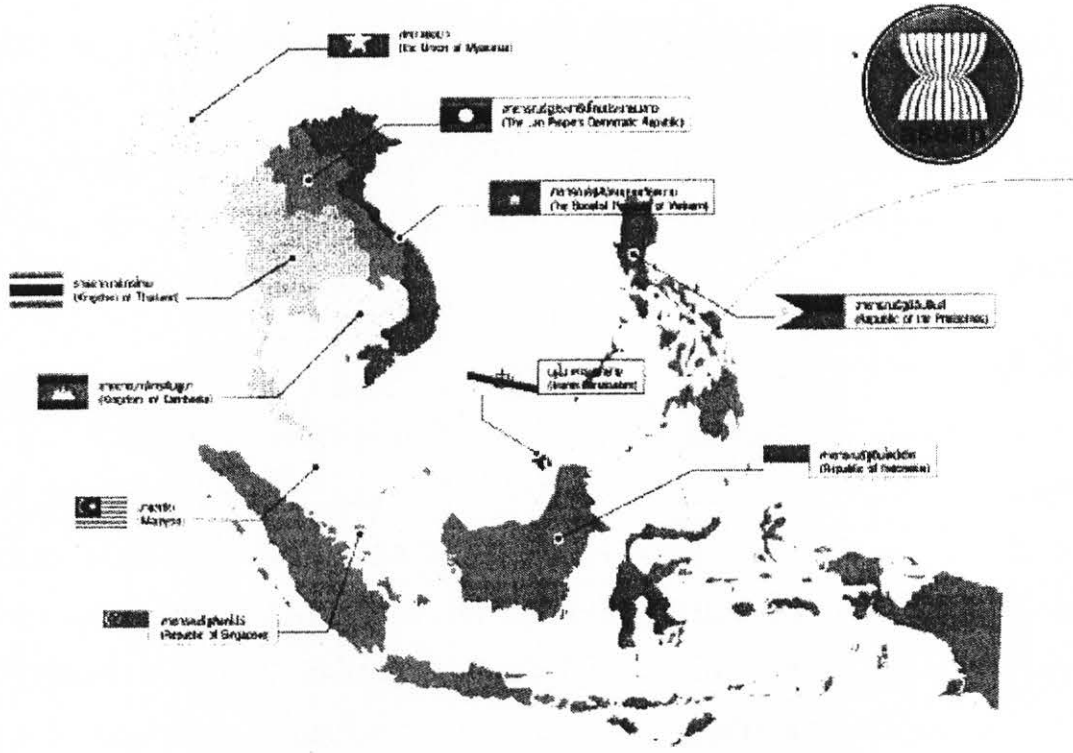
ภาคผนวก จ

ประชาคมอาเซียน : พันธกรณีระหว่างประเทศระดับภูมิภาค

๑. ความเป็นมาของอาเซียน

อาเซียน หรือ สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations - ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๑๐ (ค.ศ. ๑๙๖๗) มีสมาชิกเริ่มแรก ๕ ประเทศ และต่อมามีประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพิ่มเติม จนถึงขณะนี้ มีจำนวนประเทศสมาชิกรวม ๑๐ ประเทศ ประกอบด้วย

ประเทศสมาชิก	วันที่เข้าเป็นสมาชิก
1. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 (ค.ศ. 1967)
2. มาเลเซีย	
3. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์	
4. สาธารณรัฐสิงคโปร์	
5. ราชอาณาจักรไทย	
6. บรูไน ดารุสซาลาม	วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2527 (ค.ศ.1984)
7. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	วันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2528 (ค.ศ.1985)
8. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว	วันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 (ค.ศ.1997)
9. สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า	วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542 (ค.ศ. 1999)
10. ราชอาณาจักรกัมพูชา	

แผนภาพ: ประเทศสมาชิกสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตลอดระยะเวลา ๔๐ ปีที่ผ่านมา อาเซียนได้เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของโลกและภูมิภาคมาอย่างต่อเนื่อง จากจุดเริ่มต้นของการมุ่งเน้นในการสร้างความร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคงร่วมกันในระยะแรก ได้ปรับเปลี่ยนไปสู่ความร่วมมือในด้านอื่นๆ โดยเฉพาะเศรษฐกิจมากขึ้น โดยผลจากบรรยากาศแห่งสันติภาพ เสถียรภาพ ความมั่นคงและความร่วมมืออย่างใกล้ชิดทำให้อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และด้วยศักยภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศทำให้อาเซียนมีพลังต่อรองในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศและได้รับการยอมรับจากประเทศ/ ภูมิภาคอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

เพื่อให้ความร่วมมือของอาเซียนก้าวหน้าไปสู่ทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนร่วมกัน ในโอกาสครบรอบ ๓๐ ปี ของการก่อตั้งอาเซียนเมื่อปีพ.ศ.๒๕๔๐ (ค.ศ.๑๙๙๗) ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้ร่วมประกาศ “วิสัยทัศน์อาเซียน ๒๐๒๐” (ASEAN Vision ๒๐๒๐) ในการประชุม ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อเดือนธันวาคมพ.ศ.๒๕๔๐ โดยมีเป้าหมาย ๔ ประการ คือ

- ๑) วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (A Concert of Southeast Asian Nations)
- ๒) หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีพลวัต (A Partnership in Dynamic Development)
- ๓) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก (An Outward-Looking ASEAN) และ

๔) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies)

ต่อมาได้มีการลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓ (ค.ศ.๒๐๒๐) ในการประชุมผู้นำอาเซียน (ASEAN Summit) ครั้งที่ ๙ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๖ ที่เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งนับเป็นการปรับตัวและพัฒนาของอาเซียนครั้งสำคัญ อีกวาระหนึ่ง

๒. การจัดตั้งประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) เกิดขึ้นจากการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ ๙ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๖ (ค.ศ.๒๐๑๓) ณ ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ ๒ (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะนำอาเซียนไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ.๒๕๖๓ (ค.ศ.๒๐๒๐) ซึ่งต่อมาได้มีการตกลงให้มีการเร่งรัดการจัดตั้งประชาคมให้แล้วเสร็จเร็วขึ้น เป็นภายในปีพ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๑๕) โดยจะสนับสนุนการรวมตัวและความร่วมมืออย่างรอบด้าน ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ประกอบด้วย ๓ เสาหลัก ได้แก่

ตาราง ๒๒ เสาหลักประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)		
ประชาคมการเมือง และความมั่นคง อาเซียน(ASEAN Political – Security Community APSC)	ประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน(ASEAN Economic Community: AEC)	ประชาคมสังคมและ วัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio- Cultural Community: ASCC)

๑) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security

Community : APSC) มีเป้าหมายเพื่อให้อาเซียนเป็นสังคมที่มีความไว้เนื้อเชื่อใจซึ่งกันและกัน มีเสถียรภาพ สันติภาพ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๓ ด้าน คือ

○ การเป็นประชาคมที่มีกฎเกณฑ์บรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งแก่ประชาธิปไตย ส่งเสริมธรรมาภิบาล และหลักนิติธรรม ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และเสรีภาพขั้นพื้นฐาน

○ การเป็นภูมิภาคที่มีเอกภาพ สงบสุข และมีความแข็งแกร่ง พร้อมรับมือข้อบร้อมกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่ครอบคลุมทุกมิติเพื่อส่งเสริมและรักษาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและเป็นประโยชน์กับประเทศภายนอก เพื่อสันติภาพในโลก และ

○ การดำเนินบทบาทที่สำคัญในเวทีระดับภูมิภาคและระดับระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน

ทั้งนี้ พิมพ์เขียวประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๒ ณ อำเภอชะอำ - หัวหิน ประเทศไทย

๒) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) เพื่อให้

ภูมิภาคอาเซียนมีความมั่นคง มั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้โดยสร้างความร่วมมือที่ครอบคลุมถึงการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะทรัพยากรมนุษย์ความตกลงด้านคุณสมบัติวิชาชีพ การหารือนโยบายทางการเงินและเศรษฐกิจมหภาคกันอย่างใกล้ชิด มาตรการทางการเงินด้านการค้า ความเชื่อมโยงด้านการสื่อสารและโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และการส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชนในการก่อตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เป็นต้น กล่าวโดยย่อแล้วประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะพลิกโฉมอาเซียนให้กลายเป็นภูมิภาคที่มีการไหลเวียนของสินค้า บริการการลงทุน แรงงานฝีมือ และทุนอย่างเสรี ทั้งนี้ผู้นำอาเซียนได้ให้การรับรองพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์

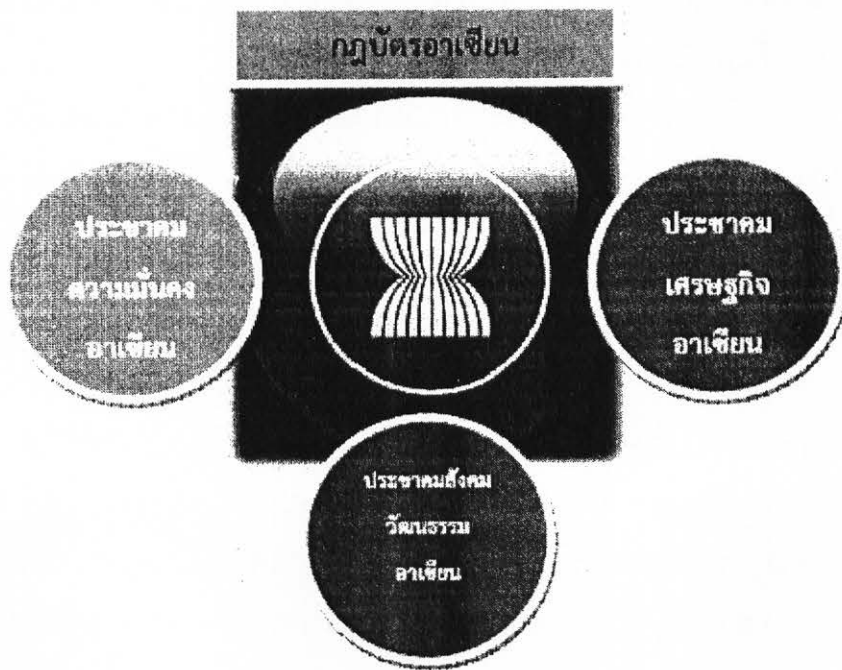
๓) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural: ASCC) เพื่อยกระดับ

คุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และเสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอาเซียนโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม ความยุติธรรมและสิทธิการส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม และการสร้างอัตลักษณ์อาเซียน ทั้งนี้พิมพ์เขียวประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC Blueprint) ได้รับการรับรองจากที่ประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๒ ณ อำเภอชะอำ-หัวหิน ประเทศไทย

ในการนี้เพื่อเป็นการรับรองการเป็นประชาคมอาเซียนภายในปีพ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงไว้ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามกฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) ในช่วงการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๑๓ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๐ ณ ประเทศสิงคโปร์ และได้มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๑

ตาราง ๒๓ ประชาคมอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียน

แผนภาพ ประชาคมอาเซียนภายใต้กฎบัตรอาเซียน

แนวคิดการจัดทำกฎบัตรอาเซียนเกิดขึ้นในกรอบกระบวนการปฏิรูปอาเซียนเพื่อสร้างสภาพนิติบุคคลของอาเซียนและจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน โดยมุ่งเน้นการสร้างนิติฐานะ (legal status) ในเวทีระหว่างประเทศให้กับอาเซียน (Intergovernmental organization) ดังนั้น กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter) จึงเป็นเสมือนธรรมนูญของอาเซียนที่จะวางกรอบทางกฎหมายและโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของอาเซียนในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขับเคลื่อนการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้ตกลงกันไว้โดยนอกจากการประมวลสิ่งที่ถือเป็นค่านิยม หลักการและแนวปฏิบัติในอดีตของอาเซียนมาประกอบกันเป็นข้อปฏิบัติอย่างเป็นทางการสำหรับประเทศสมาชิกแล้ว ยังมีการปรับปรุงแก้ไขและสร้างกลไกใหม่ขึ้นพร้อมกับกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบขององค์กรสำคัญในอาเซียน ตลอดจนความสัมพันธ์ในการดำเนินงานของ

องค์กรเหล่านี้ อาทิการมีเพลงประจำอาเซียน (ASEAN Anthem) การจัดตั้งองค์กรสิทธิมนุษยชนของอาเซียนและการจัดตั้งกลไกสำหรับการระงับข้อพิพาท เป็นต้น

นอกจากข้อกำหนดต่างๆของอาเซียน ได้แก่ กฎบัตรอาเซียน พันธกรณีอาเซียน (Blueprints) สามเสาหลักของอาเซียน ยังคงมีความเชื่อมโยง (connectivity) ในด้านต่างๆ ซึ่งความเชื่อมโยงไม่เพียงแต่การเชื่อมต่อเส้นทางการขนส่งทางบก ทางน้ำและทางอากาศ (hardware) เท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงด้านอื่นๆ อาทิ พลังงาน เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (software) พร้อมทั้งกำหนด "ยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ปี ๒๕๕๘" ไว้ ๘ ประการ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่๑ - การเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสินค้า บริการ การค้าและการลงทุน ที่ครอบคลุมตั้งแต่การส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ การอำนวยความสะดวก การตลาด การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขัน การพัฒนา/ปรับปรุงมาตรฐาน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ยุทธศาสตร์ที่๒ - การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการคุ้มครองทางสังคม เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทางสังคม มีสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนปลอดภัย

ยุทธศาสตร์ที่๓ - การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์ เพื่อให้โครงสร้างพื้นฐานมีความเชื่อมโยงและมีขีดความสามารถในการรองรับและมีกฎระเบียบที่อำนวยความสะดวกทั้งการค้าและการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่๔ - การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้มีมาตรฐานการศึกษาอาเซียน รวมทั้งทักษะฝีมือและภาษา โดยนายกรัฐมนตรีย้ำใน ๓ ด้าน คือ ภาคการศึกษา ภาคแรงงาน และผู้ประกอบการ และภาครัฐ พร้อมมอบหมายให้ กพ. เตรียมจัดทำแผนการพัฒนาดังกล่าว เพื่อมารายงานในที่ประชุมครั้งต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่๕ - การพัฒนากฎหมายและกฎระเบียบ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า การลงทุน รวมทั้งสามารถปกป้องผลประโยชน์และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่๖ - การสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน เพื่อให้ประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าใจและตระหนักถึงการเป็นประชาคมอาเซียน

ยุทธศาสตร์ที่๗ - การเสริมสร้างความมั่นคง เน้นสร้างความร่วมมือ สร้างพันธมิตร การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนทั้งทางบก ทางทะเล รวมถึงการสร้างปัจจัยสนับสนุนต่างๆ เช่น ฐานข้อมูล

ยุทธศาสตร์ที่๘ - การเพิ่มศักยภาพของเมืองเพื่อเชื่อมโยงโอกาสจากอาเซียน เพื่อทำให้เมืองมีศักยภาพที่จะเชื่อมโยงกับสมาชิกอาเซียน ทั้งในด้านอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน และการค้าชายแดน ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้เสนอให้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ของเมืองสำคัญในด้านต่างๆ อาทิ เมืองหลวง เมืองเกษตร เมืองอุตสาหกรรม เมืองท่องเที่ยว เมืองการค้าชายแดน ตลอดจน Green City เนื่องจากถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสร้างจุดขาย (branding)

๓. อาเซียนกับปฏิญญาที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง

นอกจากแผนดำเนินการของสามเสาหลักเพื่อบรรลุประชาคมอาเซียนแล้ว อาเซียนยังได้จัดทำปฏิญญา และระเบียบในหลายเรื่อง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง ได้แก่

- ปฏิญญาอาเซียนเรื่องความก้าวหน้าของผู้หญิงในภูมิภาคอาเซียน (๒๕๓๑)
- ปฏิญญาว่าด้วยการขจัดความรุนแรงต่อผู้หญิงในภูมิภาคอาเซียน (๒๕๔๗)
- ปฏิญญาอาเซียนเรื่องการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก (๒๕๔๗)
- ปฏิญญาอาเซียนเรื่องสวัสดิการและการพัฒนาผู้หญิงและเด็ก (๒๕๕๓)
- ปฏิญญาอาเซียนเรื่องสิทธิมนุษยชน (๒๕๕๖)
- เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals & post ๒๕๕๘)

โดยสอดคล้องกับแผนงานและปฏิญญาที่ไทยได้ให้คำรับรองไว้ ได้แก่

- อนุสัญญาาระหว่างประเทศว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีฯ (CEDAW, ๒๕๒๘)
- แผนปฏิบัติการปักกิ่ง (๒๕๓๘)

ซึ่งในอาเซียนมีคณะกรรมการอาเซียนด้านการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กและสิทธิสตรี (ASEAN Commission on the Promotion and Protection of the Rights of Women and Children, ACWC) ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญให้การให้ความตระหนักรู้และผลักดันเรื่องสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก โดยจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๗ เมษายน พ.ศ.๒๕๓๓ มีผู้แทนจาก ๑๐ ประเทศอาเซียน ประเทศละ ๒ คน (มาจากสิทธิเด็ก ๑ คน และสิทธิสตรี ๑ คน) รวม ๒๐ คน มีวาระดำรงตำแหน่ง ๓ ปี ผู้แทนไทยคือ ดร. สายสุรี จุติกุล และ คุณกานดา วัชรารักษ์ และปัจจุบัน คุณกานดา วัชรารักษ์ ก็ได้รับเลือกให้ทำหน้าที่เป็นประธาน ACWC ต่อจากประธานในสมัยแรกคือจากประเทศบรูไน)

การทำงานและความเข้มแข็งของ ACWC จะเชื่อมต่อไปประเทศต่างๆ ๑๐ ประเทศ ดังนี้

ACWC

- ส่งเสริมการดำเนินการตามตราสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสตรีและเด็ก
- กำหนดนโยบาย แผนงาน และยุทธศาสตร์เชิงนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและเด็กที่จะเข้าประโชนต่อการสร้างประชาคมอาเซียน
- ส่งเสริมให้สาธารณชนมีความตระหนักและมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็กและสิทธิสตรี
- เป็นปากเป็นเสียงแทนสตรีและเด็ก
- ช่วยเหลือ (เมื่อได้รับร้องขอ) ในการเตรียมรายงาน CEDAW และ CRC และการดำเนินงานตามข้อสังเกตสรุปของคณะกรรมการ
- กระตุ้นให้สมาชิกประชาคมอาเซียนด้านกฎหมายกฎระเบียบและนโยบายและการปฏิบัติเพื่อสิทธิสตรีและเด็ก

นอกจากนั้นรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ปี ๒๕๕๗ ของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเป็นแรงกดดันอีกด้านหนึ่งให้รัฐบาลในประเทศอาเซียน ๑๐ ประเทศต้องสนใจในเรื่องของสิทธิสตรีและสิทธิเด็กให้มากขึ้น โดยมีประเด็นที่น่าสนใจได้แก่

กลุ่มอาเซียน ๑๐ ล้วนมีปัญหาการค้ามนุษย์ทั้งสิ้น ในปี ๒๕๕๗ ไม่มีประเทศใดอยู่อันดับ ๑

ประเทศที่อยู่อันดับ ๒ (ประเทศที่ไม่ดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการการค้ามนุษย์ตาม Trafficking Victim Protection Act ๒๐๐๐ (TVPA) คือ บรูไน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และเวียดนาม

ประเทศที่อยู่อันดับ ๒ ที่ถูกจับตา (Tier ๒ Watch List) คือ กัมพูชา ลาว และพม่า และ

ประเทศที่อยู่ท้ายสุดคืออันดับ ๓ คือ ไทย และ มาเลเซีย

กลุ่มบวก ๓ (เกาหลีใต้ จีน และญี่ปุ่น) : ญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าเป็นประเทศพัฒนาแล้วยังอยู่อันดับ ๒ จีนอยู่อันดับ ๒ Watch List โดยเพิ่งได้รับการยกระดับจากระดับ ๓ ซึ่งก่อนที่จะเป็นระดับ ๓ จีนเคยเป็นระดับ ๒ WL ถึง ๙ ปี เกาหลีใต้ ได้รับการจัดเป็นอันดับ ๑ นั้น สหรัฐก็บอกว่าประเทศที่อยู่ในอันดับ ๑ ก็มีปัญหาการค้ามนุษย์เช่นกัน เพียงแต่ว่าได้ดำเนินการสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามกฎหมายของสหรัฐทั้งด้านการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายต่อต้านการค้ามนุษย์และการคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์

กลุ่มอาเซียนบวก ๖ (อินเดีย นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย) : อินเดีย อยู่อันดับ ๒ ได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่ค้ำมนุษย์เพื่อซื้อขายอวัยวะมาก นิวซีแลนด์และออสเตรเลีย อยู่อันดับ ๑ แต่ก็ยังมีปัญหาการค้ามนุษย์เช่นที่กล่าวในข้อที่แล้ว

	Tier 2556	Tier 2557
อาเซียน		
บรูไน	2	2
กัมพูชา	2 WL	2WL
อินโดนีเซีย	2	2
ลาว	2	2WL
มาเลเซีย	2 WL	3
พม่า	2 WL	2WL
ฟิลิปปินส์	2	2
สิงคโปร์	2	2
ไทย	2 WL	3
เวียดนาม	2	2
อาเซียน	+3	
เกาหลีใต้	1	1
จีน	3	2WL
ญี่ปุ่น	2	2
อาเซียน	+6	
อินเดีย	2	2
นิวซีแลนด์	1	1
ออสเตรเลีย	1	1

ที่มา-U.S. Department of State

การจะเน้นการพัฒนาศักยภาพและบทบาทสตรีใน ๓ สาขาหลักประชาคมอาเซียนประกอบด้วย

๑. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) : จะเน้นการเสริมสร้างศักยภาพและพลังอำนาจ (ในการตัดสินใจในเรื่องสำคัญๆ) และการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจของสตรี ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้ประกอบการ นักวิชาชีพ (เน้น ๗ สาขาวิชาชีพที่เปิดเสรีในอาเซียน) และในฐานะแรงงานทั้งในระบบและนอกระบบ

๒. ประชาคมการเมืองและความมั่นคง (APSC) : จะเน้นการเสริมสร้างโอกาสในการเข้าสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองและในพื้นที่สาธารณะในทุกๆระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับชุมชน ระดับท้องถิ่น และระดับชาติ เน้นการส่งเสริมให้สตรีมีบทบาทมากขึ้นในการจัดการความขัดแย้ง (ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและ บุคคล) ด้วยสันติวิธีและศาสนธรรม เน้นการส่งเสริมให้สตรีมีส่วนร่วมในการจัดการภัยพิบัติที่เกิดขึ้น เพื่อบรรเทาและลดทอนปัญหา “กลุ่มเปราะบาง” การถูกระงับทำซ้ำซ้อน

๓. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASCC) : จะเน้นการส่งเสริมวัฒนธรรมความเสมอภาคระหว่างเพศ และการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรม

